

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Hidas Község Önkormányzata

2023 - 2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	5
Bevezetés.....	5
A település bemutatása.....	5
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	49
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	76
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	83
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	92
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	98
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	104
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	106
1. A HEP IT részletei.....	106
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	106
Jövőképünk	107
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	108
3. Megvalósítás	116
3.1 A megvalósítás előkészítése	116
3.2 A megvalósítás folyamata	116
3.3 Monitoring és visszacsatolás	119
3.4 Nyilvánosság	119
3.5 Kötelezettségek és felelősség	119
3.6 Érvényesülés, módosítás	120
4. Elfogadás módja és dátuma	121

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az alábbi mottók alapján készült:

Antoine de Saint-Exupéry: Fohász

„..... nem csodákért és látomásokért fohászok, csak
erőt kérek a hétköznaphoz.
Taníts meg a kis lépések művészetére!
Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és
forgatagában idejében rögzítsem a számomra fontos felismeréseket és
tapasztalatokat!

Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő
bátorsága és szeretete az igazság kimondásához!

Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és
a megfelelő helyen – szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jóságot
közvetíthessek!”

„Mindjárt születésünk pillanatában szüleink jóságára, gondoskodására szorulunk. Később, amikor
betegségek gyötörnek minket és megöregszünk, megint mások gondoskodására és jóságra leszünk
utalva. Mivel életünk kezdetén és végén mások törődnek velünk, hogyan tudnánk mi életünk
derekán nem törődni másokkal?”

Tenzin Gjaco

Előszó

Videcz Ferenc (1944-2011) író, költő, tanár, a Magyar Írószövetség tagja, számos novella- és verseskötet szerzője, településünk volt lakója. Hidas Község Díszpolgára így fogalmaz településünkről az „Ecsetvonások Hidas Címerében „című költeményében

„Jó utazó, ölelő karjából vén Mecsekünknek
Hogyha kilépsz, vess pillantást kedvtelve e tájra,
Hol fej-fej mellett, vetekedve szalad patakocska
S országút: eleven testrészt e csöppnyi hazának.
Székely, sváb, magyar él itt egyként összefonódva,
Búval-örömmel küzdve a létért, fennmaradásért.
Mennyi vidámság s könny emlékeit őrzik e földek,
Hány boldog s tragikus sors nyert itt végnyugalomra!
Századok, ezredek őstitkát bogozó ekevasnak
Van még mit feltárnia porladt krónika-rögből,
Kőládzsás, nagy elődöktől új honra lelőkig.
Szentegyházad tornyai hirdetik: egy, igaz Isten
Úgy rendelte: e sok vér itt egy testbe vegyüljön,
Messzi nyugatról Kárpátokból font koszorúig,
Mert hol az ember templomot épít, ott a hazája.
Jó utazó, mosolyogva gyönyörködj, térj be falunkba,
Dombok bölcsőjében ringó otthonainkba
Szép szót lelsz, üde kristálybor csordul poharadba.
Intésként őrizd meg az itt élők szava magvát:
Vér-és vasgyökerű fa dacol csak a bőszi zivatarral,
Gyatra pulykákat a sors betakar feledés hamujával.
Életeket kiszakító s összekötő kuszaságban
Emlékkő ez a hely? ne feledd, ha tovább visz utad majd:
Hagyd tisztelgő gondolatokból rajt koszorúdat!”

(Videcz Ferenc)

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Hidas Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kevés baranyai település van, amelynek történeti elemzése olyan figyelemre méltó eredményeket ígér, mint Hidasé. Különösen a koraújkori és legújabb kori története tanulságos. Ennek döntő okai vannak. Mindenekelőtt az, hogy etnikailag mint csepp a tengerben, benne van a Kárpát-medence népiség fejlődésének legtöbb problémája. Magyarok, felvidéki magyarok, erdélyi-bukovinai székelyek, katolikus, lutheránus, kálvinista bevándorolt németek, a 17. század végén nagyobb számban bevándorolt szerbek, a kisebb részben kontinuus / folyamatosan itt élő / magyarok lakták. Ezen etnikai csoportok együttélése, egymásra való hatása során alakult a település élete. Ezért története, fejlődése nemcsak a falu, a megye, de a regionális fejlődés szempontjából is figyelemre méltó. Domborzatilag a település gyönyörű tájban fekszik, melyet az É-Mecsek nyúlványai és a szomszédos Tolna megyei Völgység lankái határoznak meg. A településen három vízfolyás található. A vadvízi árok, a Völgységi árok, amely valamikor a malomárok volt, és az Öreg patak, amely gyakorlatilag kettészeli a falut. A Baranya északkeleti csücskében lévő települést az Öreg patakkal szinte párhuzamosan átszeli a 6-os főút is. Egy-egy község élete, fejlődése szempontjából jelentős tényező az úthálózat. A település autóbusszal, személygépkocsival, vonattal megközelíthető. A község tehát tájegységileg a Mecsek É-K-i lábainál, a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet közvetlen szomszédságában található. A beszédes község nemcsak az egymást követő tájegységeket köti össze, de határfaluként a két szomszédos megyét, Baranyát és Tolnát is összekapcsolja. Hidas Község Önkormányzatának nyilvántartása alapján belterülete 211 ha, külterülete 1695 ha, a község lélekszáma 2022. év végén 1834 fő. A település közigazgatásilag 1315 –től valószínűleg a török hódoltság végéig tolna megyei község volt. Azóta Baranya megyéhez tartozik. „Baranya önmagában egy kis ország, megadván a természettől neki mind az, ami a természet bőkezűségétől kívánható”! /Kardos Kálmán megyei főispán 1896./

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A lakosság lehetőségeinek bővítése érdekében az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet nemzetközi, testvérvárosi kapcsolatra, ápolja, erősíti, elsősorban a kultúra területén. Testvérvárosaink: Diedelsheim Németország, Baden-Württemberg tartomány, mellyel 2017. június 24. napjával létesített önkormányzatunk Testvérvárosi megállapodást, és az Erdélyi Gyergyóalfalu, De nagyon jó kapcsolatot ápolunk a Szlovákiai Buzitai magyarokkal is.

Demográfiai adatok

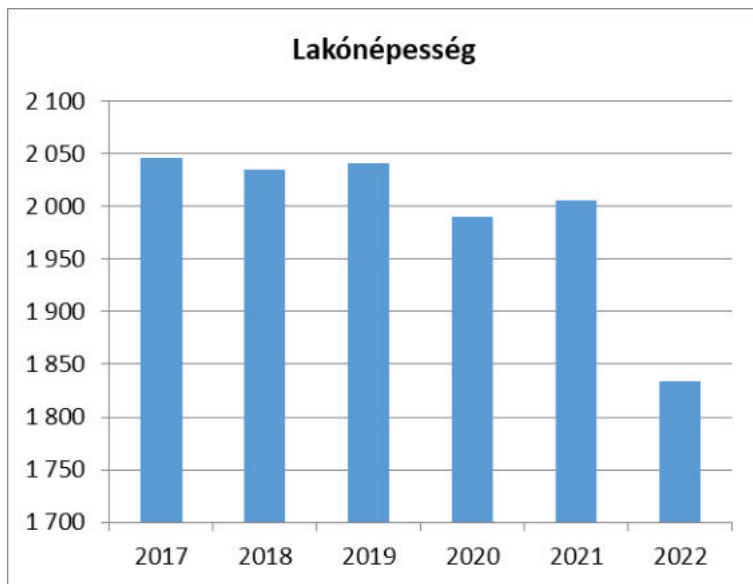
Jellemző a településre a lakónépesség számának folyamatos csökkenése. Ez betudható annak is, hogy nincsenek kialakítva lakótelkek a fiatalok letelepedésére (a folyamat elindult, aztán stagnált), a privatizáció után sorra megszűntek a nagy ipari és egyéb vállalatok, az emberek egy része az illetékes Munkaügyi Központnál kötött ki, egy részük rokkantnyugdíjas, illetve időközben nyugdíjas lett.

Azonban a 2021. év lakónépesség emelkedést mutat a 2020-as évhez képest, míg a 2022. év egy hirtelen nagyobb csökkenést.

A koronavírus-járvány megjelenése miatt visszaesés volt a használt ingatlan vásárlása érdeklődésekben. A járványhatás azonban jól látható mivel: **a karantén miatt sok lakóingatlan-vásárlást tervező háztartás a kerttel rendelkező házak felé fordult.** Hidas településén a 2021. évben többen érdeklődtek a használt eladást kínáló ingatlanok után, mint egy évvel korábban, több használt ingatlan eladásra került, ennek köszönhető a lakónépesség növekedése is 2021 évet illetően. Viszont a koronavírus járvány miatt egyre jobban megnőtt az akut betegek száma, valamint a halálozási arány is az utóbbi években megnövekedett. De valószínűsíthető, szintén a járvány hatására gondolván, hogy a hirtelen megemelkedett élelmiszer árak, közüzemi díjak nagy terhet róttak a lakosság számára. Az iskola online oktatás miatt, valamint az óvodai nevelés szünetelése miatt is a szülőknek otthon kellett maradnia, így több családnál is, egy-egy családfőnél munkahely elvesztést okozott. Több családfő, illetve volt család is aki külföldön keres jobb megélhetést ezáltal külföldre távozott.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	2 046	bázis év
2018	2 035	99,46%
2019	2 041	100,29%
2020	1 990	97,50%
2021	2 006	100,80%
2022	1 834	91,43%

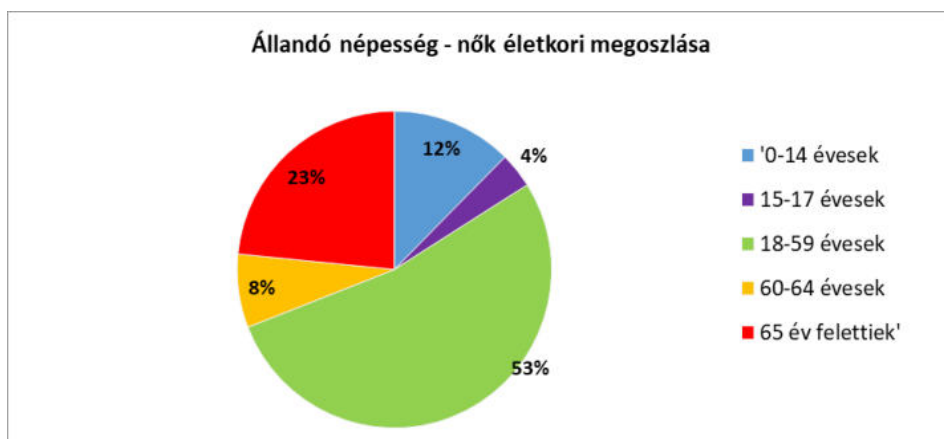
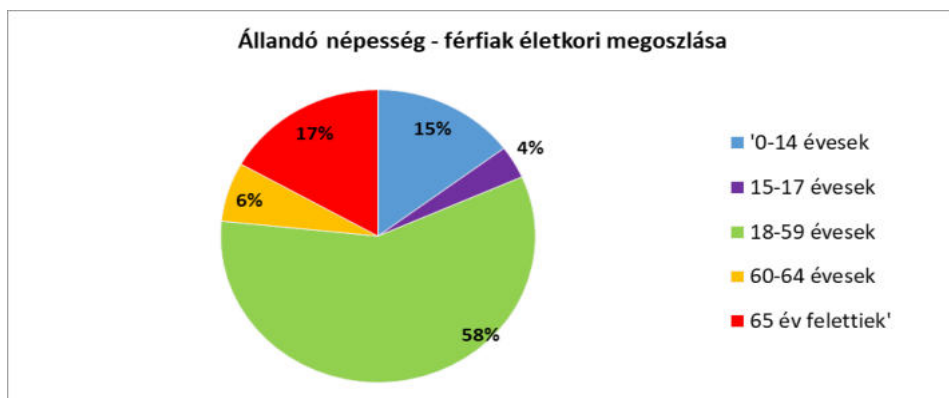
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség korösszetételéből mind a nők, mind a férfiak körében a 18-59 éves korosztály teszi ki a település állandó népességének nagy részét.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 023	1 054	2077	49,25%	50,75%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			66	3,18%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	151	131	282	7,27%	6,31%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	37	38	75	1,78%	1,83%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	596	559	1155	28,70%	26,91%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	67	79	146	3,23%	3,80%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	172	247	419	8,28%	11,89%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

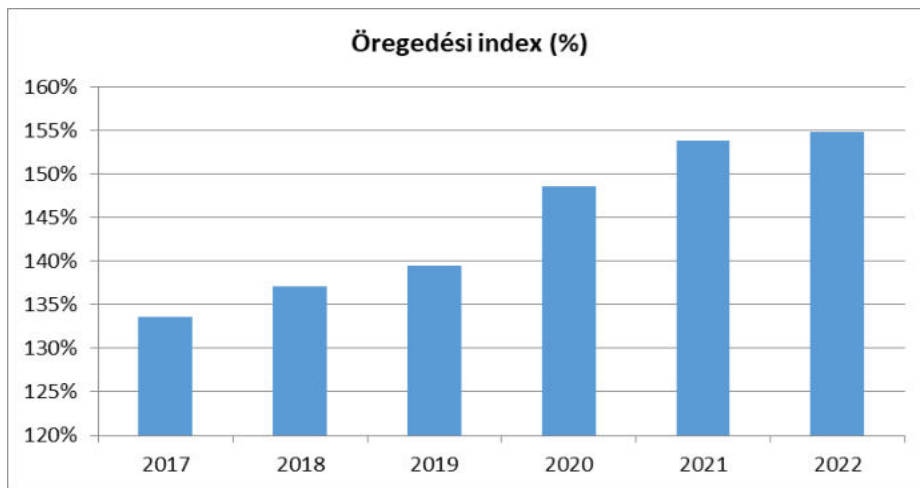

A lakosság életkor szerinti vizsgálatából kiderül, hogy a település lakosságának előregedése kis mértékben növekvő tendenciát mutat.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	402	301	133,55%
2018	407	297	137,04%
2019	413	296	139,53%
2020	419	282	148,58%
2021	429	279	153,76%
2022	432	279	154,84%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a 2018-2022 években folyamatosan egyre nagyobb mértékű elvándorlás volt tapasztalható. Az elvándorlás oka, főként településünkön, illetve a térségben megszűnő, illetve településünkötől távolabb eső (vidéki) munkahelyeknek volt köszönhető. A fiatalabb aktív korosztályok tagjai közül többen külföldi munkát vállalnak, így családjaikkal együtt - külföldre a munkahely közvetlen vonzáskörzetében - költöztek megélhetésük biztosítása érdekében. Azonban 2021. évben valószínű az úgynevezett babakötvénynek illetve egyéb kedvezőbb hiteleknek köszönhetően többen vásároltak településünkön ingatlant, ezáltal több fiatal generációs család telepedett Hidas községben, - ennek köszönhető a pozitív fordulat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	1,46
2018	-9,80
2019	4,42
2020	-20,84
2021	12,01
2022	-3,01

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás sajnos negatív értéket mutat.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-6,35
2018	-1,47
2019	-6,87
2020	-4,47
2021	-5,01
2022	-5,52

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Érdeemes figyelni az öregedési index, illetve a természetes szaporodás mutatóit, s ahhoz, hogy településünkön egyre több fiatal maradjon és családot alapítson, szükséges lépéseket tenni. Lehetőség a munkahelyteremtés lehetőségeinek kihasználása, közmunkaprogramok indítása, kedvező vállalkozói környezet kialakítása.

Tájékoztató adatok a Hidas községben anyakönyvezett eseményekről (helyi anyakönyvi nyilvántartás alapján)

Házasságkötések száma az évek során

2016. évben	2017. évben	2018. évben	2019. évben	2020. évben	2021. évben	2022. évben
17	14	14	16	16	21	13

Helyi önkormányzati forrás

Halálozások száma az évek során

2016. évben	2017. évben	2018. évben	2019. évben	2020. évben	2021. évben	2022. évben
17 fő	9 fő	33 fő	29 fő	26 fő	25 fő	28 fő

Helyi önkormányzati forrás

Helyben születés a községben évek óta nem volt.

Értékeink, küldetésünk

Az emberek számára fontos érték az esélyegyenlőség. Az esélyegyenlőség elvei minden területen alkalmazandók, különös tekintettel a gazdasági, társadalmi, kulturális és családi életre.

Hidas Község Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet

- az idősek,
- a fiatalok,
- az egyedülálló szülők,
- a nagy családosok,
- a hátrányos – és halmozottan hátrányos helyzetűek,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek (ide tartoznak az SNI, illetve a kiemelt tehetségűek),
- a kisebbségi csoportok támogatására.

Önkormányzatunk a helyi esélyegyenlőségi program keretein belül az alábbi területeken biztosítja a fenti csoportok támogatását:

- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása;
- munkaerőpiaci, tevékenységi szegregáció visszaszorítása;
- a hátrányos helyzetűek munkaerőpiaci hátrányainak csökkentése, foglalkoztatási esélyeik javítása;
- az esélyegyenlőség biztosításával összefüggő fenntartói tevékenységek, felelőségek az esélyegyenlőségi célok elérése érdekében a kötelezettségek meghatározása;
- a kötelezettségek teljesítéséért felelős személyek kijelölése, akiknek fő feladata:
- a program megvalósításának koordinálása,
- a program végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása;
- az esélyegyenlőségi terv nyilvánosságának biztosítása;
- az esélyegyenlőségi terv megvalósításában érintett intézmények vezetőinek tájékoztatása;
- esélyegyenlőségi kockázatok kezelése, intézkedési tervek készítése,
- értékelése, folyamatos korrekciója;
- az eredmények nyilvánosságra hozásakor a személyes adatok védelmének maximális érvényesítése;
- a település döntéshozóinak két évente történő tájékoztatása a megvalósításról.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hidas település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftv.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Költségvetési rendelet – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. §(3) bekezdése értelmében

3) * A jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A Gazdasági program célja és a település jövőképe a helyi értékek megőrzése, illetve a megújulás és ezzel együtt a nyitottság.

Szolgáltatástervezési koncepció – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészíttetésével és azok elfogadásával látják el.

Települési Egészségterv - Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapelvei körében az alábbiak szerint fogalmaz: „Az egészség fejlesztését, megőrzését és helyreállítását az egészségügy eszközrendszere csak a szociális ellátórendszerrel, valamint a természeti és épített környezet védelmével, illetve a társadalmi és gazdasági környezettel együttesen, továbbá az egészséget támogató társadalmi gyakorlattal és politikával kiegészülve képes szolgálni.”

Sportfejlesztési Koncepció- Hidas Község Sportfejlesztési Koncepciójának célja, hogy az abban rögzített irányelvekkel orientálja a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény,

valamint a sportról szóló 2004. évi I. törvényben rögzítettek szerint az önkormányzat, az oktatási intézmények, az egyesületek és egyéb sportszervezetek egymást kiegészítő tevékenységét.

A koncepció elismeri, hogy a testkultúra az egyetemes kultúra része, az egészségvédelem, a rekreáció fontos eszköze, a szabadidő eltöltésének társadalmilag is hasznos módja. A sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi nevelésében, fizikai fejlesztésében, a jellem és személyiség formálásában.

2016-ban a Képviselő-testület elfogadta a Szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló 5/2016. (VI.03.) számú önkormányzati rendeletét, melyet módosított a 2/2023.(II.09.) számú rendelet. A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában pedig a család áll. Hidas Község Önkormányzata a jogszabályokban meghatározott, kötelező feladatok ellátásán túl, a civil szervezetekkel, egyesületekkel, egyházakkal közösen, azok anyagi támogatása mellett törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Hidas község tájegységileg a Mecsek ÉK-i lábánál, a Kelet -Mecsek Tájvédelmi Körzet közvetlen szomszédságában található. A község nem csak a szomszédos tájegységeket köti össze, de határfaluként a két megyét, Baranyát és Tolnát is összekapcsolja. Magyarok, felvidéki magyarok, erdélyi-bukovinai székelyek, katolikus, lutheránus, kálvinista bevándorolt németek, a 17. század végén nagyobb számban érkezett szerbek és a kisebb részben kontinuus (folyamatosan itt élő) magyarok lakták. Ezeknek az etnikai csoportoknak az együttélése, egymásra való hatása során alakult a település élete. Ezért története, fejlődése nemcsak a falu, a megye, de a regionális fejlődés szempontjából is figyelemre méltó. Az itt élő népcsoportok egyedisége tükröződik a szellemi és a tárgyi kultúrában (lásd helytörténeti-néprajzi gyűjtemények Tájház).

Hidas tagja a Zengő Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesületnek, valamint a Zengőalj Társulásnak. A Zengő-Duna Helyi Közösség 2007. szeptember 12-én alakult meg. A közösség a nevét a Zengő hegy lábánál elterülő Pécsváradi kistérség, és a Mohácsi kistérséget keletről határoló Duna - mint nemzetközi vízi út és határátkelő – összevonásával választotta. A közösség 60 települést foglal magába, az érintett lakosok száma 45 425 fő. Az esélyegyenlőség húzóerővé válik a „Zengő-Duna” - itt élni jó” szlogennel fémjelzett stratégián is, hiszen Roma, szerb, magyar, horvát, német régen itt él együtt békében ezen a vidéken. Így a helyi közösség célja a jövőben is ennek a nemzetiségi békének a megőrzése, továbbfejlesztése, egymásra oda figyelése, a másságot a toleranciával kezelő, a hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő embertársaink életét akadálymentesítő elvek következetes alkalmazása.

Gyermekjóléti szolgálat, Házi segítségnyújtás, családsegítés

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Mecseknádasdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás - gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, családsegítés feladat és hatáskörű - Társulási Megállapodását a 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta. A feladatokat gyermekjóléti szolgálat esetében 1 fő, házi segítségnyújtás esetében 1 fő, családsegítés esetében 1 fő látja el.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás működtetéséről szóló Megállapodást (megbízott képviselő-testület Pécsvárad Város Képviselő-testülete) a 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta. A feladatokat e fő látja el a településen.

Támogató szolgáltatás

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Támogató szolgáltatás ellátásáról szóló Megállapodást (megbízott: Mecseknádasd Önkormányzat képviselő-testülete) 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a Belügyminisztériumi módszertani útmutató alapján a TEIR rendszeréből töltöttük le.

Egyéb adatforrások: helyi adatforrás, helyi Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde, Munkaügyi Központ, helyi Gyermekjóléti Szolgálat, a Hidas Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Védőnő nyilvántartásai alapján gyűjtöttük össze. Az elemzések több esetben személyes tapasztalatok, élethelyzetek, illetve a szociális szféra, és egyéb környezeti tapasztalatok mutatója alapján készült. Az adatok sok esetben az adatbázisokban nem voltak elérhetők, illetve sok esetben egyáltalán nem álltak rendelkezésre, ezeket a felülvizsgálat során – amennyiben több intézkedés megvalósítását is tervezné Önkormányzatunk, ajánlott lehet pótolni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerőpiaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 600-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészen él. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerőpiaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrófális.

A romák helyzetét pusztán a fenti jellemzőkkel meghatározni – az őket körülölelő társadalmi előítéletek hatásának számbavétele nélkül - pontosan mégsem lehet. A mélyszegénység több dimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, mely kirekesztéshez vezet. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő, bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része roma származású.

Romák is élnek Hidas településen. Községünkben nem tudni pontosan, hogy mikor jelentek meg, mert régebben nem igen telepedtek le állandó jelleggel. Telepszerűen kunyhókban laktak, míg az 50-es 60-as években az akkor alakult új bányatelep feletti részen egy szoba-konyhás lakásokból álló utcasort építettek. A férfiak nagy része az akkori hidasi bányánál és brikettgyárnál dolgozott. A 60-as években víz és villanyáramot kapott az utcasor. Ezekben az években az írástudatlanság felszámolására esti iskola is indult. Hidas Község Önkormányzata a helyi cigányság foglalkoztatási helyzetének javítását a 2009-évi megfogalmazott Közfoglalkoztatási Tervében szerepeltette, - és azóta is folyamatosan figyelemmel kíséri - mely alapján közcélú és közhasznú foglalkozás keretében folyamatosan próbálja visszavezetni őket az elsődleges munkaerő világába.

Megemlítendő, hogy önkormányzatunk támogatási szerződést kötött a Szociális és Munkaügyi Minisztériummal, melynek keretében a MIOK megvalósította Hidas község területén a „Roma telepen élők lakhatási és szociális programját”. E program sikeresen zárult. Általános probléma a munkajövedelem hiánya, rossz anyagi helyzet, az oktatási rendszerből való kiesés, alulképzettség, függőség, higiénia.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

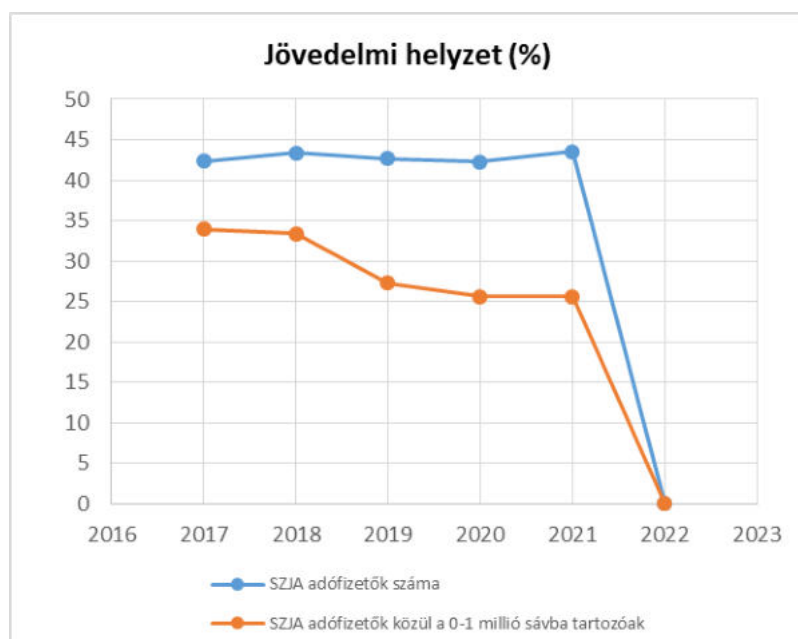
Hidas település lakásállománya: 798 lakás. Legújabb utca a Rózsa utca, de itt is az építkezések befejeződtek az 1990-es évek elején. Az utolsó 15 évben egy két új építésű családi ház épült. A községben évek óta a sok üres, eladó ingatlan, melyek megvételre vártak az utóbbi években szinte mind elkelték, megvásárolták őket, leginkább fiatal generáció költözött településünkre. Ezekben az ingatlanokban már kihaltak az ott lakók, vagy elköltöztek. A kínálat vegyes volt, volt régi öreg,

vályogból épült parasztház, sátoztetős újabb típusú ház, ikerház. Itt lehet visszautalni arra, hogy lakónépességünk növekvő tendenciát mutat.

A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető. Az alábbi táblázat a hidasai állandó népesség jövedelmi helyzetét mutatja be az SZJA adófizetők száma szerint. Látható, hogy az SZJA adófizetők száma kismértékben növekedett az elmúlt évben, ami a népesség korösszetételével is összefüggésben állhat. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma 2020- 2021. évekre jelentősebb mértékben csökkent ami az állandó népesség jövedelmi helyzetének kisebb javulására utalhat településünkön.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	42,32	33,93
2018	43,38	33,37
2019	42,65	27,25
2020	42,27	25,63
2021	43,51	25,58
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek

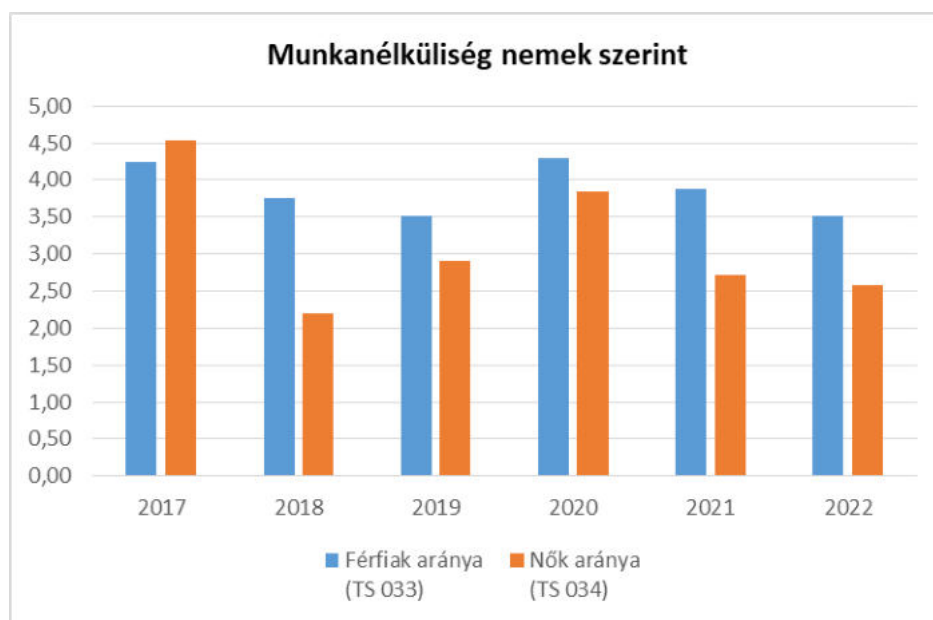
változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma, aránya hullámzó tendenciát mutat, mely betudható egyrészt a közmunkaprogramok lehetőségének kihasználásával. Cél a további közmunkaprogramok figyelemmel kísérése, pályázatok benyújtása, minél több személy visszavezetése az elsődleges munkaerőpiacra, illetve minél több képzési lehetőség kihasználása a további elhelyezkedés céljából.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	4,24	4,54	4,39%
2018	3,76	2,19	2,98%
2019	3,52	2,90	3,21%
2020	4,29	3,85	4,07%
2021	3,88	2,72	3,30%
2022	3,51	2,58	3,05%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

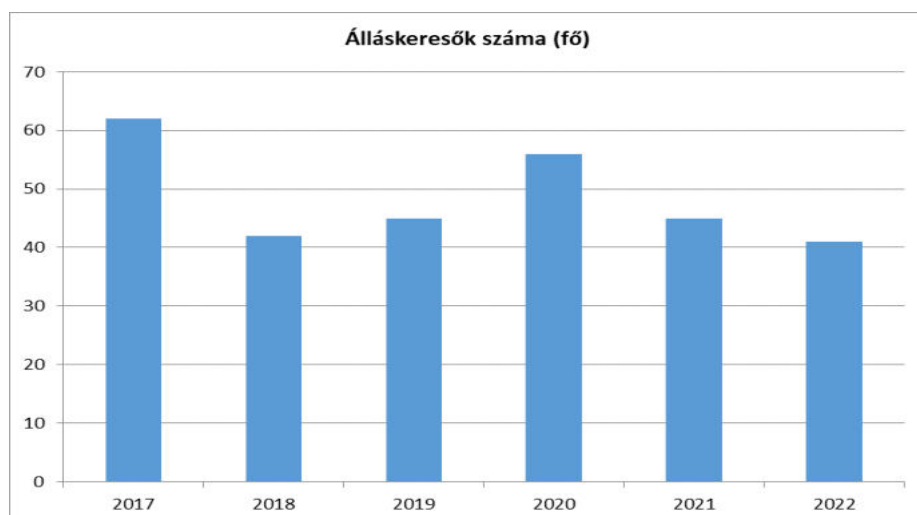

A nyilvántartott álláskeresők száma a (2017-es és az elmúlt évekhez képest) 2022. évre elenyésző csökkenést nem mutat. A nyilvántartott álláskeresők száma és aránya korcsoportonkénti bontásban hasznos információt nyújt a település munkaerő-piaci problémái, a foglalkoztatás terén hátrányos helyzetben lévő csoportok beazonosítása szempontjából. A 20 éves, illetve a 21-25 év korcsoportos bontásában látható, hogy részben csökkenő 2017 évhez képest a 20 év alatti korosztály, a 21-25 év -es korosztály pedig 2017-2018 években emelkedést mutatott, majd

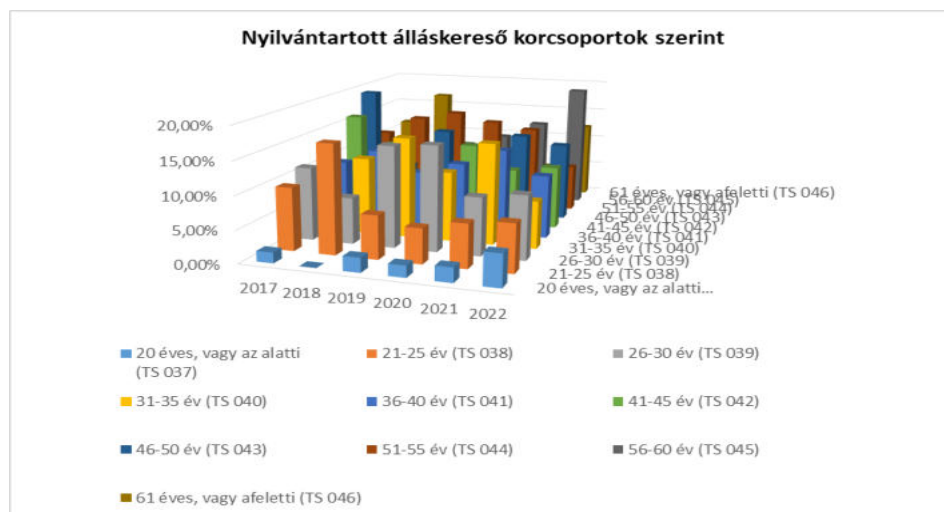
csökkent, illetve stagnált. Elmondhatjuk, hogy napjainkban a fiatal korosztály egyre később lép be a munkaerőpiacra, hiszen többen oktatási intézményekben vesznek részt. Megállapítható, hogy az 51-55 éves korosztály is emelkedő munkanélküliségről árulkodik - mely valószínűleg betudható akár a koronavírusos járvány okozta munkahelyi körülményeknek, esetleg elbocsátásoknak, majd 2022 évben csökkent az álláskeresők létszáma. Az 56-60 éves korosztálynál is növekedett az álláskeresők száma. Esetükben tapasztalható, hogy nyugdíjba vonuló korosztály - sajnos betegségük miatt, valamint koruknál fogva sem szívesen alkalmazzák a munkáltatók.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	62	42	45	56	45	41
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00	2,00
	%	1,61%	0,00%	2,22%	1,79%	2,22%	4,88%
21-25 év (TS 038)	Fő	6,00	7,00	3,00	3,00	3,00	3,00
	%	9,68%	16,67%	6,67%	5,36%	6,67%	7,32%
26-30 év (TS 039)	Fő	7,00	3,00	7,00	9,00	4,00	4,00
	%	11,29%	7,14%	15,56%	16,07%	8,89%	9,76%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	5,00	7,00	6,00	7,00	3,00
	%	3,23%	11,90%	15,56%	10,71%	15,56%	7,32%
36-40 év (TS 041)	Fő	6,00	5,00	4,00	6,00	6,00	4,00
	%	9,68%	11,90%	8,89%	10,71%	13,33%	9,76%
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	5,00	4,00	7,00	4,00	4,00
	%	16,13%	11,90%	8,89%	12,50%	8,89%	9,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	12,00	3,00	6,00	6,00	6,00	5,00
	%	19,35%	7,14%	13,33%	10,71%	13,33%	12,20%
51-55 év (TS 044)	Fő	7,00	6,00	7,00	8,00	6,00	3,00
	%	11,29%	14,29%	15,56%	14,29%	13,33%	7,32%
56-60 év (TS 045)	Fő	4,00	1,00	4,00	6,00	6,00	8,00
	%	6,45%	2,38%	8,89%	10,71%	13,33%	19,51%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7,00	7,00	2,00	4,00	2,00	5,00
	%	11,29%	16,67%	4,44%	7,14%	4,44%	12,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma a lakónépességhez, valamint a 2017. évhez képest ingadozó.

A községben munkavállalási lehetőséget biztosítanak a helyben működő nagyobb vállalkozások, így a Stadler-Voszk Kft. (lépcsőgyártás), Nutrikon Kft., Plantako Kft. (növényvédőszer gyártás, raktározás, forgalmazás), Dominó Kft. (papírdoboz gyártás), Yuva Kft. (szörp gyártás), valamint községünkben több egyéni vállalkozás és több kisebb vállalkozás – köztük asztalosipari, gépjármű szerelő, fakitermelő, családi gazdálkodás - biztosítja a helyi lakosság munkahely ellátottságát, illetve helyi lakosok többsége dolgozik az önkormányzatnál, valamint az iskola és óvoda alkalmazásában. A helyi élelmiszerüzletekben, a helyi Posta Hivatalnál is helybeli lakosokat alkalmaznak.

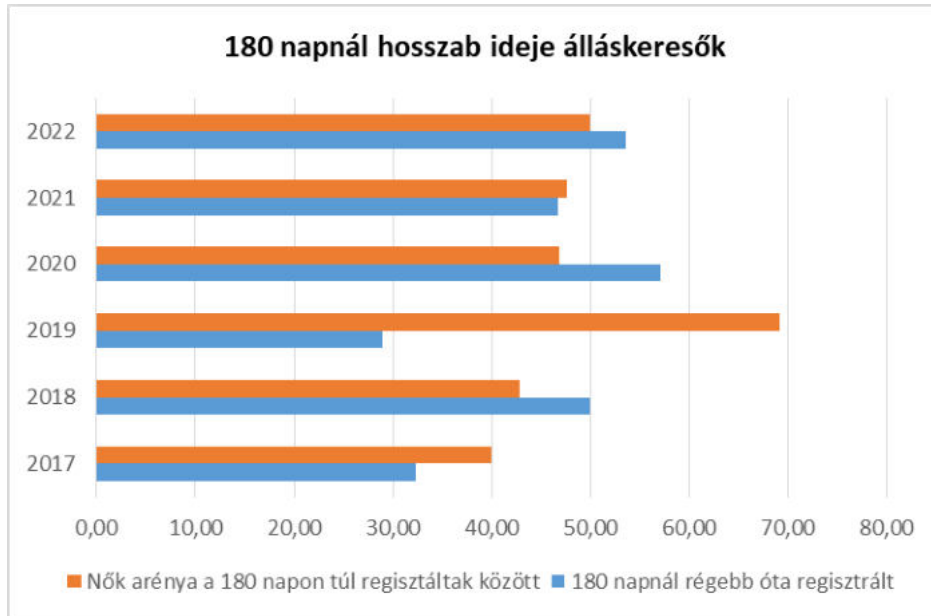
Ennek ellenére még mindig csökkenteni szükséges a nyilvántartott álláskeresők számát.

A tartós munkanélküliek aránya évenként ingadozó, sajnos mindkét nem aránya magas. A helyi közfoglalkoztatás viszonylatában „kedvezőbb” lenne ha a férfiak aránya lenne magasabb mert a településen a közfoglalkoztatásra irányuló pályázati igénylések nagy része férfi munkaerőt kíván. Cél a regisztrált munkanélküliek számának csökkentése. De elsődleges célunk a Járási Munkaügyi Központtal egyetemben az, hogy akik készek munkát vállalni, ne a közfoglalkoztatásba ragadjanak kisebb bérért, hanem több bérért szakmájukban elhelyezkedve tudjanak előrébb lépni.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	32,26	40,00
2018	50,00	42,86

2019	28,89	69,23
2020	57,14	46,88
2021	46,67	47,62
2022	53,66	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

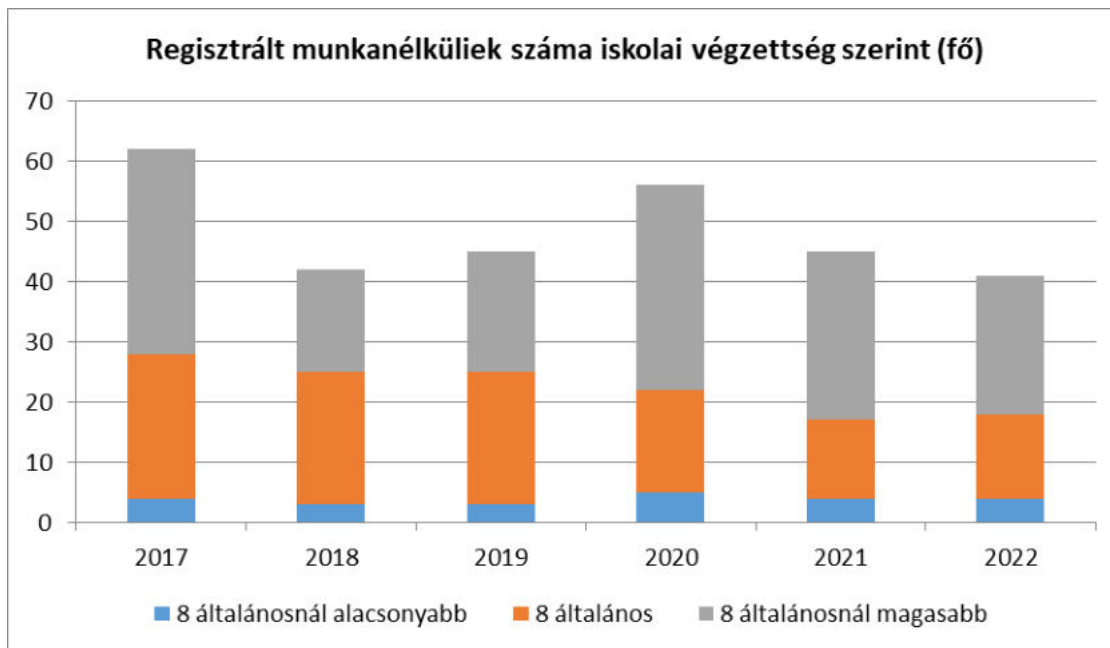

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőknek lehetőséget nyújt a települési önkormányzat a munkaerőpiacon való elhelyezkedésük erősítésében útmutatásokkal, illetve tanácsadásokkal. Köztudott azonban, hogy a munkaerőpiacon az alacsony végzettségűek, főként a nők nem kapnak munkát, esélyük a közfoglalkoztatásban realizálódik. Hidas Önkormányzata igyekszik az alacsony iskolai végzettségű nők közfoglalkoztatását és ezzel együtt az elsődleges munkaerőpiaci kiszolgáltatottságukat csökkentve megoldani a lehetőségekhez mérten.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	62	4	6,45%	24	38,71%	34	54,84%
2018	42	3	7,14%	22	52,38%	17	40,48%
2019	45	3	6,67%	22	48,89%	20	44,44%
2020	56	5	8,93%	17	30,36%	34	60,71%
2021	45	4	8,89%	13	28,89%	28	62,22%
2022	41	4	9,76%	14	34,15%	23	56,10%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

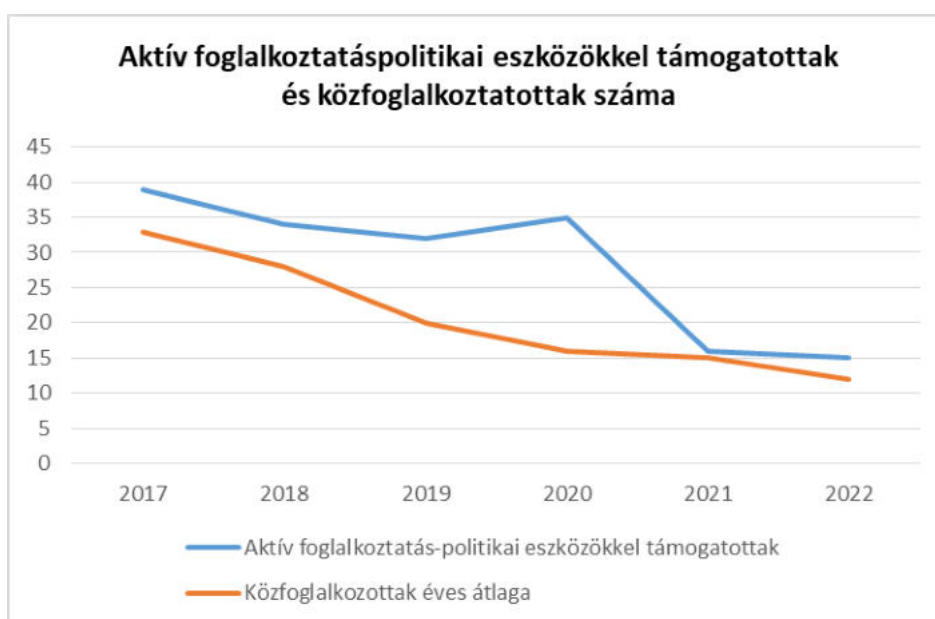
A regisztrált munkanélküliek száma 2022. évre csökkenést mutat. Érezhető a covid járvány okozta munkahely elvesztések miatti munkanélküliség, mely 2020. évben emelkedett.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás terén elmondhatjuk, hogy a lakosság összetételéből minden esélyegyenlőségi célcsoport megtalálható a közmunkaprogramban. A roma kisebbség a lakosság kb. 10 %-a, ami a közfoglalkoztatotti létszám összetételében is ilyen arányban mutatkozik meg. Jellemző, hogy a kiközvetített személyek örömmel vették a közmunkaprogram által nyújtott lehetőséget. Vannak családok, ahol a bevételt a szociális segély, esetleg alkalmi munka vagy „fekete” munka biztosítja. A közmunkaprogram célja, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű egyének, szociális segélyezettek, illetve az álláskereső családtagok munkához jussanak, és ezen munkalehetőség által, szervezett körülmények között segítsük őket visszakerülni az elsődleges munkaerőpiacra. (Az alacsony iskolai végzettségű munkavállalók számára ugyanis a nyílt munkaerőpiacra való visszakerülés első lépcsőjét a közfoglalkoztatásban való részvétel jelenti.) Segítsünk mentális problémáikon, anyagi helyzetük stabilitásában, együtt találjunk tartós munkahelyet, visszasegítsük őket a munka világába. E programok gazdasági hasznossága is jelentős, hisz találkozik a település és lakosság érdeke. A gazdasági haszon a rendszeres fizetésben nyilvánul meg. A közmunkaprogram másik üzenete, a munka, mint érték. Hisz rövid ideig is tartó, de biztos munkalehetőség is pozitív hatással van a munkaerőpiacról kiszorult tartós munkanélkülieknél, javul a mentális és szociális helyzetük, növekszik jövedelmezőségük, és tájékozottabbak lesznek a munka világról. Fontos, hogy a szociális ellátórendszerben lévő és bekerülő emberek foglalkoztatása szervezett keretek között történjen. Ezért kiemelt jelentőségű, hogy a közfoglalkoztatás szervezése a településen élők adottságaihoz és a helyi sajátosságokhoz, lehetőségekhez igazodjon. Ennek érdekében a települési önkormányzat és a munkaügyi szervezet közös erővel, együttműködve látják el feladatukat. Többek között kommunális, környezetvédelmi tevékenységű feladatokat látnak el. Részt vesznek parkosítás, szabad zöld területek kialakítása, parkfenntartás, temetkezési és kegyeleti helyek és környezetük karbantartása, parlagfű mentesítés, csapadék elvezetés, fakivágás, fa ültetés, hó eltakarítás, síkosság mentesítés, játszóterek karbantartása, kertészeti munkák, csatornatisztítás, árokásás, ároktisztítás, árvíz-belvíz kármentés.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	39	33
2018	34	28
2019	32	20
2020	35	16
2021	16	15
2022	15	12

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A regisztrált vállalkozók számának emelkedése és kiskereskedelmi üzletek száma növekvő tendenciát mutat, a vendéglátóhelyek száma stagnál. A településen a vállalkozások számára biztosított az iparterület, a képviselő-testület iparüzési adó rendelete pedig kedvezményeket tartalmaz. A kivetett és befizetett iparüzési adó összegek aránya jónak mondható. A településen főként közfoglalkoztatási program működik. Ez jelen pillanatban hosszabb ideig tartó közfoglalkoztatás. Közeli foglalkoztatási centrum Bonyhád városa, illetve távolabbi Szekszárd Pécsvárad és Pécs városa. A közlekedés megoldott, mivel a települést kettészeli a 6-os főút, buszjáratok pedig gyakran vannak.

Nem közmunka program keretében is gyakran látható munkaerő felvételre hirdetés a helyi kábel tévén keresztül - a helyi vállalkozások munkaerőigényeinek hirdetése, illetve a közeli Bonyhád, illetve Mecseknádasd hirdetése. A Komlói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának az **oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet képző programjai**- a központi munkaerőpiaci program, melynek célcsoportja pályakezdő álláskereső - **jelenleg nem aktuálisak.**

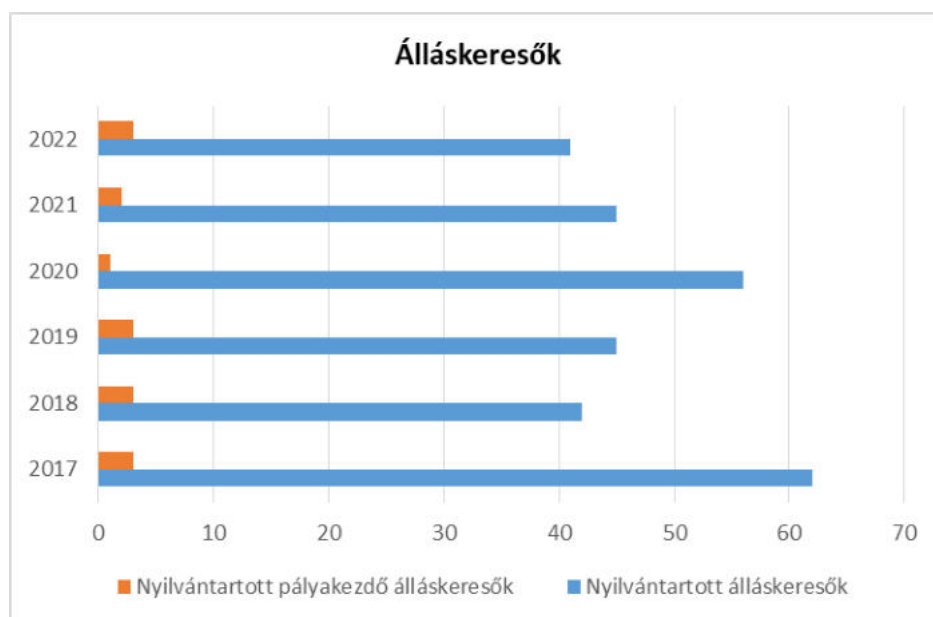
A Komlói Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége által biztosított több évre visszamenő támogatási formái, mint például a : TÁMOP támogatások, Mobilitási támogatás, Önfoglalkoztatóvá válás támogatása, Munkahelymegőrzés támogatása, Munkahelyteremtő támogatások, Közfoglalkoztatás támogatása, Lakhatási támogatás, Első munkahely garancia támogatások **szintén nem érhetőek el.** A foglalkoztatási osztály is csak ígéretet kapott, hogy esetlegesen folytatódnak ezen programok, de jelenleg stagnálnak mind a képzési, mind pedig a támogatási programok.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Az alábbi táblázat és ábra adatai alapján elmondható, hogy Hidason a fiatalokat csekély arányban érinti a munkanélküliség. A pozitív kép arra utal, hogy településünkön a fiatalok kevésbé nehéz helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint öt évvel ezelőtt. A 25-30 éves korosztályra még jellemző, hogy több fiatal még oktatási intézményben tanul, vagy különböző képzésekben vesz részt, ezáltal nem kerültek még ki a munkaerőpiacra.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	62	3
2018	42	3
2019	45	3
2020	56	1
2021	45	2
2022	41	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Településünk közvetlen közelében, Pécsen, illetve Komlón munkaerő-piaci szolgáltatás érhető el, ezek hozzáférhetősége a településünkön élők számára megfelelően biztosított. A legfontosabb szolgáltató természetesen a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, amely többek közt a következő tevékenységeket látja el az álláskeresők megsegítése érdekében:

A Foglalkoztatási Osztály részletes feladatai különösen:

- Ellátja az álláskeresők nyilvántartásba vételével, e státusz szünetelésével és szüneteltetésével, törlésével kapcsolatos feladatokat, valamint az álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, költségtérítés megállapításával, ezen, valamint a korábban megállapított álláskeresői támogatások, és ellátások szünetelésével és szüneteltetésével, megszűnésével, megszüntetésével és visszakövetelésével kapcsolatos feladatokat.
- Kapcsolatot tart a foglalkoztatókkal, társszervekkel és a non-profit szervezetekkel, önkormányzatokkal.
- Fogadja a munkaerő-igényekre vonatkozó bejelentéseket.
- Munkaközvetítést végez.
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló törvény alapján megvizsgálja az aktív korúak ellátásának jogosultságát megalapozó igazolás kiadásának feltételeit. A Járási Hivatalt közös adatbázison (FOKA) keresztül tájékoztatja a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő ügyfelekről (együttműködés, törlés, szankcionálás, elhelyezkedés, szünetelés/szüneteltetés).
- Részt vesz az uniós projektek szakmai megvalósításában, ennek keretében gondoskodik az ügyfelek programba vonásáról és programban tartásáról, részükre munkaerő-piaci szolgáltatás, képzés, továbbá lehetőség esetén megfelelő munkahely felajánlásáról, illetve a programba vontak foglalkoztatását vállaló munkáltatók részére az osztály hatáskörébe tartozó munkaerő-piaci támogatást nyújthat.
- Ellátja a közfoglalkoztatással kapcsolatban - a Belügyminisztérium által a Baranya Vármegyei Kormányhivatal által meghatározott feladatokat.
- Szervezi és ellenőrzi a közfoglalkoztatást.
- Ellátja a közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatosan hatáskörébe utalt feladatokat.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Mélyszegénységben élők és romák a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben történő foglalkoztatása közfoglalkoztatás keretében történik.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről tudomás nincs. A közfoglalkoztatás terén minden munkás munkavédelmi oktatásban részesül, a szükséges munkaruha, és az eszközök rendelkezésre állnak, ezek szükségét a pályázat benyújtásakor már felméri az önkormányzat. A munkabér pedig a jogszabály alapján adott.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak. Az általános iskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése. A digitális ismeretek esetleg az idősebb korosztályt érhetik hátrányosan, hiszen a mostani korszakra jellemző,

hogy a járási hivatalokhoz, egyéb hivatalokhoz, - ha esetlegesen nem tud eljutni és nincs segítő családtag - elektronikus nyomtatványokat nyújthat be, illetve kórházi intézményekbe az időpontfoglalások is már több helyen elektronikus regisztrációval működnek. De a fiatalabb korosztályra büszkék lehetünk, mert előszeretettel tanítják az idősebb generációt főként családi körben.

Helyi szinten a települési könyvtár számítógép-állományának használati lehetősége is hozzájárul a digitális ismeretek bővítéséhez, az internet-használat elterjedéséhez.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A települési önkormányzat a szociális helyzetük és rászorultságuk alapján a polgárokat pénzbeli, vagy természetbeni ellátásban részesíti. A juttatásokat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szabályozza.

A helyi szintű szabályozás folyamata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szociális Törvény vagy Szt.) foglaltaknak megfelelően történik településünkön. A szociális törvény 132. § (4) bekezdése értelmében a települési önkormányzat rendeletben szabályozza az étkeztetés, valamint a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, illetve az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait. A szociális ellátások helyi szabályairól szóló Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2023.(II.09.) számú önkormányzati rendelete a Szociális törvényben foglaltaknak megfelelően települési támogatást és rendkívüli települési támogatást állapíthat meg.

Önkormányzatunknál az alábbi ellátások vannak:

- lakásfenntartási támogatás (2013.01.01.től járási hatáskör normatív támogatás esetén)
- ápolási díj (2013.01.01.től járási hatáskör normatív támogatás esetén)
- átmeneti segély
- temetési segély
- időskorúak ellátása (2013.01.01.től járási hatáskör)

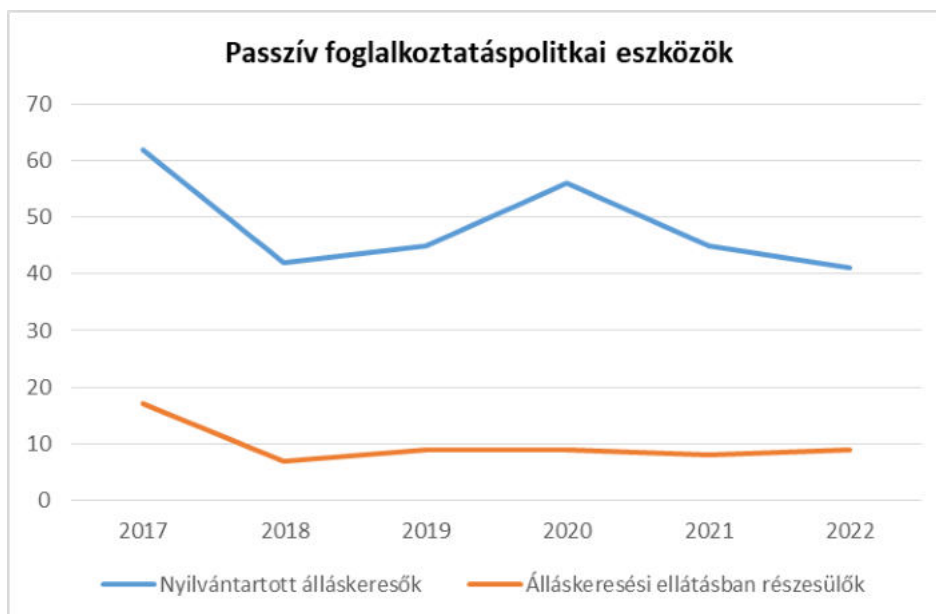
Természetben nyújtott szociális ellátások:

- lakásfenntartási támogatás
- átmeneti segély
- temetési segély
- közgyógyellátás (2013.01.01.től járási hatáskör normatív támogatás esetén)

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	62	4,62%	17	27,42%
2018	42	3,16%	7	16,67%
2019	45	3,38%	9	20,00%
2020	56	4,34%	9	16,07%
2021	45	3,47%	8	17,78%
2022	41	3,65%	9	21,95%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Fenti ábrán láthatjuk, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma, aránya csökkent.

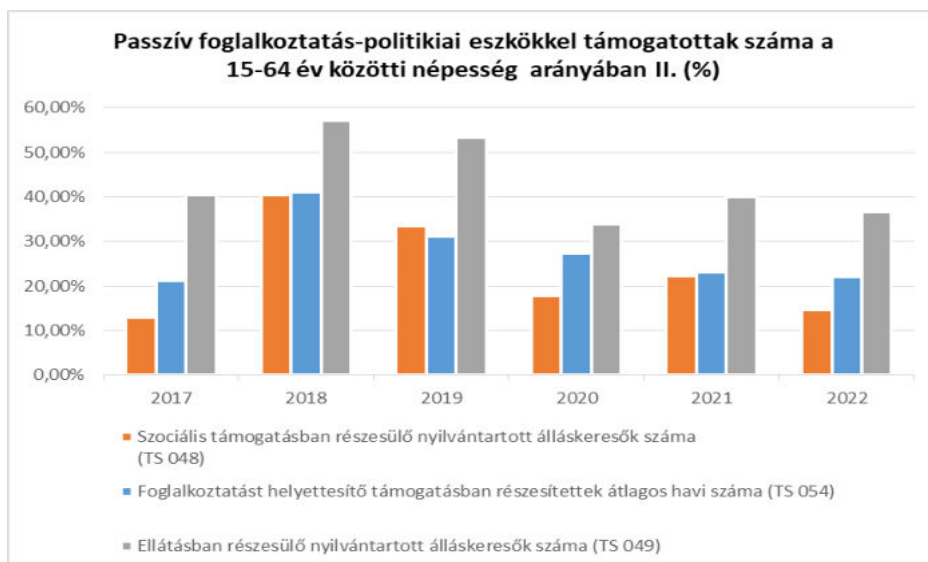

A szociális támogatásban részesülők aránya 2018 évben növekvő tendenciát mutat, azonban 2022. évre visszaesett. Az adatokat látva az FHT továbbra is jelentős szereppel bír az álláskeresők támogatási formái közt. Az ellátásban részesülők arányában 2019 után szintén jelentősebb mértékű visszaesést láthatunk.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	8	12,90%	13	21,26%	25	40,32%
2018	17	40,48%	17	41,02%	24	57,14%
2019	15	33,33%	14	31,07%	24	53,33%
2020	10	17,86%	15	27,25%	19	33,93%
2021	10	22,22%	10	23,09%	18	40,00%
2022	6	14,63%	9	22,10%	15	36,59%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

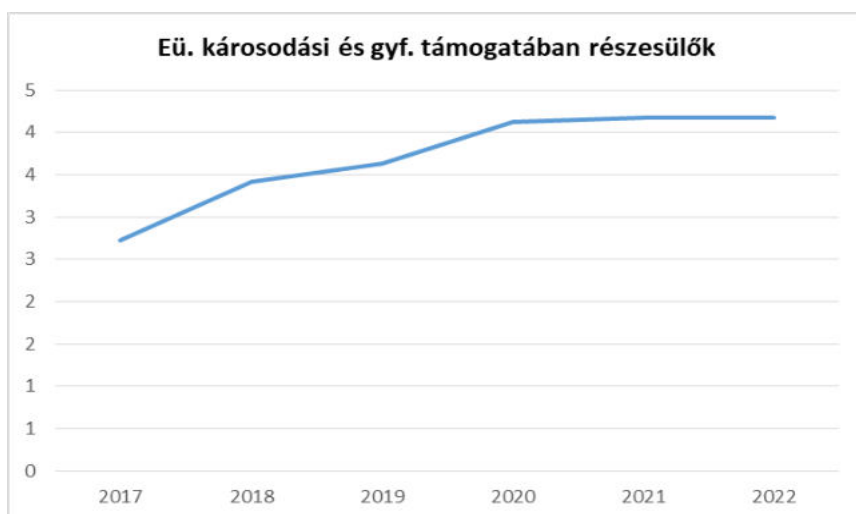

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma elenyésző településünkön, bár kismértékben növekedett az elmúlt években. Ez arra utal, hogy az aktív korúak ellátása keretében a foglalkoztatást helyettesítő támogatás az az ellátási forma, melyben sokan részesülnek, és kevés olyan rászoruló van községünkben, aki egészségkárosodása vagy 14 év alatti gyermekének felügyelete miatt nem tud elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	3
2018	3
2019	4
2020	4
2021	4
2022	4

Forrás: TeIR, KSH

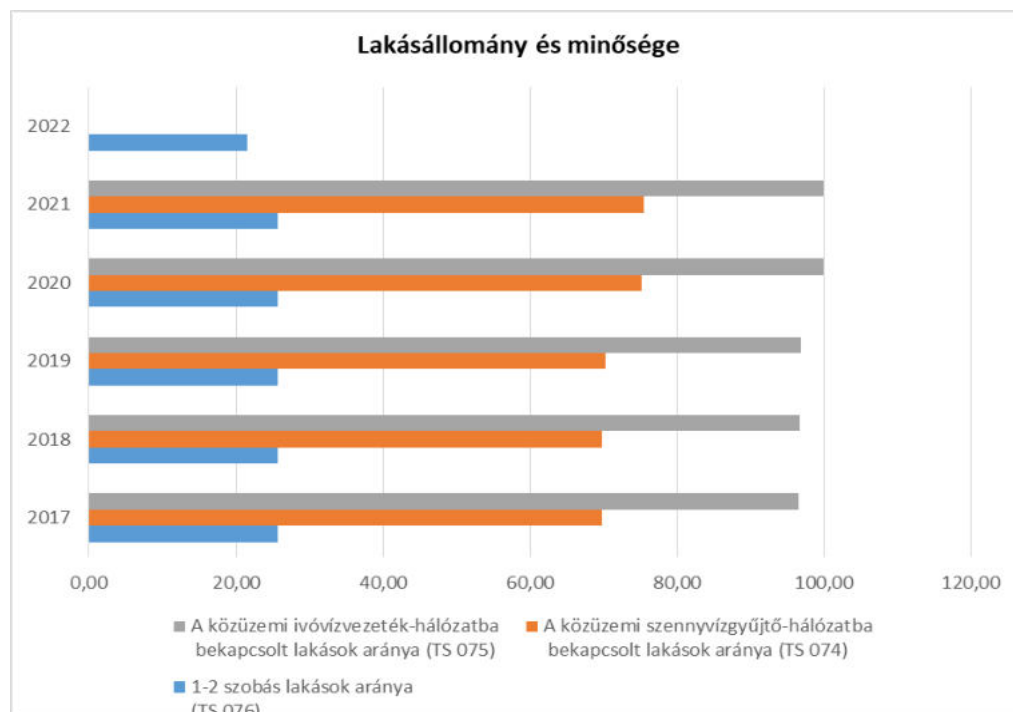
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Hidas település lakásállománya: 798 lakás. Legújabb utca a Rózsa utca, de itt is az építkezések befejeződtek az 1990-es évek elején. Az elmúlt 15 évben egy két új építésű családi ház épült. A községben évek óta üresen álló ingatlanokat szinte mind értékesítették.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	808	0	0,00	25,74	69,80	96,53
2018	809	1	1,24	25,71	69,84	96,66
2019	810	1	1,23	25,68	70,25	96,91
2020	812	2	2,46	25,62	75,12	100,00
2021	812	0	0,00	25,62	75,49	100,00
2022	798	0	0,00	21,55	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A település önkormányzata 4 bérlakás állománnyal rendelkezik.

b) szociális lakhatás

A településen szociális lakás nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs.

Hidas Község Önkormányzat Szociális Bizottsága minden hónapban egyszer bizottsági ülést tart. A szociális bizottság elé veszélyeztetett lakhatási probléma nem érkezett. Hajléktalan a településen nincs.

e) lakhatást segítő támogatások

A helyben biztosított egyes pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló **2/2023.(II.09.)** számú önkormányzati rendeletben szabályozott települési támogatás keretében az önkormányzat a rászorulókat által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez járul hozzá, azaz lakhatáshoz kapcsolódó támogatást nyújt az arra jogosultnak.

A 2/2023.(II.09.) számú rendelet 4.§-a alapján az alábbi feltételekkel érvényesül a Lakhatási támogatás településünkön

(1) Átruházott hatáskörben a Szociális Bizottság a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásához kapcsolódó rendszeres kiadásaik (villanyáram-, víz-, gázfogyasztás távhőszolgáltatás, csatornahasználat, szemétszállítási díj, lakbér, albérleti díj.) viseléséhez e rendeletben meghatározott feltételekkel települési támogatás keretén belül lakhatási támogatást nyújt.

(2) Lakhatási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában egy főre jutó havi jövedelme
a) több személyes háztartás esetén nem haladja meg a szociális vetítési alap összegének 130 %-át,
b) egy személyes háztartás esetén a szociális vetítési alap összegének 150 %-át,

és a háztartás tagjai egyikének sincs Szt. 4. § (1) bekezdés b) pontja szerinti vagyona.

(3) Lakhatási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

(4) A lakhatási támogatás havi összege 2.000 Ft.

(5) A lakhatási támogatást egy évre kell megállapítani. A lakhatási támogatás iránti kérelmet folyamatosan lehet benyújtani és évente meg kell újítani.

(6) A lakhatási támogatás iránti kérelmet az 1. melléklet szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A támogatás megállapításához csatolni kell

a) a háztartás tagjai jövedelmének hitelt érdemlő igazolását, a kérelemnyomtatványban szereplő vagyonyilatkozatát,

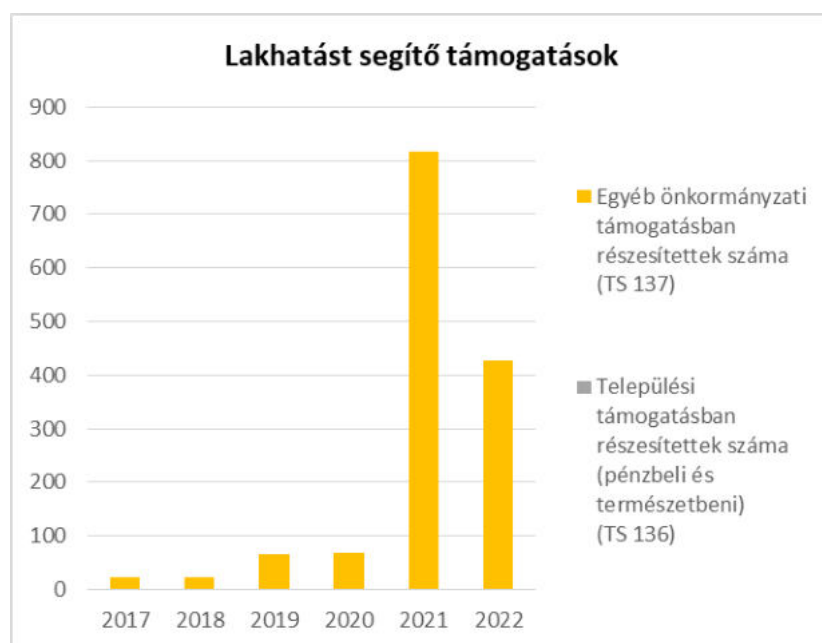
b) a lakás tulajdonviszonyáról szóló igazolást, illetve albérleti szerződést,

c) a természetbeni és pénzbeli szociális ellátás esetén a támogatott szolgáltatást szolgáltatói vagy közszolgáltatási szerződés alapján szerződőként igénybe vevő fogyasztónak és a fogyasztási helynek a szolgáltató általi azonosításához szükséges adatot tartalmazó iratot vagy másolatát.

(7) A lakhatási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában (közüzemi díjak egy részének, illetve egészségnek kérelmező helyett történő fizetése) illetve pénzbeli ellátásként havi rendszerességgel kell nyújtani, a kérelem benyújtása hónapjának első napjától.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	22
2018	n.a.	22
2019	n.a.	65
2020	n.a.	69
2021	n.a.	816
2022	n.a.	426

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Önkormányzatunknak nincsenek e területen rendelkezésre álló adatai az elemzéshez.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása:

A település közművekkel való ellátása nem 100 %-os, mivel nincs minden utcában a szennyvízhálózat kiépítve, valamint egy-egy külterületi ingatlanon az ívóvízhálózathoz való csatlakozás nehézkes, ha megoldható is lenne akkor az ott élőknek nagyon magas lenne a csatlakozáshoz való anyagi fedezet. Ezen problémát önkormányzatunk pályázati erőforrásból

szeretné megvalósítani. Településünkön az alábbi közművek és egyéb szolgáltatások vannak: víz, gáz, villany, szennyvízhálózat, kábel tévé, telefon, kiépített pormentes utak. A közösségi közlekedést az önkormányzat tulajdonában lévő személygépkocsi biztosítja (például az idősek utaztatása lakásuktól az Idősek Klubjáig és vissza). Az autóbusz közlekedés megfelel a településen, mindkét irányban Pécs felé és Bonyhád felé is egyaránt. A menetrend igazodik az oktatási intézményekben tanuló diákokhoz, valamint a dolgozók igényeihez. Vonat közlekedés is érinti településünket. A közszolgáltatásokhoz mindenki hozzáfér. Hetente 2 nap rendszerességgel tart ügyfélfogadást a családgondozó. A kormánybusz igaz, hogy időszakosan, de általában tavasztól- ősziig havonta egyszer kijár településünkre.

A 2022. évi népszámlálás adatai alapján külterületi ingatlanok:

Településrész neve:

- Berekalja dűlő: lakások száma	2 db
- Frank malom: lakások száma	1 db
- Hajdúmalom: lakások száma	1 db
- Juhászmalom: lakások száma	1 db
- Külterület 094/1: lakások száma	1 db
- Tsz-tanya: lakások száma	1 db
- Vasúti Órház: lakások száma	8 db

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Hidas Község Önkormányzata 2007. évben támogatási szerződést kötött a Szociális és Munkaügyi Minisztériummal, melynek keretében megvalósításra került Hidas község területén a Roma telepen élők lakhatási és szociális programja. E program 2007. március 1-től - 2008. október 31-ig sikeresen zárult.

A pályázat megvalósítója a MIOK, a Hátrányos Helyzetű Emberek Alapítvány volt.

A „roma telepen élők lakhatási és szociális program” keretén belül 2007-től 2008-év végéig az Akác utcából 6 családnak sikerült támogatással elkerülni, két család házat épített, a többi család pedig házat vásárolt a településen központi és egyéb helyein. Maradt az utcában 11 család (lakás) akik e program keretén belül felújították a lakásokat.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Az Akác utcai telep egy utcásorból áll, hossza 160 méter, zsákutca. A települést a 6-os főútvonal kettészeli, az Akác utca a település dél-keleti oldalán található, egy erdő alatti domboldalon. Megközelíthető kiépített pormentes (betonozott) úton. Biztosított a villany, a vezetékes ivóvíz minden háznál csapi kifolyóval. A lakásállomány egy része felújított, több család bevezette a vizet szociális helyiségek használatához.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya; ;

A Hidas Akác utcai telepen 8 család él - azaz 22 fő, Az Eötvös utcában 3 család- 13 fő, Eötvös utcában 1 család- 4 fő, Radnóti utcában 2 család- 5 fő, József Attila utcában 1 család- 3 fő, Kölcsey utcában 3 család- 13 fő. Arany János utcában 3 család él -8 fő, Petőfi utcában 2 család él

-6 fő, Kossuth utcában 1 család él – 3 fő, Dózsa utcában 1 család él: 5 fő, Deák utcában 1 család él – 4 fő, Tamási Áron utcában – 2 fő

- 2 fő közfoglalkoztatott, 1 fő külföldön dolgozik,

Hátrányos helyzetű gyermek 17 fő

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: 14 fő. Életkor megoszlásuk változó.

Lakásfenntartási támogatásban részesül: 1 család

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A lakosság településen történő megoszlása, eloszlása miatt jelenleg szegregációval veszélyeztetett terület nincs.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen az alábbi egészségügyi alapszolgáltatások biztosítottak:

- háziorvosi, gyermekorvosi ellátás
- fogorvosi ellátás
  - alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás megváltozott 2023. évben
  - védőnői szolgálat
  - iskola-egészségügy ellátás

A szakellátások elérhetőek: Pécs, Bonyhád, Szekszárd, Mohács városokban

A közlekedés kielégítő a község településszerkezetéből adódóan.

A településen az alábbi szociális alapszolgáltatások biztosítottak:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- családsegítés

A közigazgatás és a közszolgáltatás szempontjából jelentős szerepet tölt be a háziorvosi ellátás, és természetesen a védőnő. Településünk a Mecseknádasd gyermekorvosi körzethez tartozik, Mecseknádasd székhellyel.

Az orvosi rendelő az óvoda mellett található. A rendelőben Dr. Békési Bernadett gyermekorvos és Dr. Csákármis Ilona felnőtt háziorvos várja a betegeket. Az épület akadálymentesített, illetve saját parkolóval rendelkezik. Fogorvosi rendelőben Dr. Császár Mercedes fogorvos várja a betegeket. A gyógyszertár működése is biztosított a hidasi lakosok számára.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	1	0	1	75	12,44
2018	0	1	0	1	79	12,21
2019	0	1	0	1	83	9,38
2020	0	1	0	1	89	11,29
2021	0	1	0	1	66	13,66
2022	0	1	0	1	70	9,89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az orvosi ellátás jelenlétének köszönhetően a népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti.

A települési önkormányzat által fenntartott körzeti védőnői szolgálat célja a családok egészségének megőrzése, segítségére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegségek kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A családtervezés, anya és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. E területen is fokozott figyelmet fordítanak a szociálisan nehéz helyzetben élő várandósokra és a gyermeküket egyedül nevelő anyákra. A védőnő a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását a leendő szülők számára már várandós korban megkezdte beszélgetések, családlátogatások keretében. A terhességgondozás keretében életviteli tanácsokat ad, válaszol a kismama kérdéseire, felkészíti őt a szülésre és az újszülött fogadására. Hozzá lehet fordulni, ha gond van a szoptatással, etetéssel, a gyermek viselkedésével, alvásával, vagy súlyfejlődésével. 6 éves korig kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését és segít a családnak a szociális gondok rendezésében. Telefonon, vagy a rendelőben fogadóóráján lehet megkeresni. Egyebekben igény esetén segítséget nyújt a családi- és szociális juttatások megismerésében és a hozzátartozó nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében is.

A korábbi években volt rendszeres helyben történő szűrővizsgálat: emlővizsgálat, nőgyógyászat. Amióta ezek a vizsgálatok már nem kötelezőek, a szűrések az emberek többségénél abbamaradtak. A helyben történő vizsgálatnak előnye az volt, hogy nem kellett utazni és az egyén könnyebben rászánta magát a vizsgálatokra. Szükséges fellelni és megragadni azokat a lehetőségeket, melyek ismét lehetővé teszik az egészségünk érdekében tett vizsgálatokat, főleg ha azok helyben megoldhatóak (például szűrőbusz segítségével). Az egészségmegőrzés érdekében tehát cél a korábbi évek hagyományainak megfelelően a szűrővizsgálatok (tüdőszűrés, emlőszűrés) igénybevitelének lehetősége, akár szűrőbusz segítségével.

Megemlítendő, hogy a településünkön működik a Kallódó Ifjúságot Mentő Missziós Támogató Alapítvány / KIMMTA / központi irodája. Az Alapítvány szenvedélybetegek rehabilitációjával és utókezelésével foglalkozik, mely támogatói szolgálatnak a Tolna Megyei Zsibrik község ad otthont. Az itt folyó Portage program egyedi és megújított program a szenvedélybetegek kezelésére. A hatékonyságáról világszerte elismert Portage program célja, hogy reintegrálja a szenvedélybetegeket a társadalomba azáltal, hogy biztosítja számukra azt a támogató rendszert, ami lehetővé teszi számukra a megfelelő életet. A Portage program alapja a terápiás közösségi

modell, ami hangsúlyozza az önsegítés koncepcióját, a pozitív kortárs hatást és a családi légkört. Befogadó létszámuk 28 fő. Utógondozás keretében támogatott lakhatást biztosít a Hidason található telephely 6 fő részére, illetve Pécs 8 fő részére. A Portage program bentlakásos vagy ambuláns kezelési formát kínál mindazoknak, akiknek ahhoz, hogy megszabaduljanak a szenvedélybetegsüktől és újraépítsék az életüket, környezetre van szükségük. Segítő kezeket nyújt a Bonyhádi Civil Addiktológiai Szendély Betegek Nappali Ellátását biztosító központi intézménye, az egyéni esetkezeléssel, illetve családi terápiával -konzultációval, pszichológiai tanácsadással, addiktológiai konzultációval, szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezésével, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítségével, hivatalos ügyek intézésének segítségével, életvitelre vonatkozó tanácsadás, valamint állásinterjú és munkavégzés szervezésével.

b) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvoda és iskola alaptevékenységei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság javaslatának figyelembevételével.

Az óvoda kapcsolatrendszere kiterjedt, együttműködik mindazokkal a szervekkel, akik a gyermekek életében jelentős szerepet töltenek be. (védőnő, családsegítő, gyerekorvos)

Intézményünkben a Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését gyógypedagógus, valamint a logopédiai feladatokat logopédus látja el. Óvodánkban a gyermekek mozgásfejlődését gyógytestnevelő és konduktor segítségével biztosítjuk.

A BTMN gyermekek ellátását saját pedagógusaink látják el, hiszen két fejlesztőpedagógus is van az intézményben.

Az óvodás gyermekek műsort adnak elő az időseknek, ez már több éve kialakult hagyomány. A gyermekek testi-lelki-, és szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása és a fejlesztő folyamatok megvalósítása az egyik legfontosabb feladat.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Fontos szempont, hogy a közétkeztetésben az étrend összeállítása során érvényesüljön az egészség megőrző és betegség megelőző táplálkozás, a változatosság. Az elmúlt években csökkent a közétkeztetésben felhasznált só és cukor mennyisége, több zöldséget és gyümölcsöt kapnak a gyermekek. A szolgáltatók törekednek arra, hogy minél egészségesebb ételeket kínáljanak. A kötelezően alkalmazandó közétkeztetési rendelet előírásaival a kábel a gyermekekre fókuszált, ugyanis az egészséges táplálkozás alapvető fontosságú a fejlődésükhöz, mentális, szociális és fizikai jólétükhöz.

A településen a közétkeztetést az önkormányzat tulajdonában lévő Hargita Étterem üzemeltetője vállalkozás formájában végzi. A közétkeztetés kiterjed az:

- intézményi gyermekétkeztetésre, mely napi háromszori étkezést jelent, illetve a
- szociális étkeztetésre, mely napi egyszeri ebéd házhoz szállítását jelenti.

Az étkezés minőségi jellemzői:

- naponta főétkezőként egyszeri kétfogásos meleg ebéd,
- diétás étkezést vidéki vállalkozó látja el
- menük száma: egyszeri kétfogásos ebéd, hetente kétszer desszert,
- menük összeállítása: leves, főétel, heti két alkalommal desszert;

Jellemző az alacsony zsírtartalmú élelmiszerek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az óvodában és az iskolában kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek mozgására. Az iskolában délelőtti és délutáni sportfoglalkozások biztosítják a mindennapi testedzés lehetőségét. Illetőleg tanév közben heti egy alkalommal biztosított a Pécsváradi tanuszodában az úszás is újra, hiszen a kialakult Koronavírus járvány miatt több évig nem mehettek a gyermekek az uszodába.

A helyi iskola csatlakozott a „Kosárpalánta” programhoz, mely program célja, hogy átfogó, egységes sportszakmai koncepciót kínáljon a 6-9 éves korosztály számára. A program alapja a korosztálynak megfelelő széleskörű képességfejlesztés, mellyel megalapozhatják akár a későbbi versenyszerű sportolást, de hasznos háttérrel adhat mindennapi élethez is.

Célunk, hogy megteremtsük a lehetőséget arra, hogy a későbbiekben, a programban résztvevő gyerekek képesek legyenek a fizikai képességeik maximális kiaknázására, és ezt ne korlátozza semmilyen a múltból eredő hiányosság. Ennek érdekében a KOSÁRPALÁNTA program ötvözi az atlétika, a gimnasztika és a küzdősportok hasznos alap mozgásanyagát a kosárlabda megalapozó gyakorlatanyagával.

Iskolánk elsős és másodikos tanulói vettek részt a 2022-2023-as tanévben, a programban, a Bonyhádi kosárlabdázók Egyesületének utánpótlás-játékosaiként. A program a 2023/2024-es tanévben folytatódik, melynek szakmai vezetője Raáb Arnold testnevelő tanár.

Iskolánk a 2023/2024-es tanévtől részese a Magyar Diáksport Szövetség programjának, melynek jelmondata: „Aktív Iskola leszünk!”

Alapvető cél, hogy olyan támogatói környezet formálódjon az iskolában, amely arra törekszik, hogy minden tanuló elérje az optimális fizikai és mentális fejlődéséhez és jóllétéhez szükséges, életkorának megfelelő mennyiségű és minőségű testmozgást.

Községünkben Sportegyesület működik, amely szeretettel várja a fiatal és idősebb korosztály sportolni vágyóit.

A község vezető sportága a futball, a labdarugó mérkőzéseken, a Sportpályán vehetnek részt az érdeklődők. Az Egységes Sportegyesület Hidas évente beszámol az önkormányzat képviselő-testületének a működésükről.

A Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskolában lehetőség van pingpongozni, teremfocizni, kézilabdázni, kempozni. Szintén az iskola ad otthont a Néptánc Egyesületnek, akik hetente próbálnak, gyakorolnak, készülnek fellépéseikre. A településen elérhető kínálat mellett több iskoláskorú gyermek, illetve felnőtt rendszeresen részt vesz különböző táncoktatásban, illetve egyéb testedzésen a környező településeken.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodás magába foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az önkormányzat biztosítja az idősek számára a szociális alapszolgáltatásokat.

A településen az alábbi szociális alapszolgáltatások biztosítottak:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- családsegítés

A szociális étkeztetés igénybevételének módja, a hatályos önkormányzati rendelet alapján:

- koruk
- egészségi állapotuk
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik,
- szenvedélybetegségeik, vagy
- hajléktalanságuk miatt.

A jogosultsági feltételek a helyi önkormányzati rendelet alapján:

- a 60 év feletti korhatár

- egészségi állapot igazolása házi orvos, szakorvos által
- fogyatékosról, pszichiátriai betegségről szakorvosi igazolás
- szenvedélybetegségről szakorvosi igazolás
- hajléktalan nyilatkozata községben való tartózkodásról

A szociális étkezés iránti igényt a Szociális Étkeztetés Szakmai Programja tartalmazza.

Hidason a fogyatékos személyek számára nem állnak rendelkezésre helyi szolgáltatások, úgymint ápolást, gondozást, rehabilitációs, lakóotthont biztosító intézmények.

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Mecseknádasdi Szociális és Gyermejjóléti Társulás - gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, családsegítés feladat és hatáskörű - Társulási Megállapodását, a Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás működtetéséről szóló Megállapodást (megbízott képviselő-testület Pécsvárad Város Képviselő-testülete), a Támogató szolgáltatás ellátásáról szóló Megállapodást (megbízott: Mecseknádasdi Önkormányzat képviselő-testülete) a 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Az általános iskola 7 és 8 osztályosok tanrendjében beletartozik a drogprevenáció, így azt a megfelelő tanórán - Biológia órán oktatják, beszélnek róla, így ezen korosztály elsajátítja.

Kimondottan külsős szakemberek nem tartottak előadást.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Jogszabály által előírt kötelező feladatok megléte.

Hidas településen nem működik népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

„Igazi közösség csak ott jön létre, ahol az emberek rejtélyes módon szeretik egymást. Vagyis barátok. Minden érdeken, valláson, politikán, társadalmi helyzeten és világnézeten túl”

(Müller Péter)

A települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében **közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít**. A közművelődési intézmény és a közösségi színtér segíti a közösségi tevékenységeket, a művelődő közösségek működését, ösztönzi a társadalmi összetartozást, és a közösségek kulturális értékteremtésben való aktív részvételét. Működése a közösségek öntevékenységen alapul, és azt ösztönzi, tevékenységét a közösségek érdeklődése, igényei és szükségletei alapján végzi, tevékenységének tervezésébe, értékelésébe a közösségeket bevonja, mindenki számára nyitott, mindenki számára hozzáférhető.

”...csak egyetlen igazi fényűzés van: az emberi kapcsolatoké. Ha csupán anyagi javakért dolgozunk: magunk építjük magunk köré börtönünket. Bezárjuk magunkat, magányosan, hamunál hitványabb pénzünkkel, amely semmi olyat nem nyújt, amiért érdemes élni.” /Saint-Exupéry/

Oktatási intézményeinkkel szoros kapcsolatban vagyunk, így a tanulóifjúságot is bevonva látjuk el, valósítjuk meg kulturális és közművelődési feladatainkat. Évek óta együttműködve szervezhetjük és valósíthatjuk meg pl. nemzeti és egyéb ünnepeinket. A Hidasai Néptánc Egyesülettel is szoros kapcsolatot ápolunk, akik szintén részt vesznek kulturális rendezvényeinken.

Viszont településünk kulturális életébe a töretlen lendülettel szorgoskodó idősebb - szépkorú nyugdíjas célcsoport állandó jelenléte, bevonása folyamatos aktivitása is jelentőséggel bír. Szeretnénk, ha továbbra is képviselnék magukat és fellépnének a kulturális rendezvényeken.

Kulturális életünkben jelentős szerepet kap nemzetiségeink kultúrája is.

Lényeges, hogy kulturális kínálatunkban minden korosztály találjon magának olyan programot, amelyre szívesen ellátogat, s együtt lehet hasonló érdeklődési körű társaival. Célunk a kultúra hagyományos értékeinek bemutatása, megismertetése a fiatalabb generációkkal, hagyományápolás, valamint az egész életen át tartó tanulás lehetőségének biztosítása.

Továbbá fontosnak tartjuk, hogy az elkövetkezendő években, a programokban továbbra is jelenjen meg a régi, és az új értékek harmóniája, hiszen a kulturális örökséghez tartozó javak múltunk és jelenünk megismerésének pótolhatatlan forrásai. Kiemelt célunk, és minden egyes kulturális programnál törekszünk arra, hogy fennmaradjon az értékörzés, működjön az értékközvetítés és az értékteremtés egyaránt.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi színteret, illetve közművelődési intézményt biztosít. Az önkormányzat a kötelező közművelődési feladatainak ellátását az alábbi közösségi színterek kijelölésével biztosította/ biztosítja:

- Művelődési Ház Hidas, Erkel Ferenc utca 8.
- Tájház Hidas, Kossuth Lajos utca 111.
- Kardos Emlékszoba Hidas, Kossuth Lajos utca 50/II.
- Könyvtár

Egyéb (közvetett, elsősorban nem közművelődési célt szolgáló intézmények, létesítmények):

- Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskola (könyvtár működtetése)
- Szivárvány Óvoda és Bölcsőde
- Sportpálya
- Idősek klubja épülete
- Hidasi Német Nemzetiségi Önkormányzat által használt épület (Kossuth 82. evangélikus egyház által biztosított)

A **Művelődési Ház** (Önkormányzat fenntartásában) ad helyet

- a Hidasi Néptánc Egyesület nyári rendszeres próbáinak
- egyéb rendezvényeknek – cirkuszi, kiállítási, kulturális, író-olvasó találkozók
- Falusi Nagyművelődési Ház

(Művelődési Ház)

A helyi közművelődési rendelet értelmében a művelődési ház feladata a

- hagyományainak feltárása, megteremtése, megismertetése, ápolása,
- helyi közművelődési szokások gondozása,
- az ünnepek kultúrájának gondozása
- az ismeretterjesztő, az amatőr alkotó, művelődő közösségek létrehozása, támogatása
- a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének, kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése,
- a szabadidő kulturális célú eltöltése, művelődési lehetőségek biztosítása.

A közművelődésről szóló 3/2021. (III.4.) önkormányzati rendelet 4.§ paragrafusa alapján:

(3) Az Önkormányzat a Kultv. 76. § (3) bekezdés e) pontjában meghatározódott amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek megteremtése érdekében a Művelődési Ház szárnyépületében kialakított közösségi klub színtérben térítésmentesen önálló helyiségek biztosításával elhelyezést biztosít a Hidasi Néptánc Egyesület részére.

(4) Az Önkormányzat a Művelődési Ház szárnyépületében kialakított közösségi klub szintéren térítésmentesen önálló helyiségek biztosításával elhelyezést biztosít

- a) Hidas Borbarátok Egyesülete részére
- b) Hidas Polgárőr Egyesület részére

A **Tájház**, közérdekű muzeális kiállítóhely (önfenntartásában) ad helyet a

- Kardos Fesztiválnak
- nyitvatartása folyamatos (előzetes egyeztetés alapján)

Kardos Emlékszoba (önkormányzat fenntartásában)

- nyitvatartása folyamatos (előzetes egyeztetés alapján)

A Hidas, Kossuth Lajos utca 111. szám alatt lévő Tájház a községben élők „közvagyon”, s hagyományozódik egyik generációról a másikra. **Muzeális intézmény, szakmai besorolása: közérdekű muzeális kiállítóhely.** Magába foglalja a korabeli épületet, építményeket, a hozzá tartozó ingóságokat, természeti elemeket, melyeknek a községben élő nemzetiségek, eszmei értékük alapján kiemelt jelentőséget tulajdonítanak.

A Tájház biztosítja az állandó és időszakos kiállításokat az alábbi címekkel:

Állandó kiállítások

- Székely emlékszoba
- Német emlékszoba
- Gazdasági eszközök
- Szövés-fonás technikái
- Nagyanyáink falvédői

Időszakos kiállítás:

- Kortárs művészet-

A Tájház helyszíne helyet biztosít a Tájházak Napjának, a Kardos Fesztivál megrendezésének, Egyéb rendezvényeknek szükség szerint.

Kardos Emlékszoba

(Kardos Kálmán)

(Kardos-Kastély) mai Polgármesteri Hivatal

Az Emlékszoba felavatására 2009. június 6-án került sor a Polgármesteri Hivatal emeleti termében, Kardoss Kálmán 170. évfordulója tiszteletére. A hivatal épülete korábban a Kardoss család tulajdonát képezte. Az Emlékszobában 100 évnél régebbi emlékek, apró személyes tárgyak, fényképek, újságcikkek idézik a kort, melyben Kardoss Kálmán értékes, hasznos életét töltötte. Az érdeklődők számára az Emlékszoba megtekintése a hét minden napján (előzetes bejelentkezés alapján) rendelkezésre áll.

Videczné Rendes Mária könyve 2016. évben jelent meg, címe: A Kardoss Család és az Emlékszoba története.

(Kardoss Emlékszoba)

Könyvtár

Könyvtárunkat a közösségi szolgálat keretében a Pécsi Csorba Győző Könyvtárral együttműködve működteti Hidas Község Önkormányzata.

(Könyvtár)

A megjelent COVID vírus megjelenése előtt könyvtárunk folyamatos nyitvatartásával biztosította a könyvtári szolgáltatást, azonban a korlátozások bevezetése után telefon, illetve emailen történő egyeztetéssel, a könyvek házhoz kiszállításával segítettük a falu lakóihoz eljuttatni a kívánt

könyveket az elmúlt két évben. 2022. év évelejétől folyamatosan üzemelt Könyvtárunk nyitvatartási időben, azonban 2022. november 9 napjától a könyvállomány a helyi Polgármesteri Hivatal dísztermében kapott helyett, ugyanis a drasztikus energia-áremelkedések miatt sajnálatos módon a Művelődési Ház épületét be kellett zárni így a Könyvtár ott helyileg nem volt elérhető.

A települési könyvtári ellátás biztosítása a települési önkormányzatok kötelező feladata.

A megállapodás a lakosság számára többek közt az alábbi könyvtári szolgáltatásokat nyújtja:

- könyvtári dokumentumok helyben történő használata (könyvek, újságok, folyóiratok stb.)
- könyvtári, helyismereti, ügyintézési és egyéb információ szolgáltatás
- gyermekfoglalkozások
- író-olvasó találkozók
- szabadidő kulturális eltöltésének lehetősége
- könyvtári közösségi, közművelődési rendezvények, programok

Könyvtári programok 2022. évben:

Érintett célcsoport: gyermekek

2022. júliusában a Roma Nemzetiségi Önkormányzat által megnyert és megszervezett Roma tábor keretében került sor a Könyvtár szobában diavetítésre, mely roma mesékkel örvendeztette a táborban résztvevő gyermekeket.

2022. szeptember 5-én "Az állatok és a zene" című interaktív ismeretterjesztő foglalkozáson vehettek részt könyvtárunkban településünk kisiskolás gyermekei. A program a Csorba Győző Könyvtár Zeneműtárának jóvoltából valósulhatott meg.

A foglalkozást Papp Veronika tartotta. Ezen alkalommal a gyermekek játékos formában ismerkedhettek meg többek között a komolyzenével is. Az esemény jó hangulatban telt, a kicsik jól érezték magukat.

„Helyi archívum” Könyvtár program

2022. szeptember 12-én került meghirdetésre könyvtárunk gyermek-rajzverseny pályázata, a téma az állatok, illetve az állatok esélyei volt. A rajzversennyel és kísérő programokkal, ötletekkel csatlakoztunk az idei évi Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozathoz. A rajzpályázat meghirdetésével egyidőben - a témához kapcsolódva - indítottunk adománygyűjtést a Kíra Völgységi Kutya mentő Egyesület védenecsei számára. A rajzversenyre szeptember 27-ig lehetett beadni az elkészült munkákat az ország egész területéről.

„Helyi archívum” Könyvtár program

Egyebekben az alsó tagozatos általános iskola gyermekei részére az „Állatok és a Zene” témába interaktív feladatok, készségfejlesztés, a helyi óvodások részére pedig az „Érzelmi intelligencia” került előtérbe, mely előadások a Pécsi Csorba Győző Könyvtár szervezésével valósultak meg.

Programok 2023. évben:

célcsoport: roma gyermekek

2023. júliusában együttműködve a Hidasi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal könyvtármozi keretében a cigány mesék sorozat egyes epizódjai (A Kosárfonó, A teknővályók) kerültek vetítésre - Roma pályázati forrásból tábort szervezett gyermekek részére- a tábor keretein belül a könyvtáros kolleganő szervezésébe. 2023. augusztusába a Hidasi Romákért Egyesület összefogásával a Hidasi és Véméndi gyermekeknek egy hetes tábort szerveztek a helyi Hidasi Művelődési Házba, amelynek keretében szintén Könyvtár Mozi- cigánymesék ismételt vetítésére került sor.(Riza éjszakája, Valaha madarak voltunk, Csodapipa, Ördögűző, Cigány ember) Majd ezután rövid feladatokat kaptak, illetve rajzolhattak a résztvevők.

„Helyi archívum” Könyvtár program

„Helyi archívum” Könyvtár program

Célcsoport: gyermekek

Egyebekben az alsó tagozatos általános iskolai gyermekei részére az „Állatok és a Zene” témába interaktív feladatok, készségfejlesztés került megszervezésre a Könyvtáros kolleganő jóvoltából. Majd a helyi óvodások érzelmi intelligencia fejlesztése

Egyesületeink:

- Hidasi Néptánc Egyesület
- Hidasi Tájházért Egyesület
- Hidasi Borbarátok Egyesülete
- Hidasi Polgárőr Egyesület
- Egységes Sportegyesület Hidas
- Hidasi Romákért Egyesület

Az elmúlt években főleg a COVID járvány előtt több kulturális esemény is színesítette a település közművelődési színtereit, ugyanakkor az is érzékelhető, hogy az anyagi lehetőségek beszűkülése miatt továbbra is a tovább fejlődés legfőbb biztosítéka az értékek megtartásához a pályázati lehetőségek kiaknázása és a lakosság, civil szervezetek hatékony összefogása lenne. A feladatok ellátásához szükséges forrást szponzorok és a település önkormányzatának költségvetése biztosítja (települési önkormányzatok üzemeltetési, igazgatási, sport és kulturális feladatokon belül). Ez utóbbi hatékony felhasználását a képviselő-testület felügyeli.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	173	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Etnikai konfliktusról tudomás nincs

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A településnek vannak kritikus pontjai, részei nagy esőzések idején. Szükség esetén a község lakosai is besegítenek a polgárvédelmi csapatnak a munkálatokba (homokzsákolás, iszapeltakarítás).

A védőnői szolgálat is végez karitatív tevékenységet, ruhagyűjtést szervez, adományozást hirdet.

Jelenleg a Szociális és Gyámügyi Felügyelet az Önkormányzat közreműködésével rendszeresen élelmiszercsomagot adományoz a rászorulóknak (kismamák, 0-3 éves gyermekek, kevés nyugdíjjal rendelkezők és megváltozott munkaképességűek) részére.

Településünkön már egy-két éve cipődoboz felajánlásokat gyűjt önkormányzatunk minden karácsony előtt, melyet hivatalunk a szociálisan rászorult kis- és nagy családoknak ajándékoz.

c) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Kulturális életünkben jelentős szerepet kap nemzetiségeink kultúrája is.

A kulturális társadalmi életben kulcsfontosságú szerepe van a helyi Német Nemzetiségi Önkormányzatnak, illetve a Helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak is, mely pozitív hatást gyakorol a helyi társadalmi, közművelődés színtérre.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat minden évben megrendezi a Német Nemzetiségi Napot, melynek keretében bevonják a helyi óvodás, iskolás gyermekeket, valamint az időseket. Együttműködnek az óvodával, iskolával. Több közös programot, helyi versenyeket szerveznek, illetve korábbi években német tábort is biztosítottak a gyermekek részére nyári szünetekben. Céljuk a német anyanyelv megőrzése, a nemzeti hagyományok ápolása, együttműködés a község területén található valamennyi intézménnyel, az idősekkel. Kulturális rendezvények szervezése és megtartása, valamint a külföldi kapcsolatok ápolása. Többször előadásokat szerveznek a helyi Művelődési Házban. Megszervezik az Idősek napját. Egy régebbi hagyomány keretében újabb helyi szokást jelenítettek meg, mégpedig a Bonyhádi Német Nemzetiségű Kränzlein Táncsoport (melyben hidasi helyi táncosok is táncolnak) elevenítette fel a régi sváb hagyományokat - a Márton naphoz kötődő sváb búcsú emlékét, mely keretében a táncosok lovas hintón az utcákat járva - állomásokon meg-megállva táncolás keretében gyűjtötték a búcsú estéjén tartandó bálra - a borosgazdától a bort. Az Adventi gyertyagyűjtés már hagyomány, melyet a helyi Hidas Német Nemzetiségi Önkormányzat kezdeményezett, mely a helyi Művelődési Ház parkjában kerül minden évben meggyújtásra - ahol hangulatos műsorral, vidéki vendégszereplőkkel, dalokkal várták - az egyházközösségekkel, és civil szervezetekkel együtt - az érdeklődő lakosságot.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat is törekszik arra, hogy a roma gyermekekkel megismertessék múltjukat, hagyományaikat, és bemutassák a hagyományos mesterségeket, népzenei kultúrájukat. Így a 2022. évi táborba került megvalósításra többek között táncoktatás a Khelipeske Rom táncgyűjtéssel, cigány mesék nézése, Pécsi állatkert látogatása, hangszerek bemutatása, zeneoktatás a Trambura Zenekarral, valamint Gunarasi fürdőzés. Mindezek elnyert pályázati forrásból valósulhattak meg. Több kulturális programot valósítanak meg, elsősorban pályázati lehetőségekkel.

Egyebekben mindkét nemzetiség részt vesz nemzeti ünnepeken, közös koszorúzásokon egyaránt.

A Hidas Bányásznapiokon is képviseltetik a roma hagyományörzést hagyományörző néptáncukkal, valamint roma zenekarokkal egyaránt

Közösségépítő szerepek közé tartozik a már hagyományos Májusfa állítás, mely minden évben a helyi Művelődési Ház előtt kerül felállításra.

Idei évben Mártonnapi készülődésre invitálják a falu lakosságát.

Mindkét nemzetiségi önkormányzat „Együtműködési támogatást” kötött a Hidas Tájházzal. Mely együtműködéssel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy kölcsönösen segítik egymás munkáját. Törekvéseiket kulturális programjaik bővítésének érdekében használják fel, és igyekeznek támogatni az Egyesület működését.

2023. évben a hagyományos Kardoss Fesztivál a Német Nemzetiségi Önkormányzattal együtműködve került megrendezésre.

d) helyi lakossági önszerveződések.

Hidasért Tájház Egyesület, Hidas Néptánc Csoport, Hidas Borbaráti Kör, Hidas Egységes Sport Egyesület, Hidas Polgárőr Egyesület, Hidas Óvoda Gyermekeiért Alapítvány, Hidas Romákért Alapítvány

A Hidas Néptánc csoport 2022. évben is igen mozgalmas évet tudhat maga mögött

• ***Hidas Néptánc és Hagyományörző Egyesület programjai 2022. évben***

Hiszen a Fonó elnevezésű programsorozat keretében Szabóné Gáncs Tünde által bepillantást nyerhettek az érdeklődők a bukovinai népdalok fajtáiba, a különböző élethelyzetekben énekelt dalok felelevenítésével, ahol közreműködött a Cikói Székely Kórus is. Aztán Tanainé Guzorán Anna textilműves pedagógus segítségével ismerkedhettünk meg a nemezelés alapjaival, akinek kiállításai az ország számos részén elérhetők. Majd folytatva a programsorozatot megismerkedhettünk a hagyományos tojásírással és húsvét körüli népszokásokkal, mely keretében Öböli Mónika méhviasszal, írókával tanította a kicsiket és nagyokat egyaránt. Aztán a Fonó programsorozatot folytatva Lőrincz Etel Életfa díjas textilművész előadását hallgathatták az érdeklődők, mely a bukovinai székelyek viseletét mutatta be. Az előadás után moldvai táncbálat tartottak szintén a helyi Művelődési Házban, mely helyi, de ugyanakkor távolabbi látogatókat, érdeklődőket is vonzott egyaránt. Táncosaink gyermek és felnőtt csoportja szerepelt a Kardoss-napi műsoron a helyi Tájház udvarán. A műsor után gyermektáncbálat tartottak, mely program után a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából - az Összetartozás Tüze programhoz kapcsolódva máglyagyújtással emlékeztek a 102 évvel ezelőtti trianoni eseményekre.

Augusztus hónapban a XXXIII. Bukovinai Találkozások „Kitekintő” programjának keretében a Hidas Művelődési Házban látták vendégül a Marosludasi Hajdina Néptáncgyűtest, a Haricska zenekart, illetve a Bukovinai székely Csűr vezetőjét. A színpadon a helyi táncosok és a meghívott táncosok is bemutatkoztak, majd az este táncbálat zárult, ahol Szemző Angéla és zenekara húzta a talpalávalót a lelkes közönségnek. Lehetősége volt Hidasnak is csatlakozni a Székely Nemzeti Tanács felhívásához, amely örtüzek gyűjtésére biztatja a székely autonómiatörekvésekkel szimpatizálókat. A máglyagyújtás a Magyarfalusi részen hidas civil egyesülettel összefogva történt.

Szeptember hónapban zajlott a II. Bukovinai Székely Pálinkaverseny, mely Hidason került megrendezésre.

Részt vettek a helyi adventi vásár rendezésében a hidasi civil szervezetekkel együtt, ahol helyi készítőik és termelők, a helyi iskolások és óvodások voltak a vásár résztvevői.

Csobányolást - Andrásfalvi székely református betlehemes játékot - mutattak be a helyi Református templomban.

2023. évben is folyamatos volt a fellépésük a helyi Bányásznapi rendezvényen is résztvettek színesítették a helyi programokat.

2023. őszén megrendezésre került a Szüreti Nap, mely nagyszabású szüreti felvonulással és szüreti bállal párosult, ahol a falu apraja- nagyja részt vehetett.

Az Egyesületnek igaz, hogy nagyon sok eseménye, fellépése volt, mindemellett igyekeztek minden korosztály számára minőségi programot biztosítani, mindig szemelőt tartva a közösségteremtés, közösségépítés fontosságát és a bukovinai hagyományok megismertetését, tovább örökítését-tagjaik összefogásával.

Közelebbi céljaik, hogy minél több programot tudjanak az elkövetkezendő években is megvalósítani, szívesen veszik a vidéki felkéréseket, fellépéseket.

Minden civil szervezet szívesen működési együtt és szerveznek közös programokat. Így civil összefogással került megrendezésre az "Egyesületek Napja", mely a helyi Tájház udvarán került megrendezésre. Közös főzés, családias környezet, programok- főleg gyermekek részére kézzel készített játékok, fafaragás, kosár körhinta, kézműves kirakodó vásár színesítette a rendezvényt.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Hidas Roma Nemzetiségi Önkormányzat Költségvetésük terhére biztosítja különösen a gyermekek részére a felzárkóztatás elősegítését, valamint a szociálisan rászoruló gyermekek segítségét, együttműködik az Önkormányzattal, illetve szoros kapcsolatot ápol a Hidas Szivárvány Óvoda és Bölcsődével, valamint a Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskolával.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség megszüntetésére nincsenek működő intézkedések, nem elegendő a közfoglalkoztatás biztosítása	Tanácsadás nyújtása a munkanélküliek körében, megfelelő képzések tartásával
A településeken már nem kötelező kivonulni a szűrővizsgálatokat elvégző egészségügy szervnek (tüdőszűrés, mammográfia) így már 10-16 éve nincs is ilyen ellátás. A lakosság érdekében, jövőt illetően e lehetőséget nem szabad figyelmen kívül hagyni.	Tüdőszűrés, mammográfia, érsebészeti vizsgálat Nagyobb hangsúlyt helyezni a szűrőprogramokban való részvétel ösztönzésére, valamint a szűrőprogramokra való eljuttatás segítésére.
A településen a regisztrált munkanélküliek és aktív korú ellátottak száma magas. Ez betudható az alacsony iskolai végzettségnek is. Általános iskolai vagy kevesebb végzettséggel munkát nem találnak. Szükséges az átképzés lehetőségének kihasználása	Felnőttképzés lehetősége a Járási Kormányhivatal Munkaügyi Osztályával való együttműködéssel.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 023	1 054	2077	49,25%	50,75%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	66			3,18%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	151	131	282	7,27%	6,31%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	37	38	75	1,78%	1,83%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

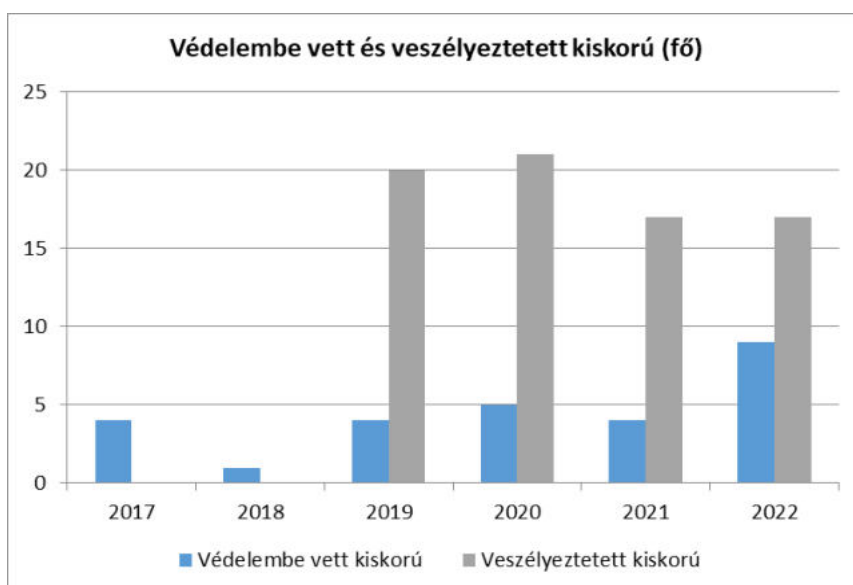
Fenti adatokból kitűnik a településen élő gyermekek száma, életkori megoszlása. Hidas község lakosainak száma 2020. december 31-én: 2077 fő volt, melyből a 0-17 éves korosztály adatai: 423 fő, mely az állandó népesség 20 %-a.

„Gyerekszületés, termékenységi ráta és népességszám. Ezekben kell áttörést elérnie a kormánynak, ha demográfiai fordulatot akar végrehajtani.” olvasható a Magyar Hírekben.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	4	n.a.
2018	1	n.a.
2019	4	20
2020	5	21
2021	4	17
2022	9	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztettség

A magyar gyermekvédelem rendszerét meghatározó 1997/XXXI. Gyermekvédelmi törvény (továbbiakban Gyvt.) rögzíti a gyermekek jogait, és ezek között az 6. § 5. pontjában ez áll: „*A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vehető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más, kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.*”

A törvény által használt fogalmi kategorizálás szerint a bántalmazás a veszélyeztettség gyűjtőfogalom része. A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény által kiváltott állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. §) Veszélyeztetés tehát jelenti az alapvető fizikai és/vagy lelki szükségletek elhanyagolását és/vagy a gyermek fizikai, érzelmi, szexuális vagy egyéb bántalmazását (abúzus).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. (Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pont és 68. § (1) bekezdés)

A gyermekek védelme olyan tevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) (2) (3) bekezdés) A gyermekvédelmi törvény kimondja, hogy a gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. (Gyvt. 3. § (2) bekezdés)

A védelembe vételi eljárás 2013. január 1-től a járási hivatalok hatásköre. A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek nagy része nem tartozik a veszélyeztetettek közé, mivel a rendszeres gyermekvédelmi támogatás és a szülők alacsony iskolai végzettsége nem feltétlenül jelent veszélyeztetettséget. Védelembe vett gyermek az, akinek szülője, vagy törvényes

képviselője az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése még a családban biztosítható. A veszélyeztetettség a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja.

Településünkön 2022.12.31. állapot szerint a csecsemők körében a szociálisan veszélyeztetett gyermekek száma 1 fő, 1-3 év: 3 fő, veszélyeztetett környezeti. 3 fő gyermek.

3-6 éves korúaknál pedig a veszélyeztetett szociális: 12 fő, veszélyeztetett környezeti pedig 6 fő kiskorú gyermek volt.

A szociális veszélyeztetés okai általában a családok életvitelében, a szülők alacsony iskola végzettségében és az alkoholproblémákban keresendő. Ezen okok miatt a szülők nehezebben kapnak munkát, és ha mégis munkába állnak, kevés a jövedelmük, vagy pedig ezen problémák miatt elutasítják a munkáltatók. A rossz pénzbeosztás miatt hónapról hónapra élnek. A fenti okok miatt a gyermekek élelmezése, ruházkodása alacsony szinten van. Nehezen, vagy egyáltalán nem jutnak el táborokba, színházba, moziba, könyvtárba, kirándulásokra. Tanulmányi előmenetelük is alacsony, mivel a szülők nem is tartják fontosnak. Sajnálatos módon az ingyenes, helyi táborokra sem mennek el ezek a gyerekek. Egészségi ok miatti veszélyeztetés elsősorban a koraszülött, allergiás rhinitis, asztma, orthopédiai betegségek, ételallergiák, intoleranciák, szemészeti betegségek, autizmus, ADHD és egyéb mentálhigiéniai problémák. Ezen betegségek, egészségi állapotok sok odafigyelést igényelnek. Szakrendelésekre, gondozásokra, terápiákra és tornára van szükségük. Sajnos a legtöbb szakember Pécssett, vagy Szekszárdon érhető el, ami a szülőknek problémát okoz.

Hátrányos helyzetű a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége (ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik),
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága (ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy),
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei (ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek).

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentebb meghatározott három körülmény közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. (Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése)

Megoldási javaslatok tervek, célkitűzések a jövőt illetően:

- Az iskolai szünetekben táborok, napközik szervezése (kézműves, alkotó táborok, kirándulás, túra, színház, mozi, múzeum, többszöri könyvtárlátogatás). Fentiek ingyenesen legyenek hozzáférhetőek a rászorulóknak részére. A kivitelezésben az intézmények óvoda, iskola és a Mecseknádasdi Családsegítő Szolgálat közreműködését kérjük.
- Évente többször ingyenes ruha börze. A szervezésben és a lebonyolításban a védőnő és a családsegítő segítségét kérjük.
- Folytatódhat a karácsonyi „Cipős-doboz” akció
- A különböző betegségek, állapotok segítségére gyógytorna, illetve TSMT torna helybeli elérése a cél, mely a helyi intézményekben valósítható meg.
- A szűrővizsgálatok helyben elérhetőek legyenek. / Az alap szemészeti és orthopédiai vizsgálat a védőnő és gyermekorvos által megoldott. A szűrőeszközök beszerzése a cél.
- Szakember által végzett allergiaszűrések szervezése évente legalább egyszer, ami a gyerekekre irányul. A szervezésben és a helybiztosításban a védőnő segítségét kell kérni.

A gyermekek helyben történő egészségügyi ellátását biztosítja az egészségügyi komplexum:

(Hidas, Petőfi Sándor utca 2.).

Itt megtalálható a gyermekorvosi rendelés, a fogászati rendelés, a védőnői ellátás, a családgyógyász.

Mecseknádasd gyermekorvosi körzetéhez tartozik a település.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a szociális vetítési alaphoz viszonyított egy főre eső jövedelem és a vagyoni helyzet függvénye.

„Gyvt.19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek -a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családba fogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha

a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap (2023.01.01. napjától „ öregségi nyugdíj mindenkori összege” szövegezés helyett) összegének a 180%-át, *344(2022.IX.09.) Korm.rend. ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap (2023.01.01. napjától „öregségi nyugdíj mindenkori összege” szövegezés helyett) összegének 165%-át*344(2022.IX.09.) Korm.rend. az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3) Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál -a kérelem benyújtásának időpontjában -közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg és a fogyatékos gyermeket,

f) az a)-e) pontokba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családba fogadó gyámot kell érteni, ha a családba fogadó gyám a gyámsága alá helyezett gyermek tartására köteles.

20.§ (2) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

- **A veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultság jövedelmi feltételeinek egyes szabályaitól való eltéréstől szóló 344/2022.(IX.9.) Kormányrendelet a korábbi jogszabályban szereplő jogosultsági értékhatárt 145%-ról 180%-ra, illetőleg a 135%-ról 165%-ra emelte.**

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági feltételei 2022. évben változtak.

Fenti hivatkozott jogszabály alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban

- az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a szociális vetítési alap* összegének 180%-át, azaz 51. 300,- Ft
- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza,
- vagy ha a gyermek tartósan beteg,
- illetve súlyosan fogyatékos,
- vagy ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és a 23. életévét nem töltötte be,
- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanú és a 25. életévét nem töltötte be,
- illetve akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap* összegének 165%-át azaz 47.025-Ft, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a jogszabályban meghatározott értéket.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében a kérelem benyújtásával egyidejűleg kérhető a hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása. 2013. szeptember 01. óta a feltételek fennállása (elégtelen lakókörnyezet, alacsony foglalkoztatottság, alacsony iskolai végzettség) esetén a szülők önkéntes nyilatkozata alapján a hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról határozatban kell döntést hozni, szintén gyermekeként, az Rgyvk. határozatban foglalt jogosultsági időtartammal azonos időtartamra, külön döntésben.

11/2023. (XI.11.) számú rendelet a gyermekvédelem helyi rendszeréről meghatározza, hogy az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Kiegészítő gyermekvédelmi és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény a helyi nyilvántartás alapján nem volt.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-én, valamint a tárgyév november 1-én fennáll pénzügyi támogatást nyújt.

A pénzügyi juttatás formája

- Hátrányos helyzetre való tekintettel 2022. évben 6.000, -Ft/alkalom, illetve halmozottan hátrányos helyzetre való tekintettel minden gyermek esetében 6.500, -Ft/alkalom).

Hátrányos helyzetű gyermekek száma Hidas településen:

Óvodát érintően: 6 fő

Alapfokú Iskolát érintően: 6 fő

Középiskolát érintően: 2

Nem jár intézményben: 4 fő

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:

alapfokú iskolát érintően: 2 fő

Középiskolát érintően: 7 fő

Ezen gyermekeknek szükségük van a nyári szünidőben is támogatásra, segítségre. Lehetőséget biztosíthatnak a nyári táborozási lehetőségek megszervezése. Lehetőséget biztosítanak a helyi játszótereink, melyet korlátozás nélkül igénybe vehetnek a gyermekek.

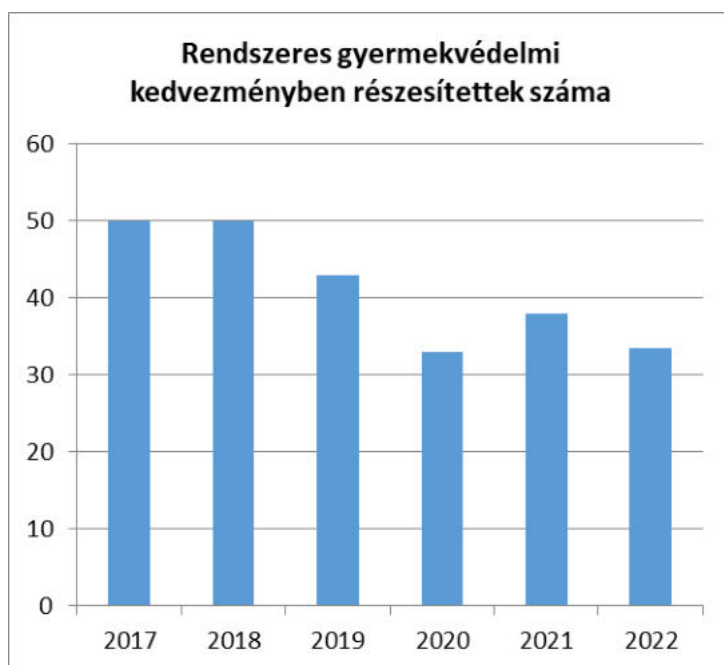
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	50
2018	50
2019	43
2020	33
2021	38
2022	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Mint ahogy a táblázat is mutatja 34 gyermek az alábbiak szerint részesült támogatásban.

2022. augusztus 31-én: 9 fő (6.000,-Ft) hátrányos helyzetre, halmozottan hátrányos helyzetre tekintettel 33 fő gyermek részesült (6.500, -Ft)

2022. december 31-én: 3 fő (6.000, -Ft) hátrányos helyzetre, halmozottan hátrányos helyzetre való tekintettel 22 fő gyermek részesült

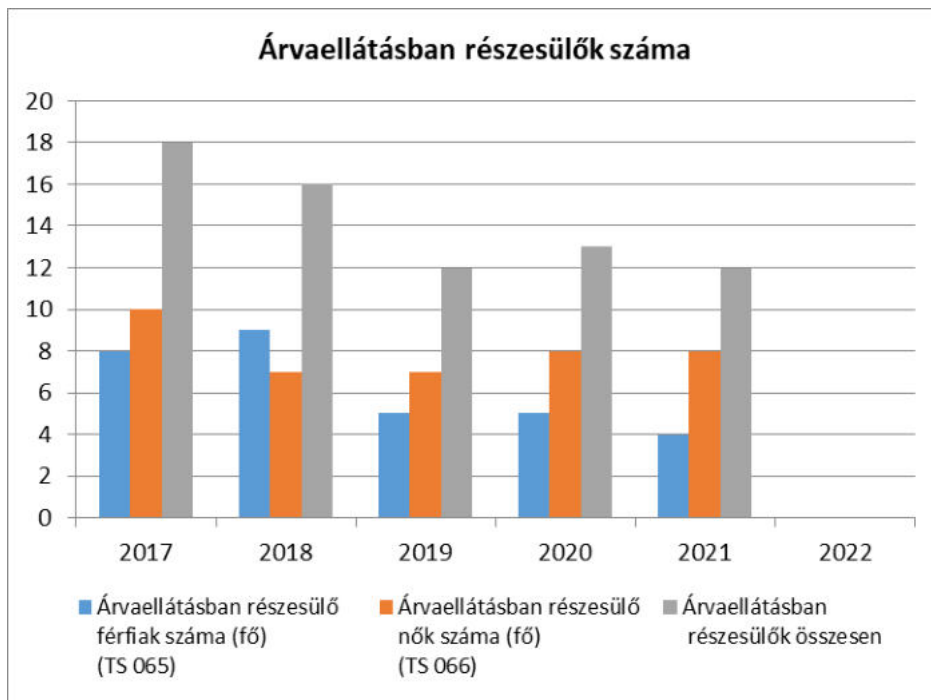

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a költségvetés terhére biztosította az általános iskolások ingyenes tankönyvtámogatását, illetve a használt jó állapotban lévő könyvek is felhasználásra kerülnek. Nyári gyermekétkeztetés 2016 évtől folyamatos.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	8	10	18
2018	9	7	16
2019	5	7	12
2020	5	8	13
2021	4	8	12
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény (továbbiakban: Gyvt.) kötelezettségként írja elő a gyermekétkeztetés biztosítását a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai menzai ellátás keretében és egyéb intézményekben. Részletes szabályokat tartalmaz arról is, hogy az intézményi gyermekétkeztetés keretében az egyes intézményeknek (bölcsőde, óvoda stb.) miként kell biztosítani a déli főétkezést és a két kísértkezést (tízórai és uzsonna). A munkáltató azzal tudja segíteni a munkavállalóit, ha tájékoztatást nyújt nekik arról, hogy milyen feltételekkel ingyenes vagy kedvezményes az intézményi gyermekétkeztetés. A térítési díj nélküli étkeztetést, illetve a kedvezményes étkezési lehetőséget a törvény mindig valamilyen szociális alapú feltételhez köti.

A gyermekétkeztetés biztosítása:

2016. január 1. napjától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI.törvény szabályozása alapján a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatként biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést, melynek keretében a szülő kérelmére a települési önkormányzatnak napi egyszeri meleg ételt kell biztosítania valamennyi a tanév rendjéről szóló évente meghatározott EMMI rendeletben szabályozott iskolai szünidő, valamint az óvoda és bölcsőde ezen időszakoknak megfelelő zárva tartási időtartamára eső munkanapokon a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek (5 hónapos kortól-18 éves korig) részére ideértve azokat a gyermekeket is, akik nem rendelkeznek intézmény-bölcsődei, óvodai vagy iskolai tanulói jogviszonnyal.

A gyermekétkeztetés megoldásának módja

Az óvodások, bölcsődések és a helyi általános iskolai tanulók étkeztetése az oktatási-nevelési intézményekben megoldott. A diákétkeztetés célja, hogy rendszeres, egészséges táplálkozást biztosítson a bölcsődés, óvodás, általános iskolás korosztály számára.

A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet részletesen szabályozza a menzákban adható ételek mennyiségét, összetételét. Korcsoportok szerint meghatározzák a napi energia-, fehérje-, szénhidrát-, - só és zsírbevitelt.

Az Önkormányzat a helyi Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskola és a helyi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde gyermekétkeztetését egy helyi vállalkozóval biztosítja, aki egyben az önkormányzati tulajdonban lévő Hargita-étterem üzemeltetője. A gyermekek részére az étkeztetés: tízórai, ebéd, uzsonna.

2022.évi adatok alapján:

Az iskolai létszám: 62 fő gyermek

Óvodai létszám: 36 fő gyermek

Bölcsődei létszám: 6 fő gyermek

Az étkezéssel kapcsolatos adatokat az alábbi táblázat tartalmazza

Kedvezmény mértéke	100% kedvezmény/fő	50% kedvezmény/fő	Nem részesülnek kedvezményben/fő
Bölcsőde	4 x étkezik 6 fő	-----	-----
	1x étkezik 1 fő	-----	-----
Óvoda	3x étkezik 36 fő	-----	-----
Általános iskola	3x étkezik 12 fő	3x étkezik 4 fő	3x étkezik 6 fő
	2x étkezik 2 fő	2x étkezik 5 fő	2x étkezik 5 fő
	1x étkezik 1 fő	1x étkezik 9 fő	1x étkezik 18 fő

Tábla 4.1.4. helyi 2022. évi önkormányzati adatok alapján

A tanulónak az ingyenes, félárú étkezés addig jár, amíg a nappali tagozaton be nem fejezi a tanulmányait.

Nemcsak a tanév kezdetén, hanem bármikor a tanév folyamán, de még szünetekben is igénybe lehet venni a kedvezményes/ingyenes étkeztetést. A szülőknek egy nyomtatványt kell kitölteniük és a megfelelő dokumentumok csatolásával leadni az adott intézményben.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítani kell az egyszeri déli meleg főétkeztetést. Az önkormányzatok kötelessége, hogy a nyári szünetben legalább 43 munkanapra, míg az őszi és téli szünet teljes ideje alatt legyen gyermekétkeztetés. Fontos, hogy az érintett szülőknek ezt külön kérelem alapján kell igényelniük!

Szünidei étkezésben résztvevők 2022. évben

Intézmény	Tavaszi szünidei étkezésben résztvevők	Ténylegesen igénybevett napok száma	Nyári szünidei étkezésben résztvevők	Ténylegesen igénybevett napok száma	Őszi szünidei étkezésben résztvevők	Ténylegesen igénybevett napok száma	Téli szünidei étkezésben résztvevők	Ténylegesen igénybevett napok száma
Bölcsőde	4 fő	2 nap	2 fő	23 nap	-----	-----	2 fő	6 nap
Óvoda	1 fő	2 nap	2 fő	23 nap	-----	-----	2 fő	6 nap
Általános iskola	3 fő	2 nap	8 fő	55 nap	-----	-----	5 fő	6 nap
Középiskola	1 fő	2 nap	1 fő	55 nap	-----	-----	1 fő	6 nap
Összesen:	9 fő	---	13 fő	---	-----	-----	10 fő	---

Forrás: Helyi Önkormányzat általi nyilvántartások - jelentések alapján

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Önkormányzatunknak nincsenek e területen rendelkezésre álló adatai az elemzéshez.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Önkormányzatunknak nincsenek e területen rendelkezésre álló adatai az elemzéshez

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermek nincs.

Teleszerű lakókörnyezetben (Akác utcában 8 család él), gyermekek száma: 5, Óvodai nevelésben, iskolai oktatásban vegyes csoportok vannak, külön nemzetiségi csoport nincs. A gyermekek nincsenek megkülönböztetve. Lakáskörülményeik kielégítőek, rendezettek. A családsegítő és védőnő áll legközelebb a családok problémáinak segítésére.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. E területen belül fokozott figyelmet kapnak a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós - és a gyermeküket egyedül nevelő anyák. A védőnő a terhes gondozás keretén belül életviteli tanácsokat ad, felkészíti a szülésre és az újszülött fogadására. Igény esetén segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzátartozó nyomtatványok beszerzésében, kitöltésében is.

A védőnő fontos szerepet tölt be csecsemőkortól kezdve egész kamaszkorig a gyermekek életében. Megszervezi a kötelező oltásokat, jelen van. Minden év október hónapjában - a látás hónapja - látásvizsgáló eszközökkel ismerkedhetnek a gyermekek, látás-szín-térlátás szűrést végez. November hónapban a hallás hónapjában ismerkedés a hallásvizsgáló eszközzel- hallásvizsgálatot végez. 2023. tavaszán „Ide süss apa, anya! Mekkora nőtem!” jelszóval testmagasság, súly, vérnyomás mérés és ortopédiai szűrést tartott. Óvodában gyermekorvossal közös látogatás 2 alkalommal. a bölcsődében havonta 1 alkalommal védőnői vizsgálatot / súly, magasság, ortopédiai/ tart. Gyermekorvossal közös látogatás bölcsődébe 4 alkalom. Az iskolában minden

osztályban szűrővizsgálatokat végez (súly, magasság, vérnyomás, ortopédiai szűrés, hallás-látás. A 4, 5, 6 osztályban pubertáskori változásokról interaktív órákat tartott 6 alkalommal. A helyi gyermekorvos a védőnő szervezésével allergia szűréseket is tart. Valamint nagy hangsúlyt fektetnek a túlsúlyos gyermekekre- tanácsadással, laborvizsgálatokkal, táplálkozási tanácsadással. Védőnő munkáltatója 2023.07.01. napjától a PTRKK Ápolási Igazgatóságának Védőnői osztálya. Védőnői állásra betöltetlen státusz nincs. Mind a fogyatékos, mind az egészséges gyermekek a szolgáltatásokhoz hozzáférnek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	83	-
2018	1	87	-
2019	1	80	-
2020	1	80	-
2021	1	81	-
2022	1	72	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek ellátását Dr. Békési Bernadett gyermekorvos látja el. A település a Mecseknádasdi Gyermekorvosi körzethez tartozik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	1	0	n.a.	n.a.
2018	0	1	0	n.a.	n.a.
2019	0	1	0	n.a.	n.a.
2020	0	1	0	n.a.	n.a.
2021	0	1	0	n.a.	n.a.
2022	0	1	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Hidasi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde minden megfelelő korosztályú gyermeket fogad. A családok eltérő szociális helyzete miatt az intézmény feladata az együttműködésre és az

elfogadásra nevelés. Az óvodában lehetőség van a sajátos nevelési igényű gyermekek, illetve a beilleszkedési, tanulási és magatartás zavaros gyermekek speciális nevelésére is.

A játék, fejlesztés során az évszak-irányultság a tervezési alap, mely biztosítja a koncentrációt, lehetőséget arra, hogy a témaheteket még játékosabban dolgozzák fel. A játékok a gyerekek képességszintjéhez igazodva kínálnak fejlesztési lehetőségeket, mint egyénileg, mint pedig együttes, közös játékkal.

Módszertanok, melyek a szakmai nevelést szolgálják:

- Tótszöllősi Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
- Perlai Rezsóné: Matematika az óvodában
- Kerek egy esztendő
- Énekek az óvodában
- Zenehallgatás az óvodában
- Hidasi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja

A településen egy óvoda és egy bölcsőde működik, három óvodai csoporttal. (süni, katica, csiga). Fentiek megfelelnek az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában foglaltaknak. Az alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző - köztük az innovatív - pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését. Az óvodai nevelési program elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vették a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését végzi (2022. évben 10 fő). Az óvoda a „Egészséges életmód és Hagyományőrző Pedagógiai Program” alapján tevékenykedik. Óvodában hátrányos helyzetű gyermek: 2022. évben: 4 fő. Óvodában halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 2022. évben nem volt. Célunk a koragyermekkori egészségügyi, szociális, oktatási fejlesztésre - főleg a 0-3 éves korig, hogy Baba- mama klubot hozzunk létre, szakemberek bevonásával, mely klub lehetőséget teremtene arra, hogy a településen élő kismamáknak, kisgyermekes anyukáknak legyen lehetőségük klub szerűen összeülni, tapasztalatokat megosztani, így ezáltal szakemberek segítségével kaphatnának segítséget a szülők a kora gyermekkori neveléshez, gyermek tápláláshoz, és ahhoz, hogy jobban értsék gyermekük szükségleteit. Így a leghátrányosabb helyzetben lévő gyermekek is hozzáférnének a kora gyermekkori képességgondozáshoz

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Gyermekjóléti szolgáltatás: a gyermek érdekeit védő személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Észlelő- és jelzőrendszer: a törvény által létrehozott települési szintű információs rendszer a Gyvt. és az Szt. körében, melyet a gyermekjóléti szolgálat, illetve a családsegítő szolgálat szervez, és amelyben a jogszabályban megnevezett szervezetek és személyek vesznek részt. Feladata részben az egyéni problémák, részben pedig a lakosságot (annak valamelyik csoportját) jellemző szükségletek, problémák feltárása, valamint az ezzel kapcsolatos információk továbbítása.

A gyermekjóléti alapellátás rendszerének felépítése. Új szolgáltatás létrehozása (gyermekjóléti szolgáltatás) már meglévő szolgáltatások áthelyezése (gyermek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása).

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

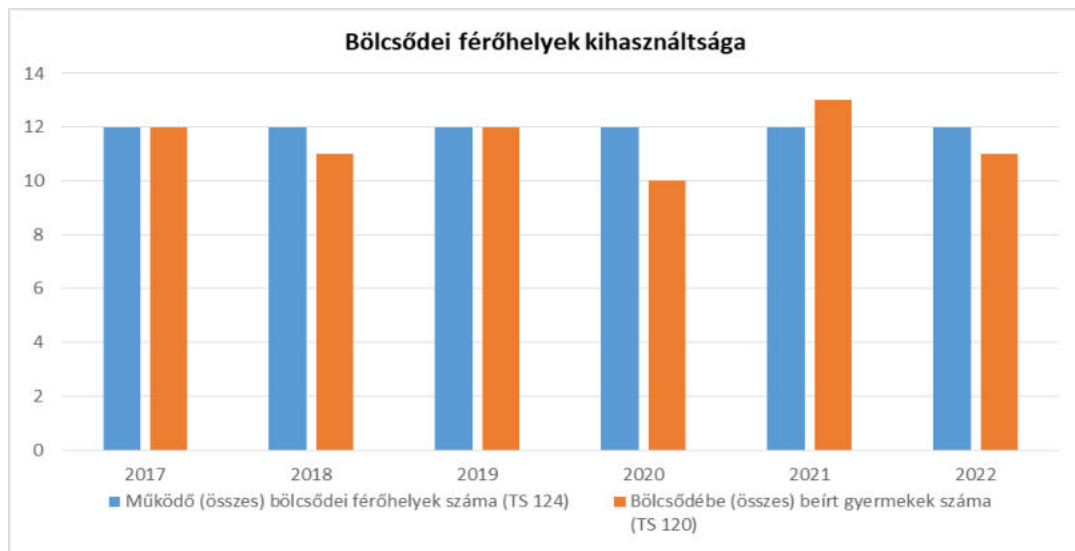
Hidas községben családi napközi nem működik. A gyermekeknek a helyi óvoda nyújtja a napközbeni ellátást.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beirt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	12	11
2019	12	12
2020	12	10
2021	12	13
2022	12	11

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beirt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beirt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beirt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beirt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	12	12
2018	0	0	0	0	0	0	12	11
2019	0	0	0	0	0	0	12	12
2020	0	0	0	0	0	0	12	10
2021	0	0	0	0	0	0	12	13
2022	0	0	0	0	0	0	12	11

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

f) gyermekvédelem;

Amennyiben az alapellátás nem vezet eredményre, a gyermeket a gyámhatóság, 2013. január 1-től a járási gyámhivatal védelembe veszi, a védelembe vétel eredménytelensége esetén a gyermekvédelmi gondoskodás más módját szükséges választani. Ez lehet a családból történő kiemelés. A családon belüli erőszak megelőzésében a rendőrség is partner. A családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására kiadott 32/2007. (OP26.) ORFK utasítás értelmében, ha a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos cselekmény miatt érkezik bejelentés, a rendőr köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A szülők az alábbi intézményeket vehetik igénybe:

Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő (7696 Hidas, Petőfi 2.)

Mecseknádasd Gondozási Központ családsegítő (7696 Hidas, Petőfi 2., heti két alkalommal, hétfőn és csütörtökön Hidason ügyfélfogadás)

Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsváradi Járási Hivatal Járási Gyámhivatala (7720 Pécsvárad, Szentháromság tér 3.)

Hidas Község Önkormányzat gyámhatósága (7696 Hidas, Kossuth 50/II.)

Támogatások: egyszeri átmeneti segély szociális bizottság által, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, tankönyvtámogatás (ingyenes), étkezési térítési díjkedvezmények, lakásfenntartási támogatás, iskolai nyári táborozás.

A településen anyatthon, családok átmeneti otthona nem működik.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A helyi Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskolája épületében lehetőség van használni a kézilabda pályát, lehet pingpongozni, terem focizni,

kampózni. Szabadidős tevékenységek a nyári táborozási lehetőségek kihasználása, a helyi és vidéki kulturális programokon való részvétel. A helyi Sport Egyesület utánpótlás csapata és a Hidas Néptánc Egyesület is szívesen várja a jelentkezőket, lelkes fiatalok személyében. A gyermekek mozgására kiemelt figyelmet fordítanak a nevelők mind az óvodában, mind pedig az iskolában egyaránt.

Az iskolában délelőtti és délutáni sportfoglalkozások biztosítják a mindennapi testedzés lehetőségét. Illetőleg tanév közben heti egy alkalommal biztosított a Pécsvárad tanuszodában az úszás is. Bár a COVID járvány óta megváltozott az iskolai tanterv uszodára vonatkozó része, de az idei évben ismét van remény és tud indulni az alsós korosztály.

Iskolánk csatlakozott a "Kosárpálánta" programhoz, mely program célja, hogy átfogó, egységes sportszakmai koncepciót kínáljon a 6-9 éves korosztály számára. A program alapja a korosztálynak megfelelő széleskörű képességfejlesztés, mellyel megalapozhatjuk akár a későbbi versenyszerű sportolást, de hasznos háttérrel adhat a mindennapi élethez is. A program célja, hogy megteremtse a lehetőséget arra, hogy a későbbiekben a programban résztvevő gyerekek képesek legyenek a fizikai képességeik maximális kiaknázására, és ez ne korlátozza semmilyen a múltból eredő hiányosság. A 2022/2023-as tanévben iskolánk elsős és másodikos tanulói vettek részt. A program folytatódik a 2023/2024-es tanévben is. A program szakmai vezetője: Raáb Arnold testnevelő tanár.

Iskolánk a 2023/2024-es tanévtől részese a Magyar Diáksport Szövetség programjának, melynek alábbi jelmondata: "Aktív Iskola leszünk"

A rendszeres testmozgás és sport alapvető fontosságú tanulóink egészséges fejlődése szempontjából. Ezért iskolánk arra törekszik, hogy minél többféle testmozgást végezzenek.

Községünkben Sportegyesület működik, amely szeretettel várja a fiatal és idősebb korosztály sportolni vágyóit.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A településen az intézményi (iskola, óvoda) gyermekétkeztetést szerződés alapján helyi vállalkozó működteti, az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanban.

Az ebéd előállításának helye: Hidas, Hargita Étterem (Kossuth Lajos utca 60.)

Étkeztetés formája: vendéglátás - egyéb főzőhely (tízórai, ebéd, uzsonna)

A gyermekétkeztetést nem minden gyermek veszi igénybe.

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a költségvetése terhére már évek óta ingyenes tankönyvet biztosít, illetve a használt, jó állapotban lévő tankönyvek is felhasználásra kerülnek.

Nyári gyermekétkeztetés 2016. évtől minden nyári szünetben igénybe veszik az arra rászorulókat.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az intézményi, helyi rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az óvodai és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. Önkormányzatunknak hátrányos megkülönböztetésről nincsenek információi.

Az Országgyűlés 2012. június 4-i döntésével megszületett a járási hivatalok kialakításáról szóló törvényi szabályozás. A több százéves múltra visszatekintő járási rendszert 1983-ban szüntették meg, így harminc év után, de új szervezeti rendben és új céllal 2013. január 1-ével ismét létrejöttek a magyar közigazgatás egykor szerves egységét képező járások. Elsősorban okmányirodai feladatokat, a gyermekvédelmi és gyámügyeket, valamint egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek intézését vették át a településektől.

Hidas község a Pécsváradi Járáshoz tartozik, hetente egy alkalommal (csütörtöki napokon) van az ügyeségd ügyfélfogadási ideje: délelőtt 9.00 órától 10.30 óráig. A járási hivatal részéről a szolgáltatásokkal kapcsolatban észrevételről nincs tudomásunk.

Civil szervezetek, egyesületek sem észrevételeztek, véleményeztek negatív irányban.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Jogszámban előírt kötelező feladatok. Egyebekben a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, - mely hivatalos ügyek intézésében való közreműködés, információnyújtás, tanácsadás, válsághelyzetbe került várandós anyák gondozásán - nagyban hozzájárulnak a gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, a védőnő, valamint az önkormányzat szociális - igazgatási munkatársak minden jogosult számára, egyenlő feltételek mellett, a törvény által szabályozott keretek között.

Kifejezetten gyermekeket célzó előnyben részesítés, ellátások településünkön:

a.) Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázatot a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára felsőoktatási tanulmányaik támogatása céljából.

Az ösztöndíj odaítélésének feltételeit a 51/2007.(III.26.) számú Kormányrendelet határozza meg. Az ösztöndíj megállapítása akkor lehetséges, ha a hallgató a település területén bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és felsőoktatási intézményben nappali tagozatos hallgatóként vesz részt a rendeletben foglalt képzéstípusok valamelyikén.

b.) Kardoss Kálmán tanulmányi ösztöndíj program, és a tanulók iskolakezdési támogatása – Hidas Község Önkormányzat képviselő-testületének 11/2020.(VIII.25.) számú rendelete alapján:

A Kardoss Kálmán ösztöndíj program iskolai, illetve óvodai korcsoportokra, és felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatókra osztja a pályázókat. A program keretén belül iskolakezdési támogatás is igényelhető.

1.§ (1) A képviselő-testület a Hidas községben állandó lakóhellyel rendelkező, és életvitelszerűen a településen élő

a.) nappali rendszerű képzésben az általános iskola, középiskolai tanulók, továbbá a felsőfokú tanulmányaikat képzési formától függetlenül folytató hallgatók részére tanulmányi eredménytől függő ösztöndíjat,

b.) az óvodások, és az a.) pontban felsorolt tanulók, hallgatók részére tanévkezdési támogatást állapít meg szociális rászorultságtól függetlenül

2.§ (1) Az 1.§ (1) bekezdésében meghatározott juttatások fedezetét az önkormányzat éves költségvetési rendeletében saját bevételei terhére elkülönítve állapítja meg.

Az óvodások: 5000,-Ft, az első osztályosok: 15.000,-Ft, a 2-8 osztályosok: 10.000,-Ft, a középiskolások és egyetemi hallgatók pedig: 15.000,- Ft összegű iskolakezdési támogatásban részesültek.

A képviselő-testület a tanulók anyagi ösztönzésével szeretné megvalósítani azt, hogy az iskolai teljesítmények növekedjenek, ezáltal növekedjen a továbbtanulók aránya. A rendelettel a településhez való kötődés növekedése is jelentősen növelhető. A képzetesebb, jobb teljesítményt nyújtó tanulók munkaerő-piaci esélyei javulnak.

A pályázat fél évig biztosít finanszírozást, ezért minden félévben megszerzett új bizonyítvánnyal lehet pályázni.

A rendelet társadalmi-gazdasági hatása biztosítja minden gyermek számára a térségi és települési hátrányok leküzdésének érdekében az iskolakezdéssel kapcsolatos költségek mérséklését. A jól teljesítő tanulók ösztönzésével a tudásalapú társadalomba vezető út alapjait is megteremti.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A gyermekek, tanulók egyéni adottságaihoz igazított pedagógiai folyamat hozzájárulhat a negatívumok, a nehézségek, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének növekedéséhez, ezáltal a továbbtanulási lehetőségeik bővítéséhez. Iskolánk kiemelt figyelmet fordít mindazon gyermekek részére, akik esetleg betegség, hiányzás, vagy egyéb ok miatt lemaradnának.

Délutáni korrepetálásokkal segítik a gyermekek tovább haladását. De figyelmet fordítanak mindazonáltal a kiemelkedő gyermekek tehetség gondozására is.

Elmondható általánosságban, hogy az elmúlt években a hiperaktívnak diagnosztizált gyerekek száma az egekig szökött. Ezeknek a gyermekeknek mérhetetlen mennyiségű felesleges energiájuk van, ami miatt egyik játéktól, gondolattól, a másikig rohannak, folyamatosan beszélnek és többnyire egy órát nem tudnak végig ülni, illetve esetleg környezetüket zavarják, haragosak. Az ilyen gyermekek szülei tökéletesen tanácstalanok lehetnek a frusztrációtól, hogy képtelenek kommunikálni a gyerekekkel és gyakran mélységesen kimerültek abban, hogy próbáltak lépést tartani velük. Ezen problémák az iskolai nevelésben is tapasztalhatók. Településünk iskolájában ezen gyermekekre is nagy hangsúlyt fektetnek, mégpedig a művészi munkával, mely munkában kiadhatják, levezethetik felesleges energiájukat, hiszen bátorítva vannak arra, hogy rajzoljanak, zenéljenek, részt vegyenek különböző megmérettetésben, iskolai rendezvényeken szerepeljenek.

Célunk olyan program megvalósítása, mely nagyban segítséget nyújt, mindazon szülőknek, kiknek a családjában olyan gyermek nevelkedik, akinek a neveléséhez, hozzá tudunk járulni, oly módon, hogy szakmailag hozzáértő szakemberek, pedagógusok segítségével feltudjuk készíteni őket a problémák kezelésére, esetleges tanácsadásokkal iránymutatásban tudjuk részesíteni az otthoni tanulást, és szocializálódás mindennapjaiban. Megoldást jelentene esetleg pályázat útján egy családi napközi létrehozása, melyben esetleg szívesen dolgoznának nyugdíjas pedagógusok, fejlesztő pedagógusok. Lehetőséget teremt az egyes gyermek fejlettségét, egyéni szükségleteit figyelembe vevő felügyeletre, gondozásra. Kialakításához, felszereléséhez, a szolgáltatást nyújtók kiválasztásához és a szolgáltatás működéséhez a gyermekvédelmi törvény és végrehajtását szolgáló jogszabályok adnak keretet.

Segítséget jelentene, nem csak a hátrányos helyzetben lévő családoknak egy olyan program, melyben szülők gyermekek egyaránt részt vesznek, és ahol megtanítják a szülőknek, hogyan kell játszani a gyermekekkel.

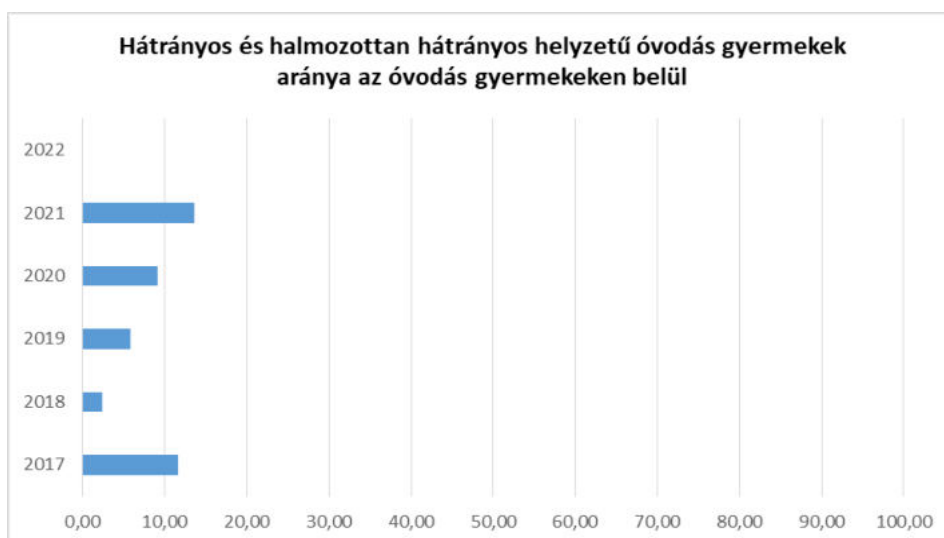
Felkészíteni őket, elmondani nekik milyen fontos életcélokat nyújt, s ad a játék a jövőt illetően gyermekeiknek. Hiszen nem minden boldogság csak az anyagi javak beszerzésében rejlik, nagyon sok olyan játék van, melyet érdemes lenne elsajátítani, megtanítani a szülőknek, gyermekeknek egyaránt. A családok nevelési szokásai megfigyeléseink alapján nagyon különbözőek. A gyerekekre kevés idő jut, ennek egy részét a TV és a számítógép előtt töltik, ebből következik, hogy az alapjátékokat nem mindegyik családban tudják megtanulni. A mai játékszerek egy jó része nem felel meg annak az elvárásnak, ami a gyerekek fejlődését segítené. Tapasztaljuk, hogy a szülők egy része nem érzi elég fontosnak a játékot és a szóban elmondott mesét.

A családnak, a társadalom alapsejtjének a feladata megteremteni a család és a társadalom összhangját, legalábbis zavartalan kapcsolatát. A családban szocializálódunk elsőként, társadalmi lényvé válunk, megtanuljuk és mindennapjainkban alkalmazzuk a kultúrát, beépítjük életünkbe a különböző (társadalmi és vallási) normákat, életünk alkotó elemévé tesszük az értékeket. Óvodába lépéskor kinyílik a család kapuja és az óvodás kilép a gyermeki társadalom világába. Ezt az átmenetet segítené e program kezdeményezése, melynek fő mottója lenne „Közös játék a családban!”. A gyermek az óvodában játékaival megjeleníti a társadalmat: családi otthont, (babázás, főzőcske, vasalás, teregetés...stb.) orvosi rendelőt, építkezést...stb. ezen túl még megtanítanánk az otthoni családi környezetben történő közös játékok lehetőségeire. Hiszen a játék elősegíti az értelmi fejlődést, fontos szerepet játszik a szociális és érzelmi fejlődésben. Fejleszti a képzeletet, fantáziát, gondolkodást, az érzékelés, észlelés differenciált alakulását. Nagyszerűen fejleszthető játék közben többek között a kudarcűröképeség. Ha nem nyer, ha nem sikerül jól lépni, ha a másik ügyesebb, mint ő - a kisebb-nagyobb kudarcokat fel kell dolgozni a játék során, s ha ezek a képességek megfelelően kifejlődnek, az az egész életükre kihathat. Ettől függ, hogy a későbbiekben mennyire tudja majd kezelni a konfliktusokat és a kudarcot, a nehezebb helyzeteket, s mennyire tudja majd önmagát irányítani.

Törekszünk arra, hogy belső értéké váljon a mese, vers, népdal stb. - törekszünk a szülőkkel való személyes kapcsolat kialakítására, valamint a - tapintatos, kezdeményező segítőszándékra.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	FŐ	FŐ	%
2017	43	5	11,63
2018	42	1	2,38
2019	52	3	5,77
2020	55	5	9,09
2021	59	8	13,56
2022	n.a.	6	n.a

Forrás: TeIR, KSH Tstar

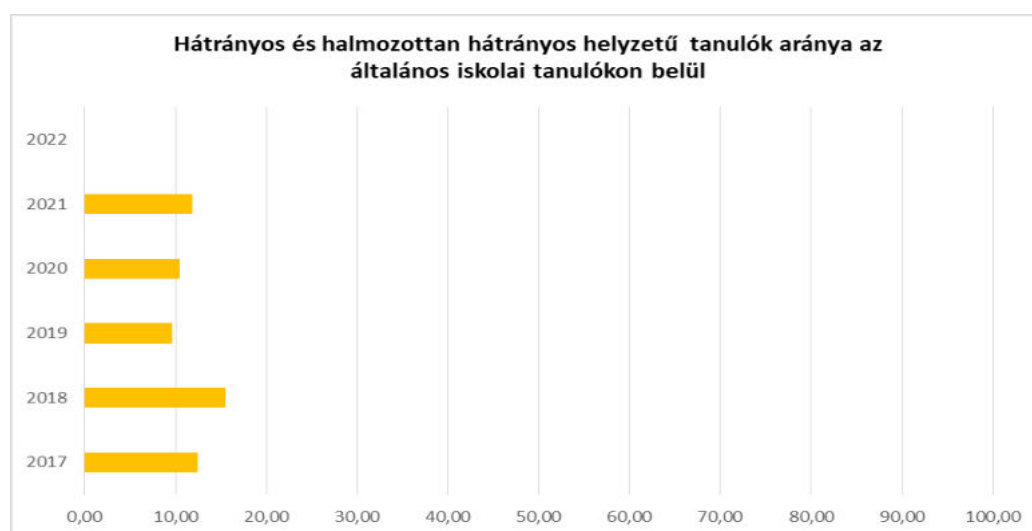

A településen egy általános iskola a Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskola (Hidas, Kossuth 31.) működik, így a feladat ellátási helyek száma is egy. Az általános iskolai osztályokban már hosszú évek óta egy évfolyamon történik a tanítás. Az általános iskolai osztályok gyógypedagógiai oktatásban nincsenek.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	11	12,50
2018	n.a.	14	15,56
2019	n.a.	8	9,64
2020	n.a.	9	10,47
2021	n.a.	10	11,90
2022	n.a.	8	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	17	11
2018	16	11
2019	21	4
2020	14	10
2021	21	8
2022	22	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodában kiegészítő szolgáltatások

- élő népzenei táncoktatás
- báb és dramatikus játékok
- ének-zene
- manuális tevékenységek (festés, rajzolás, barkácsolás)
- a német nyelv elsajátítása játékosan, énekek, mondókák, körjátékok elsajátítása
- fejlesztő foglalkozások
- felzárkóztató (a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek) és tehetség gondozó a tehetséges gyermekeknek foglalkozások

Az óvodai nevelés alapvető feladataihoz tartozik az értelmi és anyanyelvi nevelés megvalósítása, szocializáció biztosítása, esztétikai nevelés, zenei, irodalmi nevelés, kultúrához kötődő hagyományok és szokások ápolása.

Gyermekkép / Mottó

„A gyerek az öröm, a remény. Gyöngé testében van valami világi, ártatlan lelkében van valami égi, egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés – ígéret és gyönyörűség.”
(Gárdonyi Géza)

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik:

- Saját egészségüket értéknek tekintik. Szeretik és igénylik a mindennapi, változatos mozgást, a rendszeres szabad levegőn való tartózkodást. Lassan megtanulják az egészséget megőrző, helyes táplálkozási szokásokat.
- Ismerik és tudják saját testi és szellemi értékeiket, tisztában vannak hiányosságaikkal, önismereti fejlődésük jó irányba halad.
- Érzelmileg gazdagok, boldogok. Figyelmeseek, megértők és segítők szándékúak környezetükben. A jóra és szépre fogékonyak, érdeklődőek, nyitottak. Bátran és jól tájékozódnak, kreatívok, együttműködők.
- A különbözőségek elfogadása, tudomásul vétele számukra nem jelent problémát, együttérzőek, segítőkészek, önállóan képesek kitalálni és megadni a tényleges segítségadást.
- Jó kapcsolatteremtő és kommunikációs képességekkel rendelkeznek, szüleiket, környezetüket tisztelik.
- Személyiségükből, ismereteikből eredő, elért tudásukat képesek bármikor, bármilyen megváltozott körülmények között biztonsággal, bátran, gátlások nélkül alkalmazni.

Továbbira is célkitűzéseink, erősítéseink:

- Hozzá segítjük a gyermekeket, hogy az óvodáskor végére a különbözőségekkel természetes módon legyenek képesek érzelmileg együtt élni, koruknak megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárssá, csoporttárssá váljanak.
- A gyermeki személyiség pozitív irányba történő alakítását az óvoda valamennyi munkatársának, az óvodapedagógus és dajka folyamatos és tudatos együttműködése és összehangolt munkája biztosítja.
- A nevelők, folyamatosan fejlesszék magukat, hogy a társadalmi változásokhoz igazodva nevelhessék, fejleszthessék a gyermekeket.

Iskolai nevelés (múlt, jelen)

Az iskolai nevelést a családban kezdődő vallásos nevelés előzte meg. Arra tanították az ifjakat, hogy ha lopnak, hazudnak vagy szófogatlanok, bünt követnek el. Igazi oktatásban csak kevés gyermek részesült. Azonban a nevelési szemlélet nagyon sokat változott, és ezzel összefüggésben az is elmondható, hogy az elmúlt évtizedekben a családok szerkezetében, illetve a családban történő nevelési szemléletben is jelentős változások mentek végbe.

Böjte Csaba így fogalmaz:

„Minden egyes gyermek egy csoda. Nem lehet tudni, hogy kiben mi lakozik: egy új Ady Endre vagy épp Blaha Lujza. Ha ajtót nyitunk előttük, esélyt adunk nekik, hogy kibontakoztassák a személyiségüket, a tehetségüket. Nem kell hozzá mást tenni, csak egymásból a jót "kiszerezni".”

Fontosnak tartjuk és továbbra is célkitűzésünk a tanulási esélyegyenlőség megtartása, megvalósítása.

A Hidasi Általános Iskola nyitott iskola, elfogadjuk, természetesnek tartjuk, hogy minden gyerek más és más, önálló személyiség. Fontosnak tartjuk a gyerekek minél mélyebb megismerését, egyéni fejlesztését.

Önálló döntésre, felelősségre neveljük tanítványainkat, biztatjuk őket a kreatív, kritikai gondolkodásra, véleményük szabad, kulturált kifejezésére. Tanítványainkkal a tiszteleten alapuló partneri viszony kialakítására törekszünk.

A különbözőséget értéként kezeljük, valljuk, hogy az iskola, a pedagógusok feladata az egyéni lehetőségekhez való igazodás. Célunk, hogy a tanulók tudása gyarapodjon, haladjon, egyéni szükségletek szerint kínálunk lehetőségeket és nyújtunk segítséget a tanuláshoz, a nehézségek leküzdéséhez és a tehetségek kibontakozásához, fejlődéséhez.

Tanulóink az iskolai élet minden mozzanatában együtt élnek sajátos nevelési igényű társaikkal. Így számukra könnyebb a sérült emberek elfogadása, tisztelete. Megtanulják, hogy mindenki felelős önmagáért, társaiért, bárki tud segíteni és szorulhat segítségre.

Célunk, hogy diákjaink örömmel vegyenek részt a tanulásban, elfogadásuk, reális énképük alakuljon, önbizalmuk erősödjön.

Osztályközösségeink alakítását segítik az évnnyitó kirándulások, osztályrendezvények, ünnepek, szabadidős programok. Ugyanígy fontosnak tartjuk az 1-8 évfolyamon együtt tanuló gyerekek közösségének kialakítását is. E célt szolgálja az érkező elsősök ünnepélyes avatása, a végzős tanulók búcsúztatása.

Iskolai kiegészítő szolgáltatások:

- o nemzetiségi oktatás
- o sajátos nevelést igénylők ellátása
- o diáksport (játékos vetélkedők, diákolimpiákon való részvétel, foci, kézi)
- o szakkörök (rajz, matematika, ének és zene, irodalom és dráma)
- o Könyvtár

Fejlesztőpedagógus: 1 fő, logopédus 1 fő, szociális munkás (pszichológia) 1 fő (külsőként látják el feladatköruket)

2018. szeptember 1-től kötelezővé vált az iskolai szociális munkás, mely feladat keretében a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak nyújt támogatást azáltal, hogy egyéni és csoportos formában segíti

- a gyermeket a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez, tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

- a gyermektanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők feltárását és megoldását,

- a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában, és
- a gyermek családját a gyermek iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.

„Mindig eredményt akarunk elérni: azt hisszük, csak akkor van értelme az életünknek, ha itt és most alakítottunk a világon. Pedig a csillagok fénye sincs itt azonnal, sőt vannak égitestek is, melyekről a fény már elindult hozzánk, de csak egy következő nemzedék fog ráfigyelni.”

(Szent-Gály Kata)

Az óvodai ellátottságon belül a személyi feltételek adottak, megvannak. Helyhiány miatt elutasított, s így ebből kifolyólag hátrányos helyzetű gyermek elutasítása nem történt.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	1	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	75	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6:30	16:30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	1

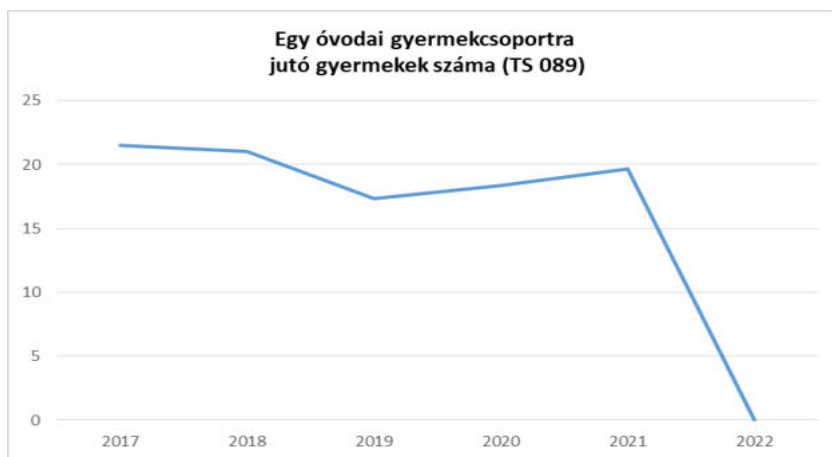
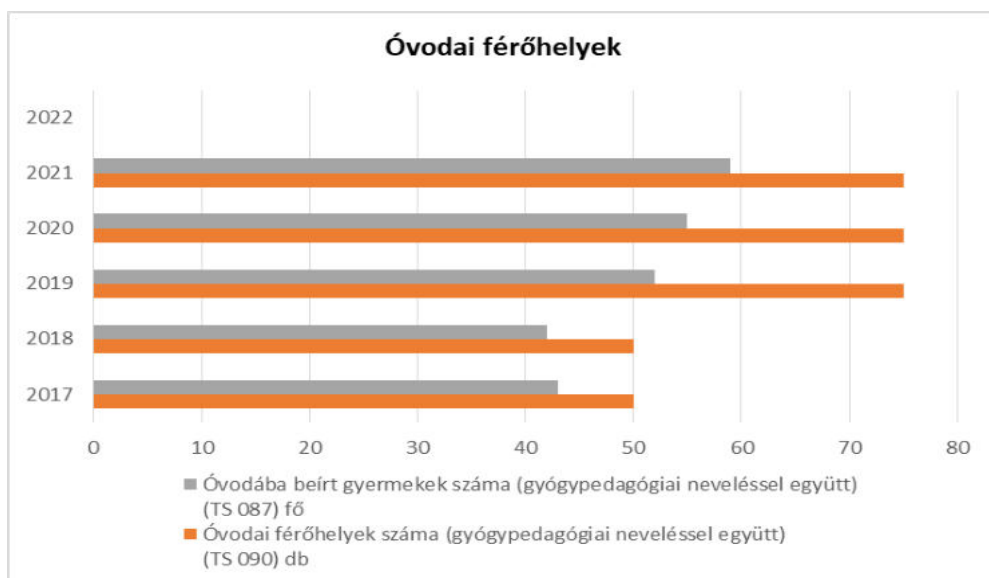
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	81	2	50	1	43	0	0	22
2018	96	2	50	1	42	0	0	21
2019	100	3	75	1	52	0	0	17
2020	79	3	75	1	55	0	0	18
2021	80	3	75	1	59	0	0	20
2022	70	3	75	1	55	0	0	18

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Fenti tájékoztató adatok alapján az óvodába beíratott gyermekek száma enyhe növekedést mutat.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	11,00	4,55
2018	0	8	1	11,25	5,56
2019	0	7	1	11,86	2,41
2020	0	7	1	12,29	19,77
2021	0	8	1	10,50	8,33
2022	n.a.	8	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Helyi Általános Iskolai tanulói létszámadatok

2016/2017 tanév	2017/2018 tanév	2018/2019 tanév	2019/2020 tanév	2020/2021 tanév	2021/2022 tanév
97 fő	89 fő	91 fő	85 fő	91 fő	86 fő

Helyi adat Iskola

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	11
2018	10
2019	13
2020	15
2021	15
2022	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás és képzés területén hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés nincs. Az osztályokban vegyes etnikumú gyermekek tanulnak. Elkülönítés nincs. Minden gyermek egyformán veheti igénybe az iskola szolgáltatásait.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Az éves kompetencia felmérések alapján az iskolás gyermekek tudása az országos átlaghoz viszonyítva a középmezőnybe tartozik, Hidashoz hasonló településekhez viszonyítva átlag feletti a gyermekek tudása.

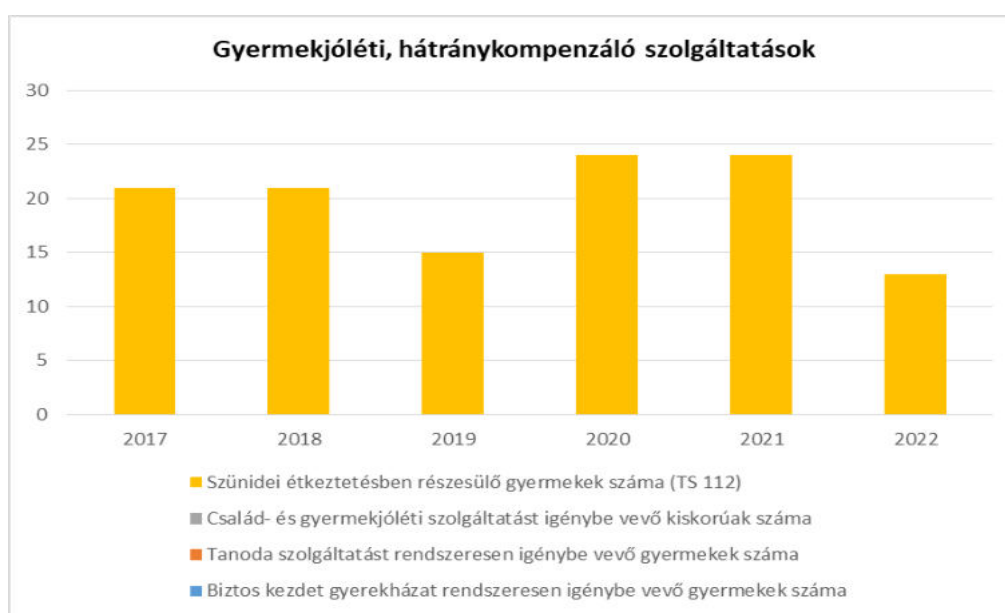
e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Étkeztetés, térítési díj csökkentés önkormányzati rendelet alapján, jogszabály által előírt kötelezettség. Fentiek mellett:

Az oktató nevelő munkában kiemelt szerepet kap az együttműködésre nevelés, a gyermekek társadalomba való beilleszkedésének elősegítése, a környezetben egyre gyakrabban előforduló külső, káros tényezők kiküszöbölése, a tehetséggondozás, a felzárkóztatás, valamint az egészségre nevelés. Az utóbb felsorolt tényezők hatékonyságára vonatkozóan, a célok eléréséhez szükséges órakereten belül foglalkozni, a bűnmegelőzés, és a drogmentes élet programok beiktatására.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részeseülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	na	21
2018	0	0	na	21
2019	0	0	na	15
2020	0	0	na	24
2021	0	0	na	24
2022	0	0	na	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A település hátrányos helyzetű gyermekeinek a nyári szünetben kisebb a lehetősége, esélye táborozásra, inkább fennáll a veszély a csellengésekre.	Hátrányos helyzetű gyermek táboroztatása, nyári napközi létrehozása
Hiperaktív gyermekek nevelése Mese, játék elmaradása a családban	Segítségnyújtás a szülőknek a probléma kezeléséhez. Szakemberek bevonása „Közös Játék a családban!” program bevezetése
Kora gyermekkori képességgondozás fejlesztése <u>nem csak</u> hátrányos helyzetben lévő családok- gyermekek részére	Baba-mama klub létrehozásával- szakemberek bevonásával kapnának segítséget a szülők a kora gyermekkori neveléshez, gyermek tápláláshoz, valamint kellő tapasztalatot

	szerezniük gyermekük szükségleteinek megértéséhez
Különböző betegségek, állapotok felmérése és segítése helyben. Allergiaszűrés elérése	Gyógytorna, illetve TSMT torna helybéli elérése. Szakember által végzett allergiaszűrések szervezése legalább évente egyszer.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az állandó népesség arányát tekintve (2. számú táblázat) a nők aránya kicsit több, mint a férfiaké, a lakosság 50,75 %-át teszik ki. Ők az a réteg, akik munkahelyüket megszakítva gyeseen, gyeden vannak. Sajnos mára már jellemző, hogy egyre kevesebb gyermek születik, ezáltal nem növekszik a település lakosságának száma. Világunk úgynevezett fejlődő régióiban - alapos kutatások szerint – a nők még mindig nagyobb arányban szenvednek hátrányt a férfiakhoz képest, mint a „fejlett”, nyugati mintát követő kultúrákban. Gyakran a nők életébe kerül, vagy egy életen át tartó szenvedést okoz nekik a helyi társadalom és kulturális közeg diszkriminációja. Hatalmas jelentősége volt a gyermek jóléti intézmények első megjelenésének, elsősorban a Brunszvick Teréz által létrehozott kiseddóvónak. Az első női középiskolát Beniczky Hermin, Veres Pálné alapította, aki határozottan kiállt a nők egyenjogúsítása és képzése mellett. Ezek az úttörő nők társaikkal együtt egyesületeket alapítottak, szervezett keretek között dolgoztak (pl. Országos Nőképző Egylet, Mária -Dorothea Egyesület, Magyar Gazdasszonyok Egyesülete).

A szociális ellátások a településünkön élő nőket is érinti. Kiemelt hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények, a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya, a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

Az egészségügyi szakellátásokat, így a kórházi ellátást és a sürgősségi ellátást Pécssett vehetik igénybe. Az állampolgárok egészségügyi szűréseken való megjelenéséről a települési önkormányzatnak kevés adata van. A nők emlőszűrése az állampolgárok egyéni behívása alapján a megyeszékhelyen Pécssett történik. A településen a család és nővédelmi gondozás az egészségügyi törvénynek megfelelően: családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós szoptató anya gondozása – biztosított. Az egészségügyi ellátás mindenki számára megfelelő mértékben elérhető.

Az egészségmegőrzés érdekében pedig cél a korábbi évek hagyományainak megfelelően a szűrővizsgálatok (tüdőszűrés, emlőszűrés) igénybevételének lehetősége, akár szűrőbusz segítségével.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség, mely tekintetében a nők általában az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező népesség és a magas iskolai végzettséggel rendelkező népesség arányában felülreprezentáltak. Általánosságban elmondhatjuk, hogy a nők átlagos iskolai végzettsége magasabb, minek következtében nagyobb arányban foglalkoztatják őket a szellemi végzettséget igénylő munkakörökben. A nők anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza tapasztalatok szerint, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt, vagy az akkori igazolásokat nem fogadják el, nem ismerik el.

Településünkön a nők többségben az alábbi helyeken foglalkoztatottak:

- Polgármesteri Hivatalban: 7 nő (gyeden levő kismamával együtt), 5 férfi
- Iskola többségében női pedagógusok, 1 férfi pedagógus, 1 férfi szellemi foglalkoztatott

- Posta: 2 nő,
- Gyógyszertár: 2 nő, 1 férfi
- Élelmiszer üzletek: 7 nő 3 férfi
- Hargita Étterem: működtető férfi, felszolgálók vegyes
- védőnői szolgálat: 1 nő
- családsegítő: 1 nő , családgondozó: 1 fő
- házi orvos: 1 nő, asszisztensek: 2 nő
- gyermekorvos: 2 nő
- fogászat: 2 nő

Kiemelten hátrányos helyzetben a nők alábbi társadalmi csoportjai vannak:

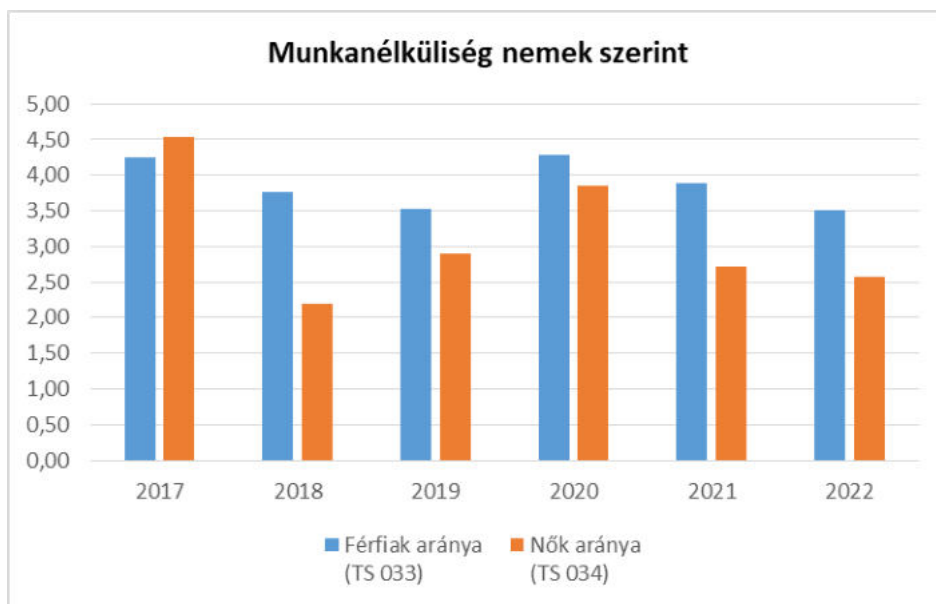
- a 45 év felettek
- a pályakezdők
- a gyeseen lévő, illetve kisgyermekes anyukák, a munkába visszatérni vágyók

Önkormányzatunk fontosnak tartja az esélyegyenlőség elősegítése szempontjából, hogy a gyedről, gyestről, visszatérőket támogassa, és továbbra is foglalkoztassa.

A nők munkanélküliek aránya alacsonyabb, mint a férfiaké. A helyben és a környéken a női munkaerő betöltött, jelenleg a munkaerőpiac és annak igényei férfi munkaerőt kívánnak a foglalkoztatás területén. Településünkön a közfoglalkoztatásban dolgozó nők aránya több a férfiakéhoz képest, pedig a települést érintő munkálatok elvégzéséhez többnyire férfi munkaerő szükséges.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	4,24	4,54	4,39%
2018	3,76	2,19	2,98%
2019	3,52	2,9	3,21%
2020	4,29	3,85	4,07%
2021	3,88	2,72	3,30%
2022	3,51	2,58	3,05%

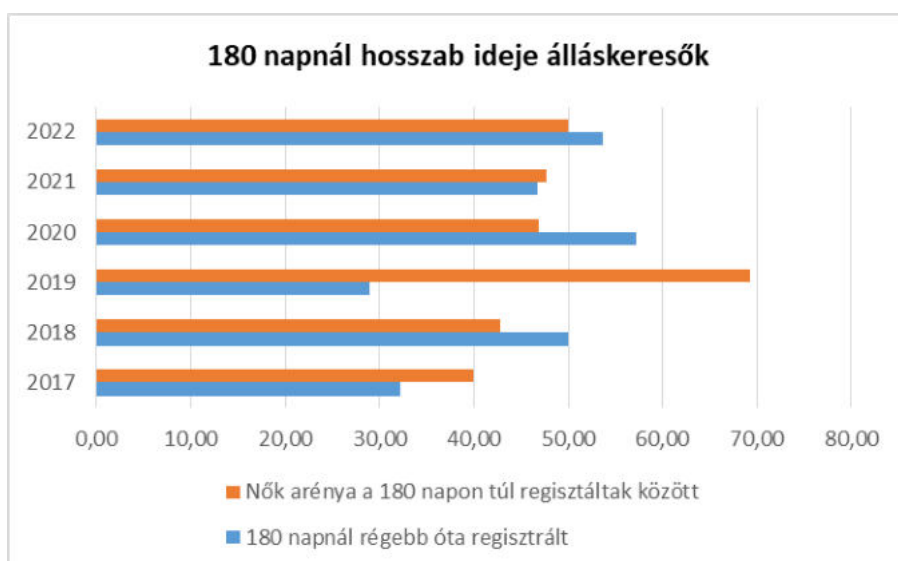
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül (TS 058)
	%	%
2017	32,26	40
2018	50	42,86
2019	28,89	69,23
2020	57,14	46,88
2021	46,67	47,62
2022	53,66	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen helyben, helyi foglalkoztatást segítő képzési program az elmúlt 10 évben nem volt. Ez irányú érdeklődésre az illetékes Járási Munkaügyi Központokon keresztül érdeklődik a Hivatal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetősége leszűkül a fizikai munka (betanított munka) végzésre. A település több vállalkozása is, mint például a dobozgyártás, a szörp gyártás, valamint a vegyszergyártás több női munkaerőt foglalkoztat, mely igen nagy lehetőség a helyi lakosok számára. A nők számára további lehetőség az átképzések, legkeresettebb szakmák a szociális téren vannak, mellyel többen külföldön vállalnak munkát.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Az önkormányzatnak a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről, illetve bérkülönbségről nincs tudomása.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen a Szivárvány Óvoda működik 2 csoporttal. Az óvoda férőhelyek számát a 4.4.3. számú tábla mutatja (Óvoda férőhelyek száma 75 fő). A bölcsődei férőhelyek száma pedig 12.

Óvodai nyitvatartás: 6.30 -16.30 óráig, mely elég rugalmas a dolgozó szülők részére.

Az általános iskola pedig napközi ellátást biztosít a gyermek részére.

A rugalmas munkaidő a közintézményekre jellemző, a vállalkozásokra kevésbé.

Az intézményben szakképzett dajkák, segítik az óvodapedagógusok munkáját. Külsős dolgozó látja el a logopédiai feladatokat. Cél megerősíteni a nevelők és szülők közötti kapcsolatot a gyermekek maximális fejlődése érdekében. A kapcsolattartás formái: szülői értekezletek, kirándulások, ünnepélyek nyitottá tétele, szülő-gyermekfoglalkozások.

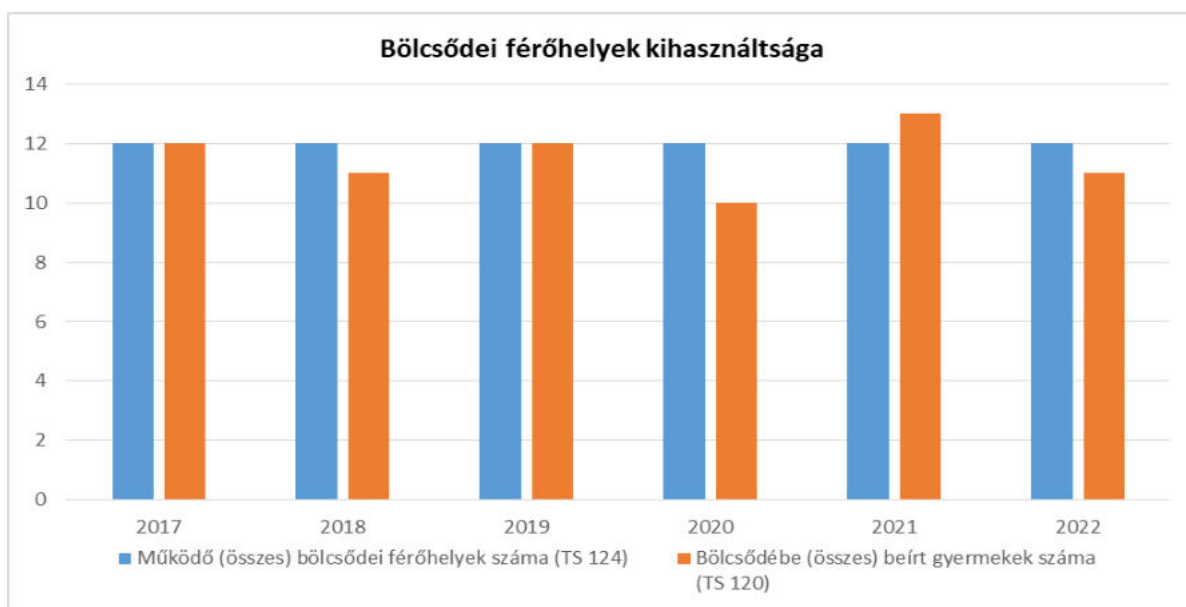
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	1	12
2018	1	11
2019	1	12
2020	1	10
2021	1	13
2022	1	11

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	12	12
2018	0	0	0	0	0	0	12	11
2019	0	0	0	0	0	0	12	12
2020	0	0	0	0	0	0	12	10
2021	0	0	0	0	0	0	12	13
2022	0	0	0	0	0	0	12	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A területi védőnői munkát 1 fő (nő) látja el. A védőnő a gondozási tevékenységét zömében olyan családok körében végzi, ahol várandós és gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. A nyitott tanácsadó lévén az őt felkereső felnőtt lakosságnak is segítségére van tanácsadásokban. A vegyes védőnői körzetekben (ilyen a hidasi körzet is) a védőnő feladatai közé az általános iskolában végzett szűrővizsgálatok és egészségnevelési feladatok is tartoznak.

A háziorvossal szoros az együttműködés a várandós ellátásban, a várandósok EKG és belgyógyászati vizsgálatát és szükség esetén labor beutaló írását végzi. A gyermekszületések száma a 2017. évhez képest emelkedést mutat a 2020-as évekig, majd megint csökkenést. Óvodában: tisztasági vizsgálat január, április, szeptember hónapban, látásvizsgálat október hónapban, Iskolában: kötelező védőoltások megszervezése szeptember, október hónapban, tisztasági vizsgálat évi hat alkalommal, szűrővizsgálatok elvégzése (súly, hossz, vérnyomás, látás, hallás, orthopédia). Egy hónapban egyszer a kismamáknak terhes tanácsadás Pécssett.

Gyermek születések száma:

2017 év	2018 év	2019 év	2020 év	2021 év	2022 év
16 fő	27 fő	17 fő	24 fő	16 fő	13 fő

Helyi védőnői adat

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	83	-
2018	1	87	-
2019	1	80	-
2020	1	80	-
2021	1	81	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Hidas Község Önkormányzata által rendelkezésre bocsátott adatok, információk alapján megállapítható, hogy a településen az elmúlt öt évben nem történt sem az egyenlő bánásmóddal, sem pedig az esélyegyenlőséggel kapcsolatos jogsértés. A nőkkel kapcsolatos semmilyen erőszakos cselekedetre nem került sor az elmúlt két évben.

A település dokumentumaiban nincs arra utaló jel, hogy a nők esélyegyenlőség előmozdítását célzó intézkedés került volna bevezetésre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A családsegítő szolgálat feladata az illetékességi területen élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok segítése, életvezetési képességük megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Megszervezi az anyaotthonba, családok átmeneti otthonába történő bejutást.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen a nők szerepe a helyi közéletben fontos szerepet játszik. Településünk kulturális életében meghatározó a nők a közéleti szereplők. A nők főként óvodai, bölcsődei, iskolai életben illetve az alábbi egyesületekben, civil szervezetekben vannak jelen:

- Hidas Néptánc Egyesület: vezetője nő, a tagok többsége nő
- Hidas Tájházért Egyesület: vezetője férfi, az egyesületi tagok többsége nő
- Polgármesteri Hivatal dolgozóinak többsége nő
- Képviselő-testületi tagok többsége nő
- helyi óvoda és bölcsőde dolgozói nők
- helyi általános iskola dolgozói többségében nő

Megemlítendő az idősök klubjának tagjai, többsége nők és gyakran szerepelnek a közéletben. A fent felsorolt egyesületek, civil szervezetek aktívan vesznek részt a helyi kulturális programokon, melyek a következők:

- Kardoss Fesztivál, Szüreti Mulatság, Falusi Nagykarácsony, Német Nemzetiségi Napok

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermeket egyedül nevelő nők főleg a roma nemzetiségűek, valamint a 45 év feletti nők többszörösen hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Oka a magyar társadalom családmódeljében keresendő, még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Az is nagy gond, hogy a nők a gyermek születését követően általában az otthon maradás miatt elszigetelődnek, magányosnak érzik magukat. Az addigi aktív élet a megszokottól eltér, háttérbe szorul a szabadidő eltöltés, a sport, a közművelődés. Szükséges olyan környezetet teremteni, mely modell, - környezet- családbarát, közösségi teret, (biztonságot) nyújt számukra, nem érzik a különbséget, - hátrányt- más nőkkal, anyákkal szemben. Évek óta nem kötelező a tüdőszűrés, mammográfia helyben történő vizsgálata. Napjainkban, így településünkön is egyre inkább kiemelkedő szerepet tölt be a különböző betegségekkel való megküzdés. Ennek megelőzésére szolgálhatnak a szűrővizsgálatok is (tüdőszűrés, emlőszűrés). A Vöröskereszt Baranya Vármegyei szervezete pedig évente több alkalommal véradást szervez a lakosság számára. Cél a szűrések megszervezése a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

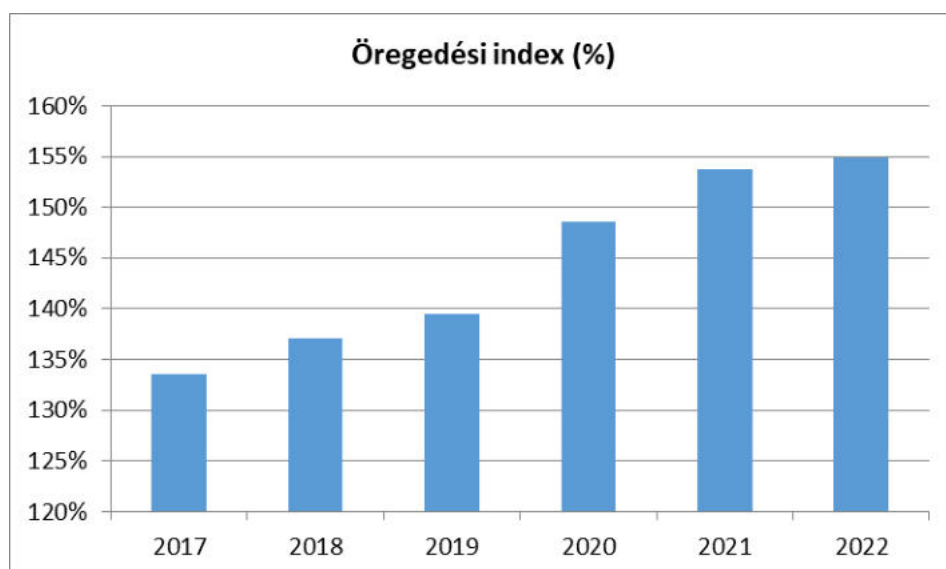
A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településeken már nem kötelező kivonulni a szűrővizsgálatokat elvégző egészségügy szervnek (tüdőszűrés, mammográfia) így már több mint 10 éve nincs is ilyen ellátás. A lakosság érdekében, jövőt illetően e lehetőséget nem szabad figyelmen kívül hagyni. A kisgyermeket nevelő anyák munkaerőpiacra való visszatérése nehéz	Tüdőszűrés, mammográfia, érsebészeti vizsgálat Egyéb munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások kialakítása
Képzések, átképzések hiánya	Érintettek számára megfelelő képzésekhez való jutás segítése Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával együttműködve, esetleg helyben történő lebonyolítása

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	402	301	133,55%
2018	407	297	137,04%
2019	413	296	139,53%
2020	419	282	148,58%
2021	429	279	153,76%
2022	432	279	154,84%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

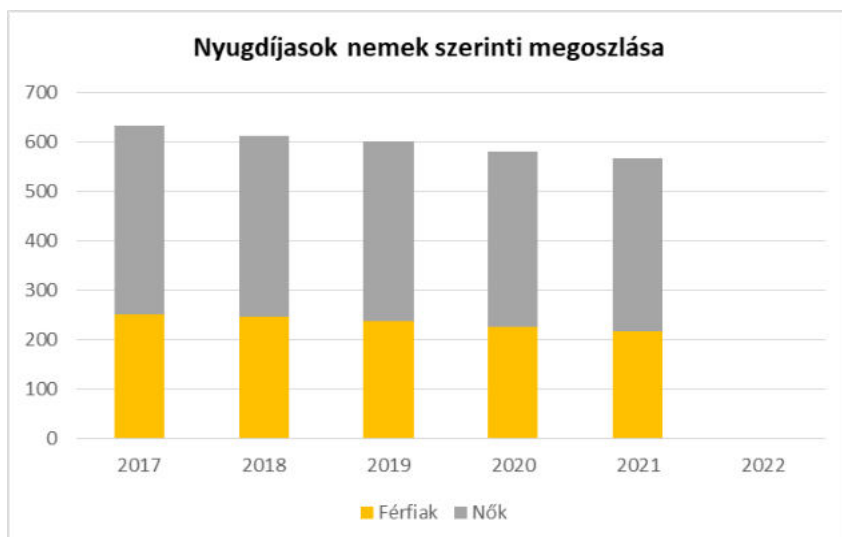
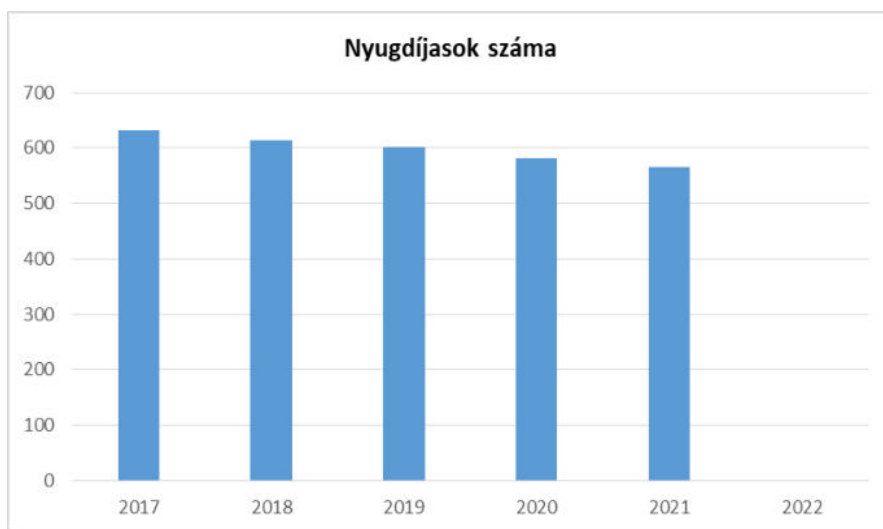
A táblázat alapján nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma magasabb, mint a férfiaké.

A korcsoportos bontás adataiból is megállapítható, hogy az idősek, nyugdíjasok a település állandó lakónépességének kb. 20 %-át teszik ki. Egy részük nyugdíjas, / kisnyugdíjas / rokkantnyugdíjas, járadékos, vagy egyéb rendszeres ellátást kap. Hidas község lakosság száma – figyelembe véve az előző évek demográfiai adatait - a demográfiai, statisztikai mutatók alapján továbbra is csökkenő, előregedő tendenciát mutat, melyet nem szabad figyelmen kívül hagyni. Az egészségmegőrzés érdekében pedig cél a korábbi évek hagyományainak megfelelően a szűrővizsgálatok (tüdőszűrés, emlőszűrés) igénybevételének lehetősége, akár szűrőbusz segítségével. A demográfiai öregedés, illetve a korstruktúrának ez az átalakulása, amelyet Európában is tapasztalhatunk, a XXI. századnak mindenképpen a legnagyobb kihívása lesz, és nemcsak demográfiai, hanem társadalmi, gazdasági szempontból is.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	250	383	633
2018	247	366	613
2019	237	364	601
2020	226	355	581
2021	216	350	566
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

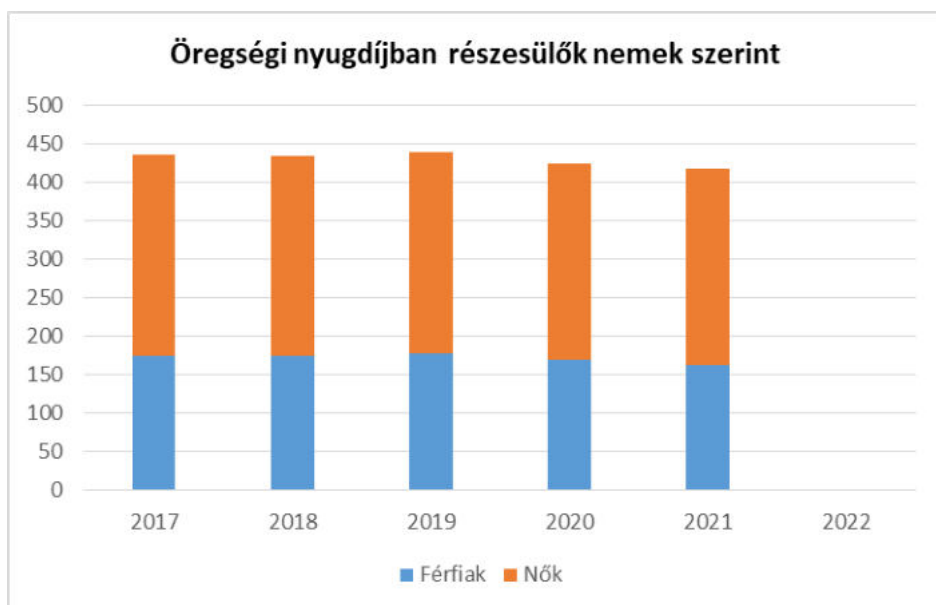
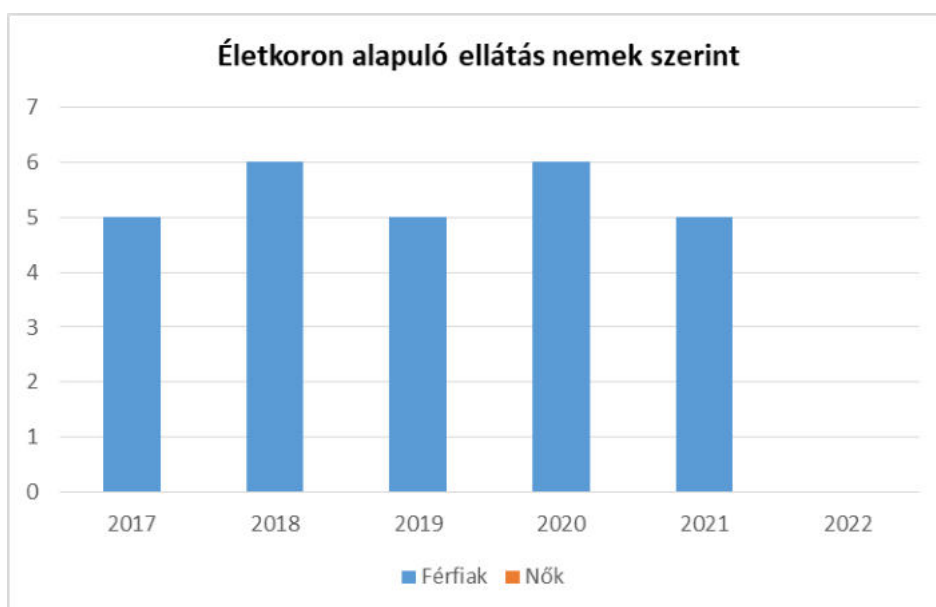

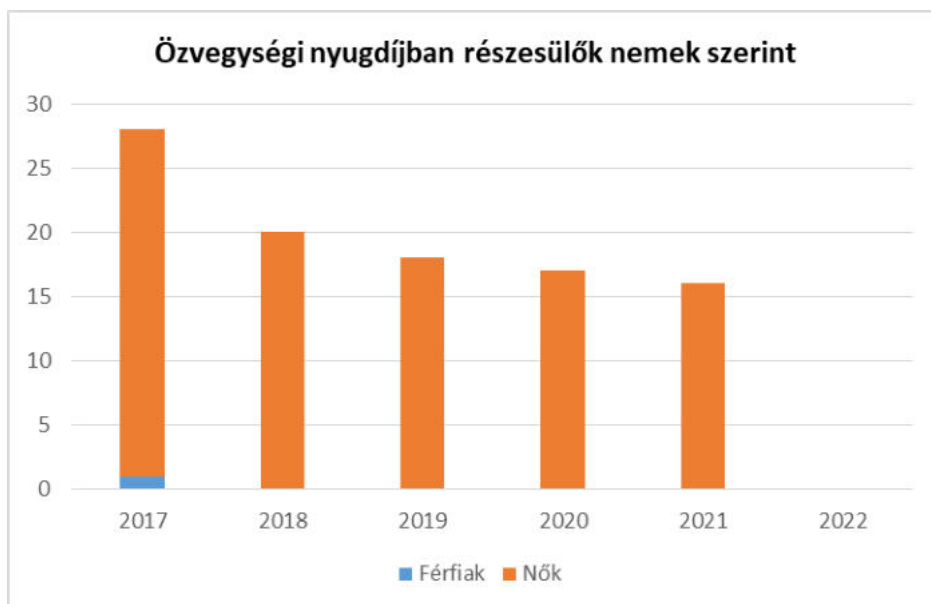
Időskorúak járadékát eddig kizárólag nők vették igénybe. Az időskorúak járadékában részesülők száma elenyésző, az évek során ezen ellátást igen kevesen vették igénybe. 2013. január 1-től az ügyek intézése járási hatáskörbe tartozik.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	5	0	174	262	1	27	2
2018	6	0	174	259	0	20	2
2019	5	0	177	261	0	18	2
2020	6	0	170	253	0	17	2
2021	5	0	163	254	0	16	2
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A településen élő idősök munkaerő-piaci helyzetéről az önkormányzatnak releváns adatok nem állnak rendelkezésre. Ugyanakkor elmondható több nyugdíjas, aki még aktív, egészséges szívesen végezne jövedelemkiegészítő tevékenységet, de ennek esélye a munkaerőpiacon egyre kisebb. Több nyugdíjas vállal külföldön ápolást. Viszont azt elmondhatjuk, hogy általában az idősebb 55 év feletti munkavállalók is nehéz helyzetben vannak, hiszen sokuknak megromlik az egészségügyi állapota, vagy pedig munkahelyi átszervezések miatt kerül ki a munkaerőpiacról és munkanélkülivé válik.

Településünkön élő idős, nyugdíjas emberek, akik még aktív idősöknek számítanak saját maguk természetnek- zöldségeket, gyümölcsöt, kisállatot (baromfit) tenyésztnek, nevelnek- önmaguk és családtagjaik számára. A többgenerációs családok esetében segítenek a szülőknek a munkaerőpiacon való helytállásban, azzal, hogy a családban élő kisgyermek felügyeletét átvállalják pl. segítenek óvodába, vagy iskolába járás körüli teendőiben, valamint ami nagyon nagy segítség, hogy a nyári szünetben történő felügyeletet biztosítják. Tapasztalataink alapján elmondható, hogy több nyugdíjas nagyszülő viszi kirándulni a gyermeket, együtt sétálnak, fagyznak, sütnek-főznek, kertészkednek, és nem utolsósorban játszanak a gyermekekkel. Nagyon nagy örömeinkre szolgál ez, hisz elmondható, hogy az idős nagyszülők – és nemcsak a gyermekek-nagyon jól érzik magukat ebben a szerepben (környezetünkben legalábbis ez tapasztalható), hiszen van céljuk – a törődés, a tanítás, a nevelés, és egyéb cél, mely a legfontosabb- a szeretet, öröm átadása – kapása, ez több együtt élő generációs családban bizonyított tény. És ha több generáció így tud élni a mai rohanó világban az egy csodálatos dolog.

Átadhatják tudásukat, tapasztalataikat, sőt akár példaképekké is válhatnak.

És ami nagyon fontos, hogy míg együtt játszanak a gyerekekkel, az serkentően hat mentális kapacitásukra.

Együtt nevelhetnek, énekelhetnek a gyerekekkel, amitől sok esetben maguk is megfiatalodnak. Emellett újra, társadalmilag hasznosnak érzik magukat.

Hiszen az idősök élete, ha nem is hisszük el, de meghosszabbítható, mert, az ember és a család legnagyobb boldogsága a gyermek, a gyermekek megszületése, és azokról való gondoskodás, nevelés. A család és a gyermek egymáshoz tartozó fogalmak, egymásért vannak. Ezen részt nem is elemeznénk tovább, mert fentebb leírt elfoglaltságok úgy gondoljuk teljességgel megfelelnek az idősebb korosztálynak, hiszen ők már „életük javát ledolgozták” - természetesen ezt abban az esetben jelenthetjük ki, ha nem szorulnak rá a munkaerő- piacon történő elhelyezkedésre – figyelembe véve a jövedelmi helyzetet. Településünkön elmondhatjuk, hogy többségében boldog, türelmes, kiegyensúlyozott nyugdíjas korosztálynak örvendezhetünk.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A településen élő nyugdíjasok foglalkoztatásáról az önkormányzatnak releváns adatok nem állnak rendelkezésre.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	62	42	45	56	45	41
41-45 év (TS 042)	Fő	10	5	4	7	4	4
	%	16,13%	11,90%	8,89%	12,50%	8,89%	9,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	12	3	6	6	6	5
	%	19,35%	7,14%	13,33%	10,71%	13,33%	12,20%
51-55 év (TS 044)	Fő	7	6	7	8	6	3
	%	11,29%	14,29%	15,56%	14,29%	13,33%	7,32%
56-60 év (TS 045)	Fő	4	1	4	6	6	8
	%	6,45%	2,38%	8,89%	10,71%	13,33%	19,51%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7	7	2	4	2	5
	%	11,29%	16,67%	4,44%	7,14%	4,44%	12,20%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Településünkön az idősebb korosztály tanulási igényeiről adataink nincsenek. A nyugdíjasok foglalkoztatási lehetőségei is beszűkültek. Munkát nem igen tudnak vállalni egészségi állapotuk miatt. A település lakói többnyire református, katolikus keresztény vallásúak, de vannak evangélikusok, és adventista vallási felekezetű emberek. Szívesen vesznek részt a különböző ünnepkörökhöz kötődő imaórákon, vallási jellegű rendezvényeken.

2011. december 31-ig az Idősek Klubja nappali ellátást biztosító intézmény állt rendelkezésre az idősek gondozására, mely intézmény segítséget nyújtott mentális és egészségügyi téren, jelenben idősek klubjaként, működik. Az épületben előtér, ebédlő, fürdőszoba, személyzeti zuhanyzó, öltöző, társalgó, folyosó és mellékhelyiségek szolgálják az idős emberek kényelmét. Mint klubszoba működik, az önkormányzat által biztosítva a feltételeket. A jövőre vonatkozóan is cél az idősek összefogása a klubszobában, fenntartásának megtartása. Rendszeresen fellépnek felkérésre, többször szerepeltek a Hidason megtartott Kardos Fesztiválon, a Hidasi Német Nemzetiségi Önkormányzat rendezvényein (énekelnek), a Falusi Nagykarácsony Ünnepe, illetve vidéken is vállalnak fellépést a hasonló klubokban. Sokat kézimunkáznak, felolvasásokat tartanak, megemlékeznek ünnepeinkről. Nagyon jó kapcsolatot ápolnak az óvodás, iskolás korú gyermekekkel. Részt vesznek az ünnepek keretében tartott megemlékezéseken. De nem csak az idősek, hanem a gyermekek is minden karácsonykor az idősek klubjában betlehemeznek, valamint az idősek napján is szívesen szerepelnek, ünnepelnek együtt a szép korúakkal. Az idősek nagy örömmel kézimunkáznak, ajándékot készítenek a gyermekeknek a Német Nemzetiségi

Önkormányzattal együttműködve, mely ajándékokkal a megmérettetések / versmondó verseny / alkalmával lepik meg az ott szereplőket. Részt vesznek az adventi vásáron, melyre különleges kézimunkákkal készülnek. Célunk a generációs távolságok csökkentése, és az idősök életminőségének javítása!

Kimondott cél, hogy a gyerekeket közelebb hozzuk az idősebb generációkhoz, ezáltal csökkentve a generációk közötti feszültséget, illetve az idősekkel szemben érzett félelmet. Emellett az idősebb generáció tagjai is lényegesen könnyebben viselik mindennapjaikat, ha gyerekek társaságában lehetnek, akik meghallgatják történeteiket, és akikkel játszhatnak. Így azok is átélhetik a nagyszülő-unoka kapcsolatot, akiknek erre egyébként nem lenne lehetőségük. Ezáltal a gyermekek érzelmi fejlődését is elősegítjük, így könnyebben eltudják fogadni az idős, beteg korosztályt.

Sajnos ma Magyarországra jellemző, hogy az idősek több mint 40 %-a szenved szociális elszigeteltségtől.

A helyi Hidas Hírmondó Hirdetési és Információs Lapja időnként beszámol tevékenységükről. Helyi Nyugdíjas Alapszervezet is működik, akik a település központjában lévő Bányászlelékmű létrehozását kezdeményezték és éves szinten leróják ünnepség (koszorúzás) keretében tiszteletüket.

Helyi adatforrás: Óvodások szereplése az idősök klubjába- Idősök Napja
„A gyermektársaság gyógyír a lélekre. „(Dosztojevszkij)

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hidas Község Önkormányzatához az elmúlt évek alatt nem érkezett sem az önkormányzathoz, sem az önkormányzat ellen olyan bejelentés, amely az időseknek a foglalkoztatás területén kialakult hátrányos megkülönböztetésről szólt volna.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A település közművekkel való ellátása szinte 100 %-os, mely nem minden utcára igaz, mert sajnos több utcában nincs kiépítve a szennyvízhálózat. Célunk pályázati forrás keretén belül megvalósítani a további szennyvízhálózat kiépítését. Az alábbi közművek és egyéb szolgáltatások vannak a településen: víz, gáz, villany, szennyvízhálózat, kábel tévé, telefon, kiépített portmentes utak. A közösségi közlekedést az önkormányzat tulajdonában lévő személygépkocsi biztosítja (például az idősök utaztatása lakásuktól az idősök klubjaig és vissza). Információt nyújt a helyi kábel tévé és a helyi újság.

A közösségi élet gyakorlásának egyik üde színtere az idősök klubjának tevékenységébe való bekapcsolódás.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A településen az idősek számára alábbi egészségügyi alapszolgáltatások biztosítottak:

- háziorvosi ellátás
- fogorvosi ellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (Bonyhád)
- védőnői szolgálat
- szociális étkeztetés

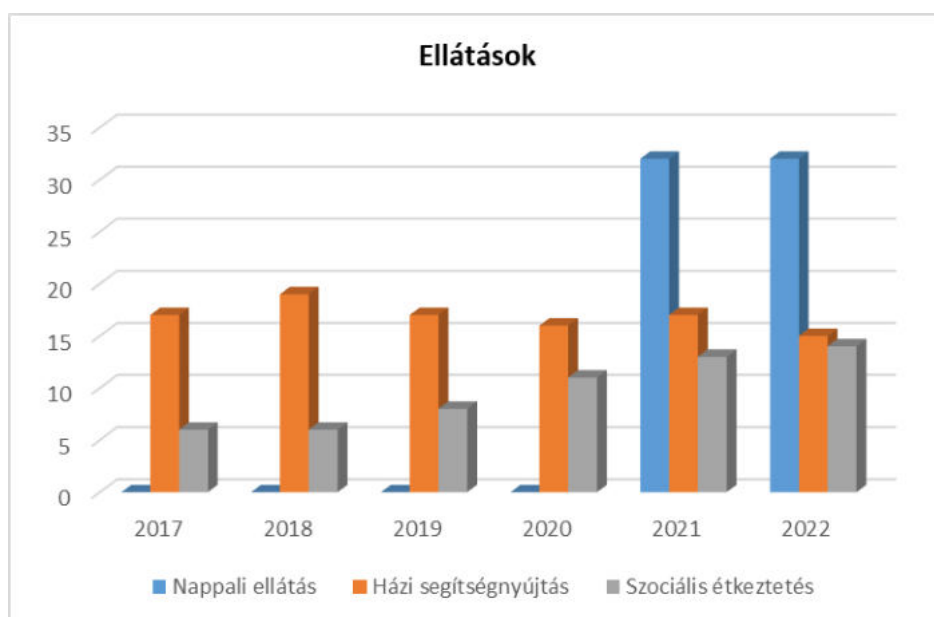
A szakellátások elérhetőek: Pécs, Bonyhád, Szekszárd, Mohács városokban.

Az egészségmegőrzés érdekében pedig cél a korábbi évek hagyományainak megfelelően a szűrővizsgálatok (tüdőszűrés, emlőszűrés) igénybevételének lehetősége, akár szűrőbusz segítségével. Valamint figyelemmel kísérni a legtöbb idős embert, és életmód tanácsadással ösztönözni a testi-lelki egészség megőrzése érdekében.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	402	0	17	6
2018	407	0	19	6
2019	413	0	17	8
2020	419	0	16	11
2021	429	32	17	13
2022	432	32	15	14

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény IV. részének, valamint Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi közművelődésről szóló **3/2021. (III.4.)** számú önkormányzati rendeletnek megfelelően a helyi közösségi szinterek éves munkaterv alapján végzik közművelődési tevékenységüket.

Közművelődési tevékenység: a polgárok iskolán kívüli, öntevékeny, önművelő, megismerő, kultúraelsajátító, művelődő és alkotó célú cselekvése, amely jellemzően együttműködésben, közösségekben valósul meg.

A települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi szintert, illetve közművelődési intézményt biztosít. A képviselő-testület 2021. március 4.-én megtartott ülésén a **3/2021. (III.4.) számú Közművelődésről szóló önkormányzati rendeletében** a kötelező közművelődési feladatainak ellátását az alábbi közösségi szinterek kijelölésével biztosította:

- Művelődési Ház Hidas, Erkel Ferenc utca 8.
- Tájház Hidas, Kossuth Lajos utca 111.
A tájházzal összefüggő Kardoss Emlékszoba Hidas, Kossuth Lajos utca 50/II.
- Szabadtéri színpad Hidas, Petőfi Sándor utcai köztér 302/2 helyrajzi számon
- Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskola tornaterme

Településünkön a közösségi szintereken történő rendezvények ingyenesek. Bármely egyesület, civil szervezet tevékenységéhez bekapcsolódhatnak az idősek is.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságáról információk nincsenek. Feltehető, hogy az idősebb lakosság körében is előszeretettel veszik igénybe a számítógép használatát, annak kezelését. Tapasztalataink szerint, az időskorú nagyszülőket a gyermekek, unokák szeretettel tanítják, hiszen nagyon sok idős a környezetünkben használ okos telefont, és előszeretettel „szörfözik” az internet világában. Vannak viszont olyan idős emberek, akik szívesen elsajátítanák az informatika világát, ezért feltérképezve az érdeklődést pályázat útján lehetne számítógépes alaptanfolyamot indítani nekik. Valamint több idős ember, már általában ellehet mondani, hogy a 55-58 éves korosztálytól felfelé nem tudja saját magától elsajátítani a bankautomata használatát

d) a generációk közötti programok.

Településünkön több példát látni arra, hogy a fiatalabb generáció tagjai törődéssel viszonyulnak a szépkorú lakossághoz. Az Idősek Otthona nappali ellátásában résztvevők számára több alkalommal kedveskedtek a helyi óvoda, illetve iskola tanulói valamilyen általuk készített műsorral. Idősek napja alkalmából a helyi óvoda kispajtásai látogattak el az idősekhez, de többek között Karácsony alkalmából is megható karácsonyi műsorral örvendeztették meg a szépkorúakat. A település Képviselő-testülete minden évben megajándékozza a hetven éven felüli lakosságot azért, hogy tiszteletüket és megbecsülésüket fejezzék ki településünk szépkorú lakói felé. Ezek a programok, rendezvények mind lehetőséget kínálnak az inter-generációs kapcsolatok kialakítására, ápolására, és felhívják a fiatalabbak figyelmét arra, hogy az idős emberek mennyire fontos tagjai a társadalomnak, illetve a helyi közösségnek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket célzó programokat főként az Idősek Klubja fogja össze. Éves szinten az alábbi programokkal gazdagodhat az idősebb korosztály:

- nappali ellátást nyújt az idősek klubszoba
- kirándulások: vidékre, más hasonló klubokhoz
- felkérésre rendezvényeken való fellépés (Falunap, Kardos Fesztivál, a klub női énekkar tagjai)
- színházlátogatás (saját költségre, évente egy alkalom a jellemző)
- klubszobában mindenki megtalálhatja a kedvenc időtöltését, főleg női tagok veszik igénybe, akik előszeretettel hímeznek, kötnek, kézimunkáznak, különféle ajándéktárgyakat készítenek rongyból, fonalból

Egyéb programok:

- Sportpálya (focimérkőzés)
- Kábel tévé (helyi és vidéki eseményekre való felhívás)
- Hidasi Hírmondó (kéthavonta megjelenő helyi információs újság)
- Könyvtár
- Helyi Tájékozódás megtekintése (ingyenes, időpont egyeztetés szükséges)
- Helyi Kardos Emlékszoba megtekintése (ingyenes, időpont egyeztetés szükséges)
- A Hidas Néptánc egyesület szervezésében a "Hidas Fonó" rendezvény sorozat megtekintése
  - Bányászemlékmű koszorúzás (minden évben szeptember első vasárnapján) mivel Hidas község bányászfalu volt. (Nyugdíjas Alapszervezet kezdeményezésére)
  - Borverseny a Borbaráti Kör szervezésében (minden évben megrendezésre kerül)
  - Idősek napja
  - Adventi vásár (vásárral egybekötött műsor a Hidas Néptánc Egyesület szervezésében)
  - Falusi Karácsony

Az idei évben Reviczky Gábor előadását nézhették meg a Bonyhádi Művelődési Házban az idősek, mely a „Tópart nyugalma és a világot jelentő deszkák izgalma „címmel került megvalósításra. Aztán többek között résztvettek dr. Trábert Attila pszichiáter-addiktológus szakorvos által tartott előadásán, a Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet Egészségfejlesztési Iroda által rendezett Mediterrán éltmód előadásán és kostolóján. Aztán volt lelki egészség téma, elesésbiztos környezet biztosítása, magasvérnyomás előadások

A település közművelődésére a vegyes összetételű és színvonalú programkínálat jellemző, ahol szinte minden korosztály képviselteti magát, és megtalálja a számára kívánatos programot, ennek következtében elmondhatjuk, hogy széles a látogatói kör.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településeken már nem kötelező kivonulni a szűrővizsgálatokat elvégző egészségügy szervnek (tüdőszűrés, mammográfia) így már kb. 10-15 éve nincs is ilyen ellátás. A lakosság érdekében, jövőt illetően e lehetőséget nem szabad figyelmen kívül hagyni. a legtöbb idős ember nem ismeri az egészséges életmódot,	Nagyobb hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi vizsgálatok biztosítására. Tüdőszűrés, mammográfia, érsebészeti vizsgálat Ösztönözni kell az idősek részvételét, a vizsgálatokra való eljuttatásukat biztosítani kell.

nincsenek tisztában a testi és lelki egészség megőrzésével.	Életmód tanácsadás
Hidas település demográfiai, statisztikai mutatói a lakosságszám csökkenését, elöregedését mutatja, s a házi segítségnyújtás keretében történt igényfelmérés alapján az önkormányzat szükségét látja az idősek klubjának fenntartásában	Kulturális programokra való felkészülés, részvétel, hímzés, varrás, gyerekjáték készítés, jeles napok, ünneplések önkormányzati és pályázati forrásból

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az ENSZ 2006. december 13-án fogadta el a konvenciót. Magyarország kormánya elsők között tett ígéretet arra, hogy elfogadja és betartja, amit az Egyezménybe leírtak. Ez azt jelenti, hogy a törvényeiben és a törvények alkalmazása során biztosítja a fogyatékossgal élő gyerekek, felnőttek számára a másokéval egyenlő jogokat.

2011-2016 között 491 ezerről 408 ezerre csökkent a valamilyen fogyatékkal élő magyarok száma, így míg 2011-ben a népesség 6,2, 2016-ban 4,3 százaléka számolt be valamilyen nehezítettségről - derül ki a KSH összesítéséből, amelyben a 2011-es népszámlálás és a 2016-os mikrocenzus adatait vetik össze a fogyatékkal élő lakosságról, s amelynek főbb megállapításait szemlétük.

A csökkenés, amely nem egységesen érintette a különböző típusú fogyatékossgal rendelkezőket, legvalószínűbb magyarázata, hogy ez alatt az idő alatt jelentősen átalakult az egészségi állapothoz kapcsolódó szociális ellátások rendszere, s egy év alatt közel 70 ezerrel csökkent az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság nyilvántartásában az egészségi állapottal összefüggésben szociális juttatásban részesülők száma.

Az általános csökkenés a KSH szerint magyarázható még az egészségi állapot általános javulásával, a diagnosztikai és terápiás lehetőségek fejlődésével is. A fejlettebb diagnosztika ugyanakkor az állapot tudatosításával egyes csoportokban (lásd értelmi sérültek és autizmussal élők) az érintettek számának növekedését is eredményezi.

A fogyatékkal élők között a legtöbben mozgásukban korlátozottak, számuk 2011-2016 között 16 százalékkal, több mint 30 ezer fővel csökkent. Jelentős csoportot képeznek a gyengénlátók, a nagyothallók, a mentálisan sérültek, illetve a súlyos belszervi fogyatékossgal élők, akik egyenként mintegy 34-67 ezer fős sokaságot alkotnak, s akiknek a száma 13-17 százalékkal mérséklődött.

Országos adatok

Sajnos tudvalévő, hogy a társadalom előregedési üteme gyorsul és a társadalom közel egyharmada lesz időskorú (60 év feletti) belátható időn belül. Általánosságban elmondható, hogy a fogyatékos és az időskorú, vagy megváltozott munkaképességű emberek esetében a társadalom többségétől való elszigetelődést erősíti az akadálymentesítettség hiánya (településünkön az akadálymentesítés megoldott), a komplex, illetve a szociális rehabilitáció szakmai hátterének kialakulatlansága. Hidas községben fogyatékkal élő személy saját, illetve, házi orvos nyilvántartása alapján, 65 fő. Ebből 35 fő mozgásszervi fogyatékos 30 fő pedig értelmi.

A fogyatékkal élő emberek és családtagjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, így az Önkormányzatnak alapvető feladata, hogy olyan környezetet teremtsen és működtessen, melyben egyenlő esélyek érvényesülnek a mindennapi életünk során, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és szórakoztatás területén is. Hiszen napi életvitelüket nehezen tudják önállóan megoldani, szükségük van személyi segítségre, többségük szerényen él.

A településen az alábbi helyeken megoldott az akadálymentesítés:

- Posta
- Művelődési Ház
- Egészségügyi komplexum /házi orvos, gyermekorvos, fogászat, védőnői szolgálat
- Önkormányzati óvoda
- Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskola
- Idősek Klubszoba
- Evangélikus egyház imaterme, református, katolikus egyház
- Egészségház

- Coop ABC

A törvény, amely kimondja, hogy a fogyatékossgal élő embernek joga van az akadálymentes és biztonságos környezethez, még nem jelenti az akadályok tényleges megszűnését. Ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő ember valóban egyenlő esélyekkel élhesse az életét, a legszélesebb értelemben vett módon, morálisan és fizikailag is akadálymentes világnak kell őt körül vennie. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a fogyatékkal élő személyeket támogassa. A településen nem jellemző a fogyatékossgal miatti kirekesztés

Mottó:

„Nekünk nem egy óvón fölének boruló ernyőre, hanem egy olyan világra van szükségünk, amelyben képesek vagyunk élni”

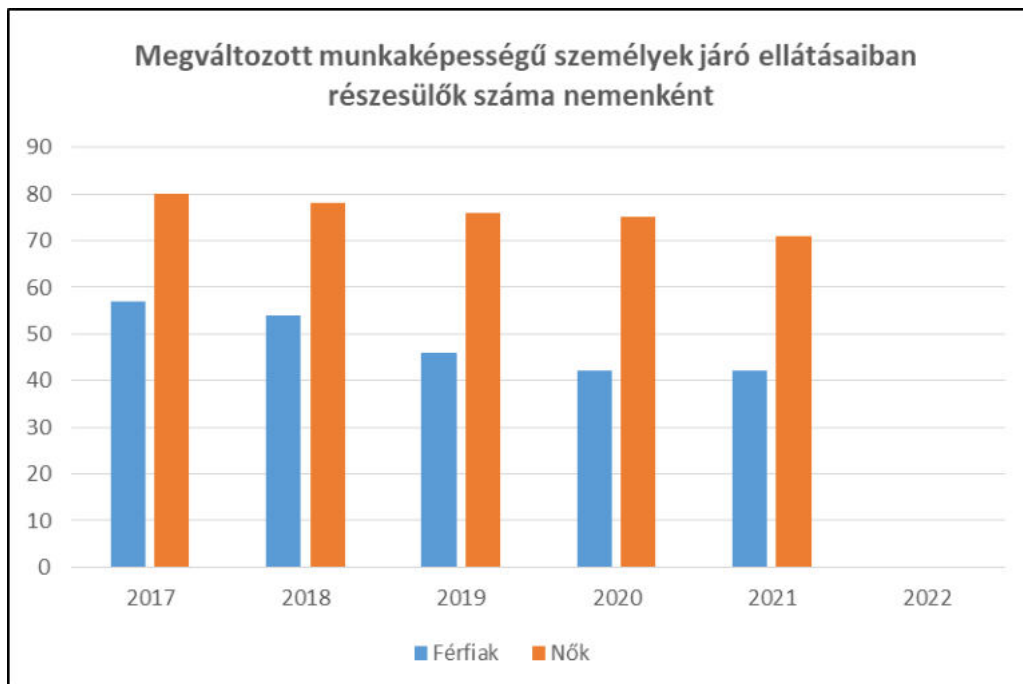
(Uwe Frehse)

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személyek a szociális ellátásban nincsenek, mindannyian családban élnek, rendszeres ellátást kapnak. Az egészségmegőrzés érdekében pedig cél a korábbi évek hagyományainak megfelelően a szűrővizsgálatok (tüdőszűrés, emlőszűrés) igénybevételének lehetősége, akár szűrőbusz segítségével.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	57	80	137
2018	54	78	132
2019	46	76	122
2020	42	75	117
2021	42	71	113
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Az önkormányzat a fogyatékkal élőket közfoglalkoztatásban nem foglalkoztatja, mivel a helyi nyilvántartás alapján fogyatékkal élő 1993. évi III. törvény alapján aktív korú ellátott nincs, regisztrált álláskeresőről sincs tudomása, s ilyen irányú igény sem érkezett.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő lakosok foglalkoztatására településünkön nincs mód, illetve lehetőség, mivel munkahelyi foglalkoztatásra létszám nem tevődne össze.

Hidas település közeli vonzáskörzetében

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzatnak hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén tudomása nincs. A településen kevés a fogyatékkal élő, azok is ellátásban részesülnek. Vidékről Hidasra járó fogyatékkal élő foglalkoztatotról nincs adat.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen a fogyatékkal élő részére önálló életvitelt támogató helyi intézmény nincs. Igénybe veheti a nappali ellátásként működő klubszobát, mely épület rendelkezik a mozgáskorlátozottak részére feljáróval, rámpával, rendelkezik a mozgáskorlátozottak részére mellékhelyiséggel és fürdővel is. Igénybe vehetik a klubszoba által biztosított programokat.

Rendelkezésre áll a sportpálya, a Sport Egyesület közreműködésével a heti focimérkőzések nyújthatnak állandó programot.

A református a katolikus az evangélikus egyház is akadálymentesített, így a hitvallásban élők is hallgathatják a miséket, istentiszteleteket.

Az önkormányzat a házi segítségnyújtást tudja még biztosítani az igénylők részére.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

- fogyatékosági támogatás
- rokkantsági járadék
- közlekedési kedvezmény
- parkolási igazolvány
- alap –és szakosított ellátások

Fenti ellátások nem települési kedvezmények. A pénzübeli és természetbeni ellátások a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi törvényben foglaltak alapján kérhetők az önkormányzattól jegyzőtől.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
A településen az egészségügyi alapellátás érhető el egyéb ellátás nincs.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Önkormányzat tulajdonában lévő akadálymentesített épületek:

- Polgármesteri Hivatal
- Egészségház
- Művelődési Ház
- Önkormányzati óvoda
- Pécsi Református Kollégium Benedek Elek Német Nemzetiségi Általános Iskola
- Idősek Klubszoba

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az egészségház (házi orvos, gyermekorvos fogászat, védőnői szolgálat, gyermekvédelem) a Petőfi Sándor utca 2. szám alatt van. A megközelítheletőséget, a bejáratot, kiépített út biztosítja, a vakok számára pedig infokommunikációs akadálymentesítés a vezetővonal biztosított a bejárat fal mellett. A parkolóban pedig a mozgáskorlátozottak részére kijelölt parkoló van. A Művelődési Ház is rendelkezik a fogyatékosok számára megfelelő feljáróval, így a kulturális programok számukra is megtekinthetők. A helyi Posta Hivatal, is akadálymentesített, így ezen szolgáltatásokat is biztonságosan vehetik igénybe a fogyatékkal élők.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok akadálymentesítettsége megoldott. a Posta szintén akadálymentesített. A magán vállalkozások (kisboltok, üzletek) szinte mindegyike megközelíthetősége biztosított.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A település kettő közparkja a fogyatékkal élők számára megközelíthető. A közösségi közlekedést egyénileg szükséges megoldaniuk. A járdák nagy részén a fogyatékkal élők tudnak közlekedni. Az idősek klubjáig igény szerint az önkormányzat biztosítja saját gépjárművel a szállítást.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

- infokommunikációs akadálymentesítés, vezetívonal (egészség ház épületének bejárati oldalán)

- parkolóhely (egészség ház parkolójában)

- rámpák kiépítése (Magyar Posta, Művelődési Ház, Evangélikus templom, Idősek Klubja, Református templom)

Helyi szolgáltatások, úgymint ápolást, gondozást nyújtó intézmények, rehabilitációs intézmény, lakóotthon nem állnak rendelkezésre településünkön.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A településen a Polgármesteri Hivatal akadálymentesített, Egészség ház falán infokommunikációs akadálymentesítés, azaz vezetívonal biztosítása, a település különböző intézményeiben rámpák biztosítása (volt Takarékszövetkezet épülete,(mér nem használják) Magyar Posta, Evangélikus Egyház, Református Egyház), orvosi rendelőben mozgáskorlátozottak részére kialakított illemhely, nappali ellátás lehetőségét biztosítja az idősek klubszoba teljes mozgáskorlátozottak részére kialakított szociális helyiséggel.

7.4. Fogytékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nincs ilyen jellegű programról tudomásunk.

7.5 A fogyatékosággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi probléma nem ismert, illetve nincs tudomásunk róla.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településeken már nem kötelező kivonulni a szűrővizsgálatokat elvégző egészségügy szervnek (tüdőszűrés, mammográfia) így már 10 éve nincs is ilyen ellátás. A lakosság érdekében, jövőt illetően e lehetőséget nem szabad figyelmen kívül hagyni.	Tüdőszűrés, mammográfia, érsebészeti vizsgálat

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen a csapadékvíz elvezetése nem minden településrészen megoldott	Az árokrendszer kiépítése a csapadékvíz elvezetése érdekében.
A településen élő népesség számára nem biztosítottak a szűrővizsgálatok helyben.	Betegségek megelőzése, szűrővizsgálatok helyi elvégzésének évenkénti megszervezése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Önkéntes egyesületeink:

Hidasi Néptánc Egyesület: A tánc szeretete és a bukovinai székely hagyományok ápolása gyűjtötte össze egykor, egy szüreti felvonuláson, 1994-ben, Hidas fiataljait – így alakult

meg a Hidas Néptánc Egyesület. Célkitűzésük elődeik táncos hagyományának, viseletkultúrájának felidézése, visszatanolása.

Közfeladat ellátás szerepe: kulturális tevékenység, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének biztosítása, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretfejlesztés

Hidasi Tájházzért Egyesület: 2006 nyarán alakult meg a Tájház Egyesület. Cél, tevékenykedni a tárgyak további gyűjtésében, megóvásában, rendszerezésében, továbbá a leltározás előkészítésében. A településen fontos a közművelődési tevékenység működése, működtetése. Az egyesület összegyűjti a jeles napok szokásait, a hozzájuk kapcsolódó ételeket, székelyt, svábot és felvidékit egyaránt. Terv a tájház „élővé tétele”, programok, rendezvények szervezése.

Közfeladat ellátás szerepe: kulturális örökség megóvása

Hidasi Borbarátok Egyesülete: Minden korosztály számára lehetőséget nyújt a helyi minőségi borok éves szintű bevizsgálására, értékelésére, minősítésére. Igény szerint kirándulásokat szerveznek a borvidéki tájakon.

Közfeladat ellátás szerepe: helyi borkultúra őrzése, ápolása

Egységes Sportegyesület Hidas: egyik fő feladata a gyermek és ifjúság megtalálása, az utánpótlás csapatának biztosítása

Közfeladat ellátás szerepe: a község különböző korosztályainak összefogása

Hidasi Polgárőr Egyesület: A Hidasi Polgárőr Egyesület alapítása céljából 2003. december 15-én tartott alakuló közgyűlést, melynek helyszíne Hidas Község Polgármesteri Hivatalának tanácsterme. Tevékenységüket főként a település érdekében végzik. Kulturális rendezvényeken végzik a felügyeleti munkát. Ilyen éves rendezvények, események: Kardoss fesztivál, Hidasi Bányásznapiok, Szüreti felvonulás, Halottak Napja. Ezek az eseményeken forgalomirányítást végeznek. Közfeladatok közé sorolhatók az éjszakai járőrszolgálatok.

Közfeladat ellátás szerepe: őrző, védő felügyelet, környezetvédelem

Civil szervezetek:

Közfeladat ellátás szerepe: településünk különböző korosztályának összefogása, együttes élmény szerzés

Többek között megemlítendő, hogy civil szülői kezdeményezésre valósult meg a Zene-Bölcsi, településünkön, mely az óvoda tornatermében kerül megtartásra hetente egy alkalommal - vidéki pedagógus segítségével melyen csecsemőkortól -3 éves korig vesznek részt kisgyermek szüleikkel.

Nyugdíjas Alapszervezet: Éves szinten megemlékezés a Bányászemlékműnél, a nyugdíjasok ügyeinek rendezése (segélyek, kirándulások szervezése)

Adventista Házi segítségnyújtó Szolgálat: ellátási területe Hidas község.

Közfeladat ellátás szerepe: szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása (9 fő ellátható személy)

Egyházak:

Református/ Katolikus Egyház: Az egyház is jelen van a gyermekek életében: ellátási terület Hidas község

A rendszerváltás kérdésessé tette a vallási közösségek számos régi funkcióját, ugyanakkor új lehetőségeket is nyitott, például a közigazgatásban, gazdaságban és a közéletben is. Megfigyelhető, hogy a különféle egyházközségek és gyülekezetek továbbra is a helyi társadalmak alapstruktúrái maradtak. Kutatások alátámasztják, hogy a társadalom többsége hasznosnak tartja és elvárja azt, hogy az egyházak is beleszóljanak a társadalom életébe, dolgaiba és szabadon képviselhesék véleményüket. Az egyházi élet fontos alapgondolata az embertársainkon való segítségnyújtás, mely történhet közösségi szinten, vagy egyéni szükségletek alapján is. A mai kor társadalmi problémáinak szinte minden területén megtalálhatóak már az egyház képviselői, akik áldozatos munkájukkal részt vesznek a problémák megoldásában. Ez akár történhet a mai kor új tudományterületein, mint például szociológia és pszichológia. Ezek segítségül lehetnek a szociális segítségnyújtás lépéseinél. A segítségnyújtás sokszor nehezebb része korántsem anyagi természetű. A személyes odafigyelés, a közösség építő ereje, a tapintatos és személyes tanácsadás, a szociális gondoskodás, alappillérei az egyházi-gyülekezeti tevékenységeknek. Ide sorolhatjuk a betegek, idősek gondozását, a családsegítést, a házassági tanácsadást. A társadalom számára is nélkülözhetetlenek a katasztrófák kármentesítésénél résztvevő különböző egyházi karitatív szervezetek, szociális munkások, illetve a drog- és alkohol prevencióban résztvevő koordinátorok, akik a társadalom periferiáján élők segítésére szakosodtak. Fontos megemlítenünk azoknak az egyházi önkénteseknek a tevékenységét is, akik a magyarországi büntetés-végrehajtási intézetekben tartanak lelki gondozást, akik azért dolgoznak többnyire személyes meggyőződésből, hogy hasznos, értéket teremtő emberek váljanak a lecsúszott vagy épp tartósan hátrányos helyzetűekből is. Gondoljunk csak bele, hogy mi lenne a gyenge lábakon álló szociális hálóval, ha még az egyházi segítség is elmaradna. Valószínű, hogy még több szegény, elkeseredett, kilátástalanabb ember élne ma Magyarországon. Ezért is válik egyre fontosabbá helyi és országos szinten is a saját értékek intézményes megvalósítása, ahol már gyermekként megkezdhetők az empátikus készségek fejlesztése. Minden közösségnek figyelnie kell a felnövő generációra, hiszen a nevelés-oktatás feladatköre kulcsfontosságú a közösségek fennmaradásában. Az emberek túlnyomó többsége egyetért abban, hogy a család fontossága, a szeretet és a közjó mindannyiunk számára fontosok.

A köznevelés kritériumait a 2011.évi CXC. törvény fogalmazza meg:

„3. § (3) Az állami és települési önkormányzati nevelési-oktatási intézményben az ismereteket, a vallási, világnézeti információkat tárgyilagosan, sokoldalúan kell közvetíteni, a teljes nevelés-oktatási folyamatban tiszteletben tartva a gyermek, a tanuló, a szülő, a pedagógus, vallási, világnézeti meggyőződését, és lehetővé kell tenni, hogy a gyermek, tanuló, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstan oktatásban vehessen részt.”

Példaértékű településünkön a helyi egyházak hozzáállása a gyermekek életében nevelésben. Az iskolai oktatásban részt vesznek, nyári szünidőben nyári tábor szerveznek, melyen a gyermekek értékes programokon vehetnek részt.

Gyermek és ifjúsági szolgálat a Hidasi Református Egyházban

Gyenge Károly lelkész beszámolója

A Hidasi Református Egyházközség, élén a Presbitériummal, szolgálata kiemelkedő fontosságú részeként tekint a gyermek, ill. ifjúsági munka hűségére és következetes végzésére. Hisszük, hogy a jövő gyülekezetének alapjait fektetjük le a gyermekek és ifjak körében végzett szolgálattal. Egyházközségünkben ifjúsági bibliaórát, konfirmációs felkészítőket, ifjúsági napokat tartunk, melyekre gyülekezetünk ifjain kívül szeretettel hívjuk és nagyon szívesen látjuk a többi, Hidason szolgáló keresztyén felekezet fiataljait is.

Kiemelkedő ifjúsági alkalmunk a Nyári Református Ifjúsági Sátortábor. Az egy hetes táborunkat minden évben megszervezzük, előre elkészített programokkal, izgalmas bibliai témákkal várjuk a részt venni kívánó fiatalokat. A tábor kezdetei óta ökumenikus jellegű alkalomként tekintünk minden egyes rendezvényünkre. Részt vesznek a katolikus és evangélikus gyermekek is, meghívjuk a metodista és adventista családok gyermekeit is. A témaválasztást, a téma kidolgozását, az énektanulást és a kézimunkás tevékenységeket első sorban az határozza meg, hogy Isten szeretetét és áldását hirdesse mindenkinek és semmiféleképpen ne jelentsen kényelmetlenséget a más felekezetű résztvevők számára.

A helyi Önkormányzattal szoros kapcsolattartásban, a Polgármesteri Hivatal anyagi és szellemi támogatásával tudjuk megszervezni évenként ezt a fontos gyülekezeti alkalmat. Örülünk, hogy a tábor ideje alatt még soha nem jelentett gondot a vallási vagy nemzeti hovatartozás különbsége.

Az utóbbi két évben már a legfiatalabbak is részt vehetnek a táborban, hiszen külön óvodás csoportot is szervezünk, melynem felügyeletét és a foglalkozások levezetését a gyülekezetünk óvónő-képzős fiataljai vállalják.

Nagy örömünkre szolgál, hogy sok fiatal, akik a táborba járó korosztályból már kinőtek, szívesen vesznek részt segítőként. Sok esetben a középiskolákban tanulók közszolgálati óráit is igazolni tudjuk.

Azzal a reménységgel végezzük ezeket a szolgálatokat, hogy gyülekezetünk, de az egész hidasi közösség számára is segítséget nyújtunk abban, hogy a különbségek ellenére a gyermekek, a jövő felnőttei elfogadják és megértsék egymást, hogy tudjanak együtt gondolkodni és remélni.

2023. -as tanévtől a pécsi Református Gimnázium Iskolája lett a helyi Benedek Elek Német Nemzetiségi Iskola.

Katolikus egyház is szintén rendez minden évben nyári tábort a gyermekeknek. A tábor programját kulturális, hangszeres zenei fejlesztés, hittan foglalkozás, kézműves foglalkozás, kirándulás színesíti.

Mindkét felekezet jelen van a diákok iskolai életében- hetente egyszer hittan óra keretében sajátítják el a gyermekek az istentisztelet hitvallását.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Együtműködési Megállapodások:

Hidas Község Önkormányzata Együtműködési Megállapodást kötött a Hidas Német Nemzetiségi Önkormányzattal és a Hidas Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. Az megállapodás részletesen tartalmazza az együtműködést meghatározó szabályokat:

- a helyi nemzetiségi önkormányzat működésének biztosítása, működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátása
- a helyi önkormányzat és a helyi nemzetiségi önkormányzat költségvetésének előkészítésével és megalkotásával, ezzel összefüggő adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos határidőket és együtműködési kötelezettségeket, felelősök és határidők kijelölésével,
- a nemzetiségi önkormányzat kötelezettségvállalásaival kapcsolatos, helyi önkormányzatot terhelő ellenjegyzési, érvényesítési utalványozási, szakmai teljesítésigazolási feladatokat, felelősök konkrét kijelölését,
- a kötelezettségvállalás szabályait, különösen az összeférhetlenségi, nyilvántartási kötelezettségekre,
- a nemzetiségi önkormányzat működési feltételeinek és gazdálkodásának eljárási és dokumentációs részletszabályait, személyek kijelölésének rendjét.

Étkeztetés

- Az étkeztetés keretében az önkormányzat napi egyszeri meleg étel szállításáról gondoskodik, az igénylők részére. A térítési díjat önkormányzati rendelet határozza meg. Az étkeztetés formája a helyi önkormányzat tulajdonában lévő és egyéni vállalkozó által szerződés alapján működtetett Hargita étterem keretében nyújtott ellátás.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Mecseknádasdi Szociális és Gyermekjóléti Társulás - gyermekjóléti szolgálat, házi segítségnyújtás, családsegítés feladat és hatáskör - Társulási Megállapodását a 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta. A feladatokat gyermekjóléti szolgálat esetében 1 fő, házi segítségnyújtás esetében 1 fő, családsegítés esetében 1 fő látja el.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás működtetéséről szóló Megállapodást (megbízott képviselő-testület Pécsvárad Város Képviselő-testülete) a 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta. A feladatokat 1 fő látja el a településen.

Támogató szolgáltatás

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Támogató szolgáltatás ellátásáról szóló Megállapodást (megbízott: Mecseknádasd Önkormányzat képviselő-testülete) 2013. június 24. napján megtartott ülésén elfogadta.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Hidasi Német Nemzetiségi Önkormányzat a feladatalapú támogatás terhére nagyrészt olyan kulturális rendezvényeket valósít meg, melynek célja a német nemzetiségi közösség összetartása, megszilárdítása, a hagyományok ápolása, mivel ezen rendezvények lehetőséget adnak a nemzetiségi önkormányzat kulturális autonómiájával összefüggő szervezési feladatok ellátására, civil szervezetekkel való együttműködésre, a német anyanyelv és hagyományok ápolására. Ennek tükrében a Hidasi Német Nemzetiségi Önkormányzat minden évben, a helyi Művelődési Házban, illetve a helyi Általános Iskola tornatermében tartja meg a nagyszabású kulturális rendezvényét, Német Nemzetiségi Napok címmel. Kivételt képeztek - sajnos a Covid járványos időszakok.

Célcsoport: német nemzetiségi közösség (idősek, nők, gyermekek, fogyatékkal élők) összetartása

A Hidasi Roma Nemzetiségi Önkormányzat is minden évben szintén a feladatalapú támogatás terhére kulturális rendezvényeket valósít meg a hagyományok ápolása, a közösségek összetartozására vonatkozó programokkal. Minden évben pályázati forrásból nyári táborokat szerveznek gyermekek részére.

Célcsoport: a településen élő roma gyerekek, nők, idősek, fogyatékkal élők.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A Polgárőr Egyesület felügyeli minden évben a gépkocsi forgalmat az alábbi célcsoportok rendezvényein:

- Gyermekek Mártonnapi felvonulása, valamint nemzeti ünnepek megemlékezésénél, koszorúzásnál.
- Kardoss Fesztiválon, ahol a célcsoportok: mélyszegénységben élők, romák, nők, idősek, gyermekek
- Szüreti felvonuláson, ahol a célcsoportok: gyermekek, fiatalok
- Német Nemzetiségi Nap, ahol a célcsoportok: mélyszegénységben élők, romák, nők, idősek, gyermekek

Főként kulturális rendezvényeken végzik felügyeleti munkáikat. Ilyen rendezvények voltak a szeptember első hétvégéjén a Bányásznapiak, melynek keretében volt a Bányászemlékmű koszorúzás, valamint a Szüreti Mulatság.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalom felosztása szektorokra

- Állami szektor (kormányzat, minisztériumok, közhivatalok, elsősorban költségvetési pénzből működő intézmények)
- **For-profit szektor** (piaci szereplők; kis - közép - és nagyvállalatok, vállalkozások, elsődleges cél: profitszerzés, profittermelés)

•Nonprofit szektor

alapítványok, egyesületek, köztestületek, baráti társaságok, klubok, körök

Hidas község egyik nagyobb helyi üzeme, vállalkozása a Dominó Kft, mely 20 női munkaerőnek ad foglalkoztatási lehetőséget.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésében és az egyes esélyegyenlőségi célcsoportok jellemzőinek feltárásában résztvevők a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek, nemzetiségi önkormányzatok elnökei, valamint a civil szervezetek.

A polgármesteri hivatalban meglévő nemzetiségi jegyzőkönyvek, együttműködési megállapodások, civil szervezetek írásos beszámolóit nyújtottak még segítséget.

Segítséget jelentett a Járási Munkaügyi Központ (Komló) adatszolgáltatása, éves beszámolója.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Hidas működtet HEP fórumot.

A HEP tervezete a Polgármesteri Hivatalban, a település honlapján közzétételre kerül, így az elkészült anyagról bárki elmondhatja véleményét, javaslatait.

A képviselő-testület által elfogadott dokumentum a település honlapján hozzáférhető lesz, mely alapján biztosítható lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	szűrővizsgálatok hiánya, alacsony iskolai végzettség, sok a regisztrált munkanélküli	szűrővizsgálatok szervezése, felnőttképzés, közfoglalkoztatás
Gyermekek	nyári szünidő csellengései Hiperaktív gyermekek nevelése Mese, játék elmaradása a családban Különböző betegségek, állapotok helyben kezelésének hiánya, kora gyermekkori képességfejlesztés	nyári táborozás Segítségnyújtás a szülőknek a probléma kezeléséhez. Szakemberek bevonása „Közös Játék a családban!” program bevezetése, helyi gyógytorna, Baba-mama klub szakemberekkel
Idősek	szűrővizsgálatok hiánya életmód-tanácsadás hiánya, szociális elszigetelődés- magányosság	szűrővizsgálatok szervezése, életmód-tanácsadás, testi-lelki segítségnyújtás, közös programok: gyermekek-idősek
Nők	szűrővizsgálatok hiánya képzések-átképzések hiánya	szűrővizsgálatok szervezése, átképzési programok Járási Hivatal foglalkoztatási osztályával összehangolva
Fogyatékkal élők	szűrővizsgálatok hiánya	szűrővizsgálatok szervezése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	a célcsoportok közös programokon való részvétele. A településen a csapadékvíz elvezetése nem minden településrészben megoldott.	közös programokra való folyamatos bevonás, mely településünkön működőképes. Az árokrendszer kiépítése a csapadékvíz elvezetése érdekében.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felnőttképzési lehetőségeit feltárjuk, ismertetjük, közfoglalkoztatásukat megszervezzük.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők közfoglalkoztatási programokban vegyenek részt.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését, ezért jobban oda kell figyelni a hátrányos helyzetben lévő családokra, gyermekekre, így azokat a gyerekeket is ösztönözni kell a nyári szünidei elfoglaltságra, ennek megszervezését előtérbe kell helyeznünk.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek igényeinek kielégítésére, klubszoba biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szűrővizsgálatok éves szintű megtartását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esetén a szűrővizsgálatok éves szintű megtartására, eljutásukhoz szállítási eszközt biztosítunk.

Hidas a falusi életformához kötődő település, mely szeretne megfelelni a törzsgyökeres és az ideköltöző lakosok elvárásainak egyaránt.

A település lehetőségeit figyelembe véve közösen kell tenni azért, hogy mindenki, aki támaszra szorul segítő kezet kapjon.

Fontos a közösségfejlesztés, vagy közösségszervezés korhatártól függetlenül, mely a térségek, szomszédságok közösségi kezdeményező-és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van a polgároknak, a közösségeiknek és azok hálózatainak, valamint a helyi szükségletek mértékében a közösségfejlesztőknek is, akiknek bátorító, ösztönző, informáló, kapcsolatszervező munkája életre segítheti vagy kiegészítheti a meglévő faluközösség erőforrásait.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések pályázata	Hidas község csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése	Csökkenteni a településen a hosszú-hosszú évek óta tartó viharos esőzésekkel járó káreseményeket. Továbbá árkok tisztítása, szilárd burkolattal való ellátása.	Pályázati támogatás, Önkormányzati költségvetés	A cél kapcsolódik a Magyar nemzeti társadalmi felzárkóztatási Stratégia 2030	Hidas település csapadékvíz elvezető rendszer fejlesztése. Hidas község csapadékvíz elvezető fejlesztése a projekt tekintetében az alábbi részek szerint valósul meg: Rózsa utca csapadékvíz levezető rész, Árpád utcai levezető rész, Lovasszobor.	polgármester	2023.12.30.	Felújítással érintett részek, a közterületeken történő rendeltetés szerű csapadékvíz természetes lefolyásának biztosításával az érintett tulajdonosok telkeinek megóvása, káreseményeik csökkentése - viharos nagy esőzések kialakulásakor, lecsapódásakor. A közútra kiáramló nagy mennyiségű iszap lerakódás megelőzése.	Pályázati erőforrás TOP-2,1,3-16-BA1, Önkormányzati költségvetés, Település Arculati kézikönyv	Karbantartása a mindenkori költségvetésben betervezett anyagi fedezettel fenntartható.	nem önkormányzatok közötti együttműködés
2	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása -Járda felújítás	Felújítandó járdafelületek melyek több helyen felfagytak, kikoptak, gödrösek, hiányosak és a közlekedés balesetveszélyes rajtuk. A megfelelő csapadékvíz elvezetése érdekében a megsüllyedt járda szerkezetek felújítása.	Hidas településen a járdaburkolatok felújítása, járdaszerkezetek rendbetétele balesetveszély elkerülése, megakadályozása érdekében	Település Rendezési Terv, Települési Arculati kézikönyv	Magyar Nemzeti társadalmi felzárkóztatási Stratégia 2030	A felújítandó járdaszakaszok a tömegközlekedési járatok a gyalogosok által történő megközelítést szolgálják. A járdák a lakók biztonságos közlekedését szolgálják. Felújítással érintett területek: Hidas, Erkel utca, Kodály u., Kossuth u., Petőfi, Vörösmarty utcák több szakasza járdaburkolat felújítása aszfalttal.	polgármester	2028.11.27.	Érintett járdaszakaszok felújításával a balesetveszély megszűnik.	Pályázati forrás, Önkormányzati költségvetés	Fenntartható	nem releváns
3	Virágos	Országos pályázat	Településünk	Pályázati feltételek,	Magyar nemzeti	Minél élettel	polgármester	2028.11.27.	Az élő természet hatással	Pályázati erőforrás,	Fenntartható	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	Magyarország		természetesebbé tétele, élő természeti kincsek megteremtése, óvása.	Település Rendezési Terv, Települési Arculati Kézikönyv	társadalmi Felzárkóztatási stratégia 2030	telibb.- az élő anyatermészettel összhangban lévő környezet megvalósítása.			van az élővilágra is, hiszen a virágos növények megporzással szaporodnak és a megtermékenyítés, megporzás által terméssé alakul. Ezáltal is népszerűsítve az élővilág körforgásának természetes életrendjét. Településünk arculata, rendezettsége vonzóbbá válik. Sarkadi Károly: Gólyahír – Mi szél hozott, kis futár? – Nem szél hozott, napsugár. – Kedves gazdád ki lehet? – Fűnevelő kikelet. – S mi a jó hír, aranyom? – Sárgulhat a kalapom! – Jó a hír, jó a hír, lsten hozott, gólyahír!	Önkormányzati költségvetés, Közfoglalkoztatott munkaerő biztosítása	költségvetés terhére	
4	Hidasi Szivárvány Óvoda és Bölcsőde fejlesztése	TOP_PLUSSZ-3.3.1-21-BA1-2022-00008	Bölcsődei létszám bővítése	Települési Arculati Kézikönyv, Statikai szakvélemény, Építészeti tervezés terve,	Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	Új épület létrehozása 2 bölcsődei csoportszobával. Eszközbeszerzés Óvoda és Bölcsőde	Polgármester	2025.06.30.	377,26 m2 alapterületű épület megvalósítása-megfelelő szakmai tervek alapján	Pályázati pénzügyi erőforrás, szakmai pályázati referens, kiviteli tervek előkészítése- külön-külön szakmai ágazatoknak megfelelő tervezők által, akadálymentes tervfejezet elkészítése, szakmailag megalapozott kivitelezők csoportjai	Megfelelő anyagi fedezettel, a mindenkori éves tervezett karbantartási munkálatokkal fenntartható	Nem önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósítandó intézkedés
5	Pince Partfal és Út helyreállítása	VIS-MAIOR	Hidas Kölcsey F. utca 7. számú ingatlan előtti útszakasz és partfal helyreállítása	Építészeti tervezés terve, Statikai szakvélemény	Központi költségvetési törvény VIS-Maior fenntartásáról szóló alaprend	Helyi útszakasz, valamint partfal helyrehozatala	Polgármester	2024.07.31.	14,70 m3 hosszú útszakasz helyreállítása+partfal helyreállítása	Pályázati erőforrás 90% + 10 % önkormányzati költségvetés szakmai pályázati referens dokumentumai, megvalósításhoz szükséges tervdokumentációk	Az útszakasz, illetve a partfal karbantartása a mindenkori önkormányzati költségvetésben betervezett anyagi fedezettel fenntartható	Nem szükséges önkormányzatok közötti együttműködés
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Adj esélyt magadnak, vissza a munka világába!	Alacsony iskolai végzettség hiánya, sok a regisztrált munkanélküli	Célunk, hogy a képzettség javulásával és az átképzésekkel több	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, Önkormányzati Költségvetés, Gazdasági	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Érintettek részére megfelelő tanácsadás, képzések,	polgármester	2028.11.27.	Érintettek együttműködése, programok részvételi adatai, elégedettségi felmérések, munkaerőpiacra	Pályázati támogatás, önkormányzati költségvetés	Megfelelő anyagi fedezettel fenntartható	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			ember találjon magának munkát a munkaerőpiacon, mely elősegítené a munkanélküliek csökkenését.	Program, Település Rendezési Terv, Települési Egészségterv, szolgáltatástervezési Konceptió		programok lebonyolítása			visszatérők száma			
2	Egészségünk az életünk!	Szűrővizsgálatok hiánya, Hátrányos helyzetű családok egészségügyi ellátásokhoz való hozzáféréseinek nehézségei, helytelen életvezetési szokások	Érintettek egészségi állapotának felmérése. Hátrányos helyzetű családok egészségügyi ellátásokhoz való hozzáféréseinek biztosítása, helyes életvezetési szokások kialakítása.	Új Roma Stratégia (2019-2030) Sportfejlesztési Konceptió, Települési Egészségterv	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Érintettek egészségi állapotának feltérképezése, tanácsadások	polgármester, háziorvos, gyermekorvos, védőnő	2028.11.27.	érintettek együttműködése, tanácsadások részvételi adatai, szűréseken részt vettek száma	Önkormányzati költségvetés, pályázati támogatás	Megfelelő anyagi feltétellel fenntartható	nem releváns
3	Roma nemzetiségi kulturális kezdeményezés	Roma kulturális események megvalósításának, kulturális tartalmak és termékek elérhetővé tételének támogatása	Célja a nemzetiségi törvény hatálya alá tartozó magyarországi roma nemzetiség kulturális hagyományainak, tárgyi és szellemi kulturális kincseinek megőrzésének, méltó folytatásának támogatása; értékhordozó tevékenységeinek, közművelődési feltételeinek javítása érdekében a roma nemzetiségi közösség egészét, vagy jelentős részét érintő, a nyelvi és kulturális identitás szempontjából meghatározó, kulturális és tudományos rendezvények, kezdeményezések támogatása, a különböző kultúrából származó emberek kölcsönös elfogadása.	Alapító okirat, Pályázati erőforrás	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Roma nemzetiség kulturális identitásának alapját képező, helyi hagyományok felkutatását, közösségben történő megismertetését elmélyítését szolgáló programok;	roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, polgármester	2028.11.27.	Roma kulturális hagyományainak, nyelvének ápolása	Folyamatos pályázatok feltételei, erőforrása, támogatói okirat	Pályázati forrásból fenntartható	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Összefogással a gyermekeinkért!	Hátrányos helyzetű gyermekek részére szabadidős szüneti programok szervezése	Nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek szabadidős programokhoz való hozzájutásának biztosítása, ösztönzése	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)--- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Nehéz anyagi körülmények között élő gyermekek részére, ingyenes szabadidős szüneti programok szervezése, hozzáférés biztosítása, gyermeknapi programok ingyenes részvételi lehetősége, önkormányzati mikuláscsomagok - önkormányzati költségvetésből, bányásznap rendezvényeken, illetve adventi vásáron ingyenes palacsinta, gofri, - adventi vásáron - ingyenes körhinta lehetőség, tea, zsíros kenyér, kürtös kalács - Angyalhívó Alapítvány, valamint önkormányzat bevonásával.	védőnő, családsegítő, iskola igazgató, óvoda vezető	2028.11.27.	programok iránti igények száma, programokon résztvevők száma, érintettek visszajelzései	önkormányzati költségvetés, pályázati forrás, humán erőforrás	megfelelő anyagi fedezettel fenntartható	nem releváns
2	Közös érték, közös élmény!	Hiperaktív gyermekek nevelése. Mese, játék elmaradása a családban	segítségnyújtása a szülőknek a probléma kezeléséhez szakemberek bevonásával." Közös játék a családban" elősegítése a gyermekek jövőjének érzelmi fejlődése tekintetében.	Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia	Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia "Legyen jobb a gyermekeknek!" Nemzeti Stratégia, Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Elsősorban nem csak hátrányos helyzetű és SNI-s gyermekek családját segítő program, hanem minden gyermek és szülő részére, akik szívesen részt vesznek a programban.	Iskola igazgató, óvoda vezető, védőnő, családsegítő, polgármester	2028.11.27. Fejlesztőpedagógusaink folyamatos segítségét nyújtanak	programok iránti igény, programokon résztvevők aránya, érintettek visszajelzései, megvalósított programok száma	önkormányzati költségvetés, pályázati forrás, megfelelő szakemberek, fejlesztő pedagógusok bevonása	megfelelő anyagi fedezettel fenntartható	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
3	Egészségünk az életünk!	A különböző betegségek, állapotok segítésére gyógytorna, illetve TSMT torna hiánya, allergia szűrések hiánya, szűrőeszközök beszerzése.	A különböző betegségek, állapotok segítésére gyógytorna, illetve TSMT torna helybéli elérése a cél, mely a helyi intézményekben valósítható meg. Szakember által végzett allergiaszűrések szervezése évente legalább egyszer, ami a gyermekekre irányul.	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia, 2007-2032, Egészségügyi Stratégia, Települési Egészségterv	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia(2007-2032)	Érintettek számára megfelelő szűrővizsgálatok, programok - gyógytorna biztosítása, azokon való részvétel ösztönzése	védőnő, családsegítő, gyermekorvos, polgármester	2028.11.27.	Érintettek együttműködése	önkormányzati költségvetés, pályázati forrás	megfelelő anyagi fedezettel fenntartható	nem releváns
4	Kora gyermekkori képességondozás fejlesztése!	Elsősorban - Hátrányos helyzetben lévő családok- gyermekek részére, (de mindenki másnak, aki szívesen részt vesz a programban) kora-gyermekkori egészségügyi, szociális, oktatási téren hiányosságok fejlesztése	Célunk a kora-gyermekkori, egészségügyi, szociális, oktatási fejlesztésére - főleg 0-3 éves korú gyermekek és szülei részére, hogy Baba-mama klubot hozzunk létre, szakemberek bevonásával.	Egészségügyi Ágazati Stratégia, Települési Egészségterv, "Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia 2007-2030	A cél kapcsolódik a Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 politikai stratégiához	Lehetőséget teremteni arra, hogy a településen élő kismamáknak, kis gyermekes anyukáknak legyen lehetőségük klub szerűen összeülni, tapasztalatokat megosztani, így ezáltal szakemberek segítségével kaphatnának segítséget a szülők a kora gyermekkori neveléshez, gyermek tápláláshoz, valamint gyermekük szükségleteinek megértéséhez.	védőnő, családsegítő, gyermekorvos, polgármester	2028.11.27.	érintettek együttműködése, jelentkezési adatok, programban való részvétel	önkormányzati költségvetés, pályázati erőforrás, humán erőforrás	megfelelő anyagi fedezettel fenntartható	nem releváns
5	Település fásítási program	Önkormányzatunk kiemelt feladatként tekint környezetünk az élő természet gyarapításának fenntartása	Településünk minden egyes újszülött gyermeket magának vállal és az életfa őrzi a gyermekek nevét. 'A gyerekek az öröm, a	Pályázati feltételek	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Minden évben folyamatos facsemete ültetés az újszülött gyermekek tiszteletére , ezzel	polgármester	2028.11.27.	Ezek a fák megőrzik a természetes és egészséges környezetet, védenek a klímaváltozások hatásai ellen, valamint egészséges kikapcsolódásra adnak	Pályázati program, Település	Fenntartható költségvetés terhére	nem önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		érdekében. Javítani szeretnénk településünk környezeti állapotát, és népszerűsíteni az erdő telepítést. Ennek érdekében sorfa ültetést kezdeményeztünk és minden évben, minden újszülött gyermeket egy életfával ajándékozunk meg.	reménység. Gyöngye testében van valami világi; ártatlan lelkében van valami égi; egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség. Gárdonyi Géza " Az életfa ünnepség kapocs az újszülött gyermekek és településünk között, ami segít megtartani a Hidasiak közösségét, továbbá felkelti mások figyelmét arra, hogy Hidason érdemes élni.			is elősegítve az egészséges zöld övezet általi környezetet			lehetőséget.			
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Ismerd meg lehetőségeidet!	Képzések, átképzések hiánya	Visszatérés a munka világába - álláskeresési technikák, képzések, átképzések programmal	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia, Járási Munkaügyi Központ Komló	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030) Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Érintettek számára megfelelő programok, képzésekhez való hozzájutás segítése, esetleg helyben történő lebonyolítása	polgármester	2028.11.27.	érintettek együttműködése, jelentkezési adatok, programban való részvételi adatok, tanfolyamot sikeresen elvégzettek adatai	pályázati források- Járási Munkaügyi Központ általi pályázati lehetőség, önkormányzati költségvetés	pályázati forrással, önkormányzati költségvetéssel	---
2	Egészségünk az életünk!	Szűrővizsgálatok hiánya	Gyermekeiket egyedül levő nők, kisgyermekes családok nehézségei a szűrővizsgálatokhoz való jutás, ezért helyben történő szűrések szervezése	Település Egészségterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030	Szűrések szervezése, helyben történő lebonyolítása, szűréseken való részvétel ösztönzése	polgármester, háziorvos, védőnő	2028.11.27.	Érintettek együttműködése, részvételi adatok	önkormányzati költségvetés, pályázati forrás	fenntartható	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Vidám szép korúak!	Több program szervezése gyermekek - idősek együttes bevonásával	Az idősek emberek elszigeteltségének csökkentése, valamint a gyermekek közelebb hozása az idősebb	Szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló rendelet	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030 Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Generációk közötti feszültség csökkentése. Idősek érzelmi biztonságának növelése.	iskola igazgató, óvoda vezető, idősek klubjának vezetője	2028.11.27.	érintettek együttműködése, érintettek visszajelzése, élmény beszámolók	emberi erőforrás biztosítása	fenntartható	---

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			generációhoz			Gyermekek érzelmi elősegítése az idős, beteg emberek elfogadásához.						
2	Egészségünk forrása, jó tanácsok az egészség megőrzésére!	Az elmúlt években kialakult pandémia - a COVID 19 koronavírus járványra visszavezethető - egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférések nehézségei. Helytelen életvezetési szokások, helytelen étkezés. A cél elérése érdekében az idei évben a Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet Egészségfejlesztési Irodája szervezése keretében kerül megrendezésre az alábbi két egészségfejlesztéssel kapcsolatos előadás, melyek célja az egészséges életmód fenntartása és az idős korról járó megbetegedések elkerülése. A Széchenyi program keretében folyamatos előadások látogatása	Érintettek egészségi állapotának felmérése, helyes életvezetési szokások kialakítása, egészségesebb életmódra való áttérés. Egészséges életmódvezetési előadásokkal, tanácsokkal felhívás, ösztönzés az idős kori betegségek elkerülése érdekében.	Települési Egészségterv	Magyar Nemzeti társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti stratégia (2015-2025)	Érintettek egészségi állapotának feltérképezése, tanácsadások. Idősek ösztönzése a programok részvételére, eljutatásukat biztosítani kell.	Idősek Klubjának vezetője, házi orvos, családsegítő	2028.11.27.	érintettek együttműködése, tanácsadások részvételi adatai, szűréseken részt vettek száma	Települési Egészségterv, Önkormányzati költségvetés	fenntartható	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Egészségünk az életünk!	Szűrővizsgálatok hiánya	A mozgáskorlátozottak, fogyatékkal élőknek biztosított legyen a	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030, Települési	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030,	Szűrővizsgálatok biztosítása helyben. a vizsgálatokra való	polgármester, házi orvos, gyermekorvos, védőnő	2028.11.27.	érintettek együttműködése, részvétele, visszajelzések	önkormányzati költségvetés, pályázati erőforrás, humán erőforrás	fenntartható	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			helyben történő szűrések ellátása	Egészségterv		ösztönzés, valamint a szűrővizsgálatokra való eljutás biztosítása.						

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

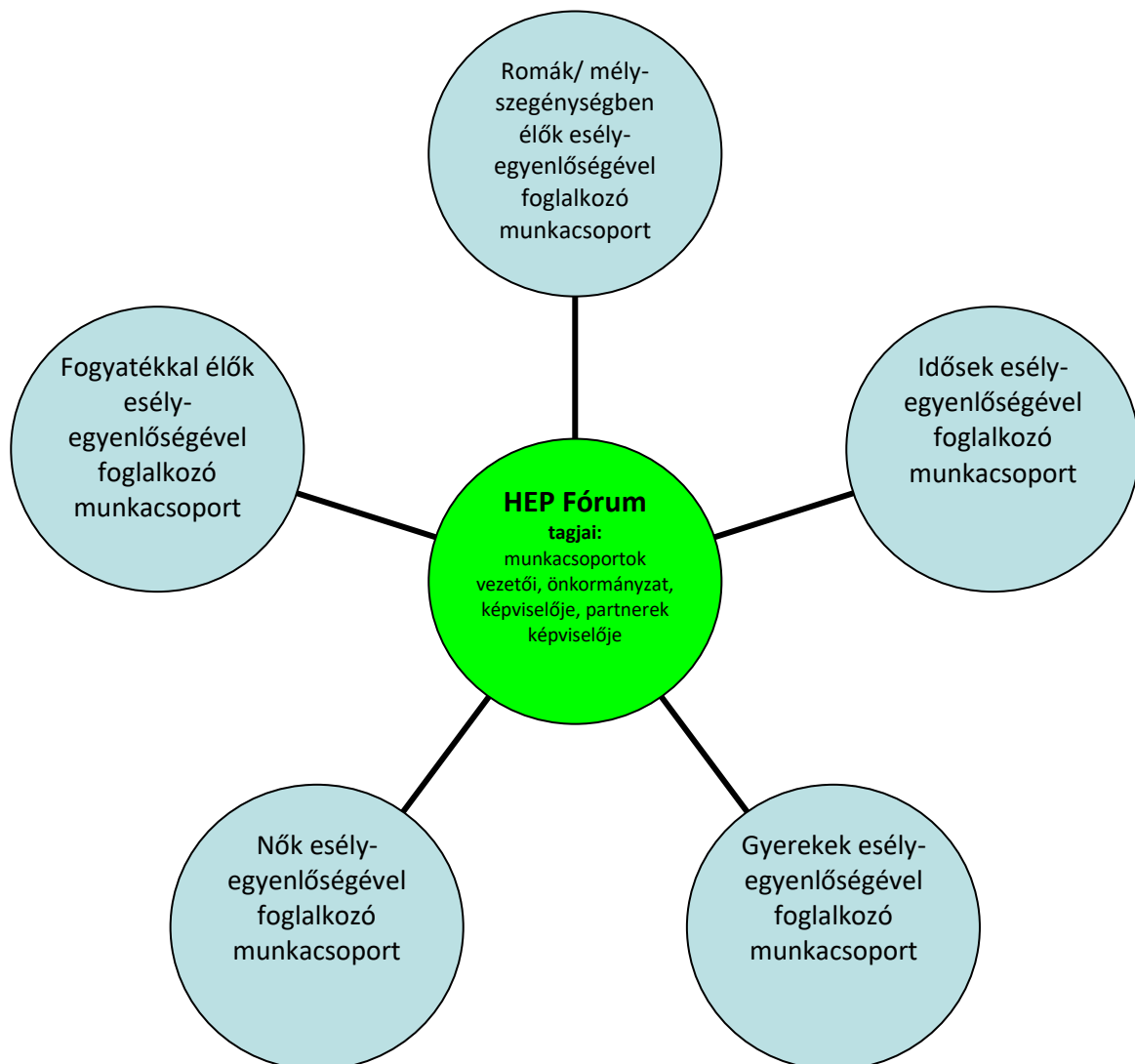
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A **Hidas** Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Hidas Község Önkormányzat** képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **71/2023.(XI.28.)** számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Hidas, 2023. november 28.

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testületének **2023. november 28.** napján megtartott nyilvános képviselő-testületi üléséről készült jegyzőkönyvből.

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003.évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdésébe foglalt feladatkörében, valamint a 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján eljárva az alábbi döntést hozza:

Hidas Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 2023 - 2028. évekre szóló helyi esélyegyenlőségi programját az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

A képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a helyi esélyegyenlőségi program, illetve annak közzététele kapcsán szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

K.m.f.t.

Berg Csaba sk.
polgármester

Dr. Tóth Attila sk.
jegyző

A kivonat hiteles!

Hidas, 2023. november 28.

Dr. Tóth Attila
jegyző